

Itota Codito ingantedö ante Odoca nänö watapæ ante yewæmongainta

Odoca imo yewæmömopa, ante

¹ Nöwodäni nanguï inäni incæ, Mönitö weca æbänö iinque cægatimpa, ante do yewæmoncæ cædänipa. ² Doyedë quëwënäni iñömö, Æbänö cægatimpa, ante në agäinäni inte mäninö ante, Nawangä impa, ante në apænedäni badinque adode beyæ ante në cædäni bagadänimpa. Tömënäni mönitö imönite adodö ante pönö apænedäni ëñentamönipa. Iinque iinäni apænedäni möni ëñenö bai ñowodäni wæætë edæ adobai pönï ante yewæmoncæ cædäni iinque botö iñömö edæ, Adobainö ante yewæmoncæboimpa, antabopa. ³ Teopido bitö ñænæmi pönï inömi inte ëñëmi. Botö iñömö, Wëenëñedë æbänö mä pönï cægatimpa, ante ayæ, Nöwo ganca æbänö cæte i, ante ëñencæte ante nanguï cædinque ædæmö ëñënimö inte botö edæ, Bitö Teopidobi acæbiimpa, ante adodö adodö ante yewæmömopa. ⁴ Wadäni odömonte apænedäni ëñëninque bitö wæætë, Nö intawo, ante ëñencæte ante cædinque botö yewæmöninta adinque edæ do ëñencæbiimpa. Mänömainö ante yewæmömo ae.

*Wäö ëñaqingä, ante anquedo ponte
apænecampa*

⁵ Wængonguī qui, ante nē godönāni pancadāniya Abiyaidi nāni cabo iñönānite adocanque Tacadiya emongacäimpa. Tömengä iñömö Oodeabæ awënë odeye Edode wodi nänö ingaiñedē, Wængonguī qui, ante nē godongä ingacäimpa. Tömengä nänöogængä Aadöo wodi päingä Editabeti ingacäimpa. ⁶ Tömēna iñömö nāna gæncaya inōna inte Wængonguī ayongante nō cæte quēwēninque Wængonguī, İimaī cæedāni, ante nänö wææ angainö ante eñente quēwēñönte wadāni, Eñēnāmaī quēwēnāpa, ante ædö cæte anguināni. ⁷ Editabeti owæntacä inte wēñæ mänāmaī quēwēñongante wēñæ dæ ä wædinque nāna gæncaya picæna badinque quēwengadaimpa.

⁸ Dæ ä wædinque quēwēñönte Tacadiya wodi tönö godongāmæ nāni godoncabo nāni godöñedē ba ininque tömengä iñömö, Wængonguī qui, ante godongantapa. ⁹ Godöñongante tömēnāni, Æcänö ñöwo guidinque oguī waquī tanguingää, ante acæte ante cædānitapa. Tömēnāni cöwē nāni cæi bai cædinque tömēnāni emöwo wataa wataa yewæmöninque adoyömö da wēninque adotaque tadonte adānitapa. Ayönāni, Tacadiya emöwo impa, ante adinque änāni eñēninque tömengä Awënë Wængonguī tæiyæ waemö oncönē guidinque oguī waquī tangantapa. ¹⁰ Waodāni tömānāni, Ñöwo oguī waquī iya tangæimpa, ante yabæcönē godongāmæ pöninque Wængonguī ingante apænegadānimpā. ¹¹ Tacadiya iñömö tæcæ tancæ cæyongä Wængonguī nänö da pönöningä anquedo tömēnāni nāni iya täimpā gäänē tömēmæ inö pö næ gongænte a ongongä acantapa. ¹² Adinque

Tacadiya, Æbänö cæquīī, ante ancai guiñente wæcantapa. ¹³ Wæyongante anquedo guiquënë,

—Tacadiya, guiñënāmaī ie. Bitō Wængonguī ingante apænebi eñëninque tōmengā bitō änō ante do cæcampa. Bitō nänōogængā Editabeti iñōmō onguiñængā ingante mancæcāimpa cæbii. Mangā eñacā adinque bitō tōmengā emōwo, Wāō, pemoncæbiimpa. ¹⁴ Wēñængā waa pōnī eñacā adinque bitō watapæ tocæbiimpa. Wadāni nanguī ināni adobaī wēñængā eñacā ate tocædānimpa. ¹⁵ Wængonguī incæ, Botō ayōmo bitō wengā wadāni baī guiyā ināmaī ñænængā pōnī ingā abopa, angā beyæ waodāni adobaī tōmengā beyæ ante adinque tocædānimpa. Yowepæ biinōmæ incæ wapæ incæ tōmengā ti nāmæ tōmāmæ bedāmaī incæcāimpa. Wäänā cæncadē ayæ ongōñongante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Önōwoca incæ tōmengāa pō guicæcāimpa. ¹⁶ Ayæ bitō wengā picængā badinque māo apænecā eñëninque idægoidi nanguī ināni Wængonguī gāmænō poncædānimpa. ¹⁷ Ayæ Wængonguī Önōwoca ingante Ediya wodi nänō ewocagai baī adobaī ewocadinque bitō wengā iñōmō adocā nänō tæī piñængai baī adobaī tæī piñængā incæcāimpa. İninque tōmengā iñōmō mönō Awënë nänō ponguinō ante tāno beyænte baī cædinque odōmongā ate mæmpoidi wēñænāni inānite pōnente waadete cæcædānimpa. Ayæ tōmengā apænecā eñëninque nē eñënāmaī cædāni incæ nō cæte quëwënāni nāni eñënō baī nō eñente cæcædānimpa. Mänōmaī cædinque bitō wengā adocā apænecā eñente cædinque waodāni mönō Awënë nänō ponguinō ante eyepæ pōnī cædinque

tömengä ingante ante wänö concädänimpa.
Mänömainö ante anquedo Tacadiya ingante
apænegacäimpa.

¹⁸ Angä eñëninque Tacadiya wæætë anquedo in-
gante apænedinque,

—İñæmpa botö nänöogænä picænä inampa. Botö
adobai picæmo imopa. Ædö cæte, Nö impa, ante
eñenguimoo.

¹⁹ Äñongä anquedo wæætë,

—Botö Gabodiedo ingaimo imo apa anewëe.
Wængongui weca në ongömo iñömote tömengä
iñömö, Botö watapæ apænedö ante bitö Tacadiya
ingante apænete pöe, ante da pönongä pontabopa.

²⁰ Nöwo iñömö botö änö pönënamai imi inte bitö
babetadebi badinque tededamai iñömite botö
apænedö ante iinque cæbo ba ate tedecæbiimpa,
ante anquedo Tacadiya ingante apænecantapa.

²¹ Mänömai tedeyöna wadäni, Tacadiya
taquingä, ante wänö cöninque, Wængongui tæiyæ
waëmö oncönë guiddinque æiquedö taquingää,
ante wægadänimpa.

²² Tömengä tadinque
tededamai ingantapa. Ayæ godömenque tededamai
inte önompoque oo cæpo oo cæpo cæcä adinque
tömënanäni, Wængongui tæiyæ waëmö oncönë guite
ongöninque Tacadiya wüimonte bai mä pönü adingä
inte ñöwo edæ babetadecä inte tacampa, ante
wädänitapa.

²³ Wængongui beyæ ante cæe, ante nani
iinque äniönæ ganca cædinque Tacadiya wodi
oncönë gocantapa.

²⁴ Mäniñedë ate tömengä
nänöogængä Editabeti yædemadä badinque
edæ önompo æmæmpoque apäicä ganca oncönë

wë womongantapa. ²⁵ Tömengä iñömö edæ, “Wëenëñedë, Owæntabi ïmipa, ante piināni wæbo adinque Wængonguï botö ïmote waadete pönö cædinque ñöwo wæætë, Piināmaï incædānimpa, ante cæcampa,” ante pönëninque Editabeti togacäimpa.

Itota ëñaqingä, ante

²⁶ Editabeti önompo æmæmpoque go adoque apäicä yædëmadä nänö iñedë Wængonguï tömengä anquedo Gabodiedo nāni änogä ingante da pönongä pöninque Gadideabæ Näatadeta nāni quëwëñömö gocantapa. ²⁷ Godinque tömengä baqucä Mäadiya nāni änogä weca pongantapa. Tömengä ingante Awënë Dabii wodi pæingä Ootee, Monguïmo, ante do äningä ïnogäimpa. ²⁸ ïninque anquedo Gabodiedo Mäadiya weca pö guidinque tömengä ingante,

—Wængonguï nänö në waadebi inte ëñëe. Wængonguï bitö ïmite waa cæcæcäimpa. Wadāni onquiyænāni inānite Wængonguï pönömenque pönö waa cædongä inte bitö ïmite edæ godömenque waa pönï pönö cæcä acæimpa. ²⁹ Ante tæcæ apæneyongä tömengä ancai guiñëninque, Quinö bai i ante botö ïmote apænecää, ante wæcantapa. ³⁰ Wæyongante anquedo wæætë,

—Mäadiya, bitö guiñënāmaï ie. Wængonguï incæ edæ bitö ïmite nanguï waadete pönö acampa. ³¹ Bitö ñöwo edæ yædëmadä badinque bitö wëñængä onguiñængä mancæbiimpa. Tömengä ëñacä ate bitö tömengä ëmöwo, Itota ingampa, ante pemoncæbiimpa. ³² Tömengä iñömö edæ nanguï tæï piñænte cæcä incæcäimpa. ïninque

tömengä ingantedö ante, Æibæ pöni nē Quëwengä Wengä ingaingä ingampa, ante apænecäimpa. Ayæ Awënë Wængongui incæ tömengä ingante apænedinque, Bitö Awënë bayömi mæmæ awënë odeye Dabii wodi nempo dodäni nāni quëwengai bai bitö nempo adobai quëwencädänimpa, ante adocä Itota ingante pönongä ænte Awënë Odeye bacæcäimpa. ³³ Ìninqe Aacoboidi tömengä nempo quëwëñönānite tömengä cöwë tömēnāni Awënë Odeye incæcäimpa. Tömengä nānō Awënë Odeye inguimāmo iñömō edæ dæ badāmai ingäimpa, ante Wængongui nānō da pönöningä Mäadiya ingante angantapa.

³⁴ Mäadiya wæætē tömengä ingante,

—Botö iñæmpa onguiñængä tönö mönāmai inte wëñæ ædö cæte manguimoo.

³⁵ Ante wæyongante anquedo wæætē edæ,

—Wængongui Tæiyæ Waëmō Önöwoca incæ bitö weca poncæcäimpa. Wængongui Æibæ Quëwënongå tömengä nānō tæi piñænō incæ wææ owo bai cæcæcäimpa. Mänömai beyæ bitö Wëñængä Onguiñængä incæ Tæiyæ Waëmō ëñacä ate, Wængongui Wëñængä ingampa, ante pemoncädänimpa. ³⁶ Ayæ godömenque apænebo ëñëe. Editabeti bitö guidengä iñömō picængade pöni iñongante, Owæntacä ingampa, ante tededänitawo. Incæte tömengä picængadecä incæ dobæ edæ önompo æmæmpoque go adoque apäicä yædëmadä inte tömengä wëñængä edæ onguiñængä ingante ënengampa. ³⁷ Ìñæmpa quiëmē ante Wængongui nānō änönö ante tömäa edæ cöwë cæcæcäimpa.

³⁸ Ante anquedo angä eñente wædinque Mäadiya,
—Mönö Awënë beyænque nē cæbo imopa. Bitö
änö bai Ao ämo bacæimpa.

Ante apæ necä eñëninque Wængongui nänö da
pönöningä incæ emö cæte wadæ gogacäimpa.

Editabeti weca Mäadiya eñacæ gocampa

³⁹ Mäniñedē ate Mäadiya wodi wadæ godinque
änämænē quingæ æidinque Oodeabæ quëwënäni
näni quëwëñömö adoyömonque incæ pöninque,
⁴⁰ Tacadiya oncönē pö guidinque Editabeti
ingante, Waa quëwëmi, angantapa. ⁴¹ Mäadiya
mänömaï apæ necä eñëninque Editabeti wodi
wengä cæncadē ongöninque wogæi wogæi
tocantapa. Editabeti iñömö Wængongui Tæiyæ
Waëmö Önöwoca incæ tömengäa pö guicä ininque
ædæmö pöni ewocacä bacantapa. ⁴² Mänömaï
badinque adocä ogæ tededinque,

—Mönö onquiyæncabo iñömönte bitö adobique
bitö waa toquinque impa, angantapa. Wængongui
wamöni imönite pönömenque waadedinque bitö
iminite godömenque nanguï waadecampa. Bitö nē
ënëningä ingante Wængongui nanguï waadecä
beyæ tömengä adobai tocæcäimpa. ⁴³ Botö
önömoque iñömöte bitö iñömö mönö Awënë badä
inömi inte edæ botö weca quinante pömii. ⁴⁴ Tæcæ
edæ apænebi önömonca eñëñömo botö cæncadē
nē ongönongä incæ wogæi wogæi watapæ tocä
ae. ⁴⁵ Mönö Awënë bitö imite nänö äninö ante
bitö iñömö, Tömengä cöwë cæcæcäimpa, ante
pönëninque bitö toquinque edæ nē pönëmi imitapa.

⁴⁶ Editabeti mänömaï apæneyongä Mäadiya
wæætē ämotamini ante bai iïmaï angacäimpa.

“Botö mīmōno pōnēninque, Mōnō Awēnē iñōmō edæ waa pōnī mōnō inongā ingampa, ante watapæ apænebopa.

47 Ayæ, Quēwencæbiimpa, ante botö imote nē Ængā iñongante botö Wængonguī ingante ante pōnēninque edæ watapæ tote ēwocabopa.

48 Botö tōmengā ingante nē cædōmo inte önōmoque pōnī iñōmote tōmengā wæætē botö imote waa acampa.

İincayæ nänōmoidi wææ iincayæ nänōmoidi wææ ināni tōmānāni botö imotedō ante apænedinque,

Tömēnā iñōmō Wængonguī nänō nē waadedā ingadāimpa, ante apæncædānimpa.

49 Wængonguī nē Tæi Pīñængā inte botö imote pōnō nanguī cæcā beyænque edæ apæncædānimpa.

Tōmengā emōwo iñōmō edæ Tæiyæ Waēmō emongampa.

50 Ayæ iincayæ nänōmoidi wææ iincayæ nänōmoidi wææ ināni tōmengā ingante guīñente cæyōnānite tōmengā wæætē waadete pōnō waa cæcæcāimpa.

51 Tōmengā nē tæi pīñængā inte tōmengā önompoca cæte bai nanguī cæcantapa.

Ayæ wadāni, Tömēmoque waēmō imopa, ante önōwēninque pōnēnāni inānite tōmengā angā nāwæ godānitapa.

52 Ayæ awēnēidi nāni tæ contaimpaa ongōñōnānite tōmengā tōmēnāni inānite wido cæcā godānitapa.

Wæætē ōnōnānique inānite ængō cæcā
contadique tōmēnāni wæætē awēnēidi
baī badānitapa.

⁵³ Ayæ gue ænente wædāni iñōnānite tōmengā waa
pōni cænguī godongā æninque tōmēnāni
tōmo pōni cænānitapa.

Wæætē nanguī ēadāni tōmēnāni inānite da godongā
godinque ōmæpodāni inte godānitapa.

⁵⁴ Mōnō idægocabo iñōmō tōmengā ingante
nē cæmō iñōmonte tōmengā mōnō tōnō
godongāmæ cæcantapa.

Ayæ, Waadete botō pōnō waa cægainō baī adodō
cæcæboimpa, ante pōnēninque tōmengā ñowo
pōnō waadete waa cæcā æmompā.

⁵⁵ Abadāō wodi pæimō iñōmonte tōmengā mōnō
mæmæidi inānite nānō angainō baī
cædinque,

cōwē ñimpo cædāmaī inte pōnō waadete cæcampa.”

⁵⁶ Ante Māadiya wodi āmotamīni ante baī angan-
tapa. Ayæ Editabeti weca mēa go adoque apāicā
quēwente ate ayæ ate tōmengā oncōnē gogacāimpa.

Wāō ēñacampa

⁵⁷ Editabeti wodi guiquēnē oo pōni ēnēninque
tōmengā wēñængā onguīñængā mangacāimpa.

⁵⁸ Ayæ tōmengā guidēnāni tōnō godongāmæ
quēwēnāni iñōmō, Æ mōnō Awēnē wīi pīngā
inte Editabeti ingante ædæmō waadete waa
cæcampa, ante tæcæ ēñēmōnipa, āninque
Editabeti tōnō godongāmæ togadānimpa. ⁵⁹ Ayæ
adoque Wængonguī itædē go ate wēñængā
ingante æmontaique eō togæncæ cædāni iñōmō
godongāmæ pōninque tōmengā wæmpo emōwo

baī ante, Tacadiya, ante pemoncæ cædānitapa.

⁶⁰ Cæyönānite wäänä Baa āninque,

—Tömengä emōwo Wäö emoncæcäimpa, ante wææ angadäimpa.

⁶¹ Äñongante tömēnāni wæætē,

—Īñæmpa bitö guidēnāni Wäö emönāmaī. Dæ ämönānipa.

⁶² Äninque wæmpocä ingante omö cædinque, Æmongänö emonguingä ämii, ante odömömi amönii.

⁶³ Äñönānite tömengä tededāmaī inongä inte onompocaque odömongä adinque yewæmöinta æninque pædæ pönönāni ate tömengä ĩñömö edæ, “Tömengä emōwo Wäö emoncæcäimpa,” ante yewæmongä adinque tömänāni edæ guiñente wægadānimpa. ⁶⁴ Yewæmongä ate tömengä

önonguēnēwa ñimæ cæguēnēwate baī baguēnēwate ate edæ tömengä ogæ tededinque Wængonguī ingante, Waa pönī cæbi abopa, ante watapæ edæ apænecantapa. ⁶⁵ Īninque māniñömö godongämæ quēwēnāni tönö Oodeabæ änāmænē quēwēnāni tönö tömänāni, Mänömaī batimpa, ante nanguī tededānitapa. ⁶⁶ Tededāni eñēninque nē eñēnāni wæætē, “Īngä wēñængä ĩñömö æbānö nānö baquinque edæ pæquingä,” ante tömänāni godongämæ wægadānimpa. Edæ tömengä tönö Wængonguī godongämæ cæcä ingacäimpa.

Tacadiya ämotamīni ante angampa

⁶⁷ Wēñængä wæmpocä Tacadiya guiquēnē Wængonguī Tæiyæ Waēmö Önōwoca ingante ewocadinque Wængonguī beyæ apænedinque ämotamīni ante baī apænecantapa.

68 “Mönö idægocabo Wængongui iñömö adocä mönö Awënë iñongante mönö tömengä ingante waa ate watapæ apæneacæimpa.

Tömengä iñömö, Botö quinäni bate abæ tawænte bai quëwencædänimpa, ante tömengä do æncæ pongä acæimpa.

69 ‘Önömoncawæ wææ ëmoncate bai wææ gomprocæcäimpa,’ ante cædinque tömengä mönö imonte nē ænguingä ingante da pönongä pöninque iingä wæætē ængä beyænque quëwëmompä.

Wængongui ingante nē cægaingä awënë odeye Dabii wodi pæingä inongä inte tömengä mänömaï cæcä beyænque quëwëmompä.

70 Wængongui iñömö tömengä beyæ nē apænegainäni tæiyæ waëmö ingainäni iñönänite tömënäni tönö apænedinque,

Cöwë cæcæboimpa, ante nänö apænegainö bai ñöwo edæ iinque cæcampa.

71 Mönö iñömö nē piinte änäni nempo ongöñömönte tömengä,

Piinte cædänipa, ante adinque mönö imonte gä pe æmpote ö ængä beyænque quëwëmompä.

72 Mänömaï cædinque tömengä mönö mæmæidi inänite nänö angainö bai cædinque ñöwo waadete pönö cæcampa.

Ayæ, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini iinque mönö godongämæ wææ cæte quëwengæimpa, ante tömengä tæiyæ waëmö nänö angainö ante cöwë pönëngä inte ñöwo iinque cæcampa.

73 Edæ mæmæ Abadö wodi ingante, Botö nē Quëwëmo ingaimo inte nöngä ämopa,

ante Wængongui iimainö ante nänö pönö cæquinö
ante nö apænegacäimpa.

74 Abadäo ëñëmi. Në pïinte cædäni nempo
wæwëñöminite botö gä pe æmpote ö
æninque

pönö cæbo ate eyepæ badinque mïnitö wæætë
guiñënämaï inte botö Wængongui imo beyæ
cæcæminimpa, ante Wængongui në pönö
cæquiringä inte apænegacäimpa.

75 Wængongui iñömö edæ, Mïnitö tæiyæ waëmö
ëwocadinque mïni quëwenganca

botö weca nö pönï cæte quëwencæminimpa, ante
pönö cæcä ingacäimpa,” ante wëñængä
mæmpocä Tacadiya wodi apænecantapa.

76 Ayæ wëñængä ingante tömengä iïmaï ante
godömenque apænecantapa.

“Botö wëmi bitö imite botö wæætë apænebo ëñëe,
angantapa.

Në Æibæ Pönï Quëwengä beyæ bitö në apænebi
inömi imipa, ante bitö imitedö ante
apænecædänimpa.

Mönö Awënë taadö pïnongæimpa, ante bitö edæ
tâno beyænte gote bai cædinque,

77 mönö Awënë quïnäni inänite iïmaï ante odömonte
apænecæbiimpa.

Wënæ wënæ mïni cædö ante Wængongui pönö
ñimpo cæcä ate mïnitö iñömö edæ,

Tömengä ængä beyænque mönö quëwenguï impa,
ante do ëñencæminimpa, ante apænebi
ëñencædänimpa.

78 Edæ mönö Wængongui incæ mönö wënæ wënæ
wædönö ante waadete pönö waa cædinque,

öönædē Quēwengä ingante mönō weca da pönongä
pöningue nænque tæcæ tamō bai ēmongä
acæimpa.

⁷⁹ Mänömaï cædinque mönō wænguimämo beyæ
wēmō iñömō awædō,
ante wæyömonte tömengä ponte a ongongä
adinque mönō nænque pämo oo tote bai
quēwēmompa.

Ayæ, Minitō mīni gänē pönente quēwenguinō
taadonque poncæminimpa,
ante tömengä töö æmænte mämongä pömompa.”

Mänömainō ante Tacadiya wodi tömengä wēñængä
ingante apænegacäimpa. ⁸⁰ Wēñængä iñömō
do pædinque önöwoca tæi piñænte ēwocagacäimpa.
Idægoidi weca tömengä nänō ponte a ongonganca
önömæca quēwengacäimpa.

2

Itota ëñacampa (Mäateo 1.18-25)

¹ Wäö idægoidi weca nänō pöñedē iinque bayonte
awënë Tetædo Agoto iñömō, Æpomīnidō imīni,
ante acæte ante cædinque odömāno ömæ nē
quēwēnāni inānite edæ, Minitō emōwo tömāmīni
yewæmoncæminimpa, angacäimpa. ² Tidiabæ
awënë Tidēnio ingāñedē odömāno awënë tano
angä. ³ Ëñëninque adocanque tömengä mæmæidi
nāni quēwengaiñömō wacä tömengä mæmæidi
nāni quēwengaiñömō tömānāni yewæmoncæte
ante edæ go go cægadānimpa.

⁴ İninque Oodeabæ Awënë wodi Dabii wodi
pæingä inongä inte Ootee iñömō Gadideabæ

Nāatadeta nāni quēwēñōmō quēwēninquē adobaī tōmengā mæmæ Dabii wodi nānō quēwengaiñōmō Bedēē iñōmō gogacāimpa. ⁵ Edæ Ootēē nānōogængā inguingā Māadiya yædēmadā iñongante tōmēna nāna gæncaya inguīna guēa yewæmoncæ godatapa. ⁶ Bedēē ponte quēwēñōna Wēñængā iñōmō iñque pædinque ⁷ bamoncadengā incæ onguīñængā inte iīmaī ēñagacāimpa. Māniñōmō monguī incōnē iñōmō māniñedē eyede pōni goti ongōnāni ate wædinque tōmēna wæætē cænēnāni cænguī oncontaidē guiyantaidē go guīda ate Wēñængā ēñacantapa. Iñique guiyantaidē ēñacā ate wāānā Wēñængā ingante weocoo wīni wīni caadinque cænēnāni cænguīncadedē ñō cædā oñongantapa.

Obegaidi inānite nē aadāni inānite anquedoidi apænedāni

⁸ Idægoidi cænīnāni obegaidi nāni ānōnāni iñōnānite nē aawēnāni iñōmō eyepancadē adoōnæ woyowotæ a cōnōnānīmpa. ⁹ A cōñōnāni mōnō Awēnē anquedo ponte a ongōñongā mōnō Awēnē nānō ñāō ēmōnō beyænque godongāmæ guīnæ gongæ adinque nē aadāni ancaī guīñente wædānitapa. ¹⁰ Anquedo iñōmō tōmēnāni inānite, “Guīñēnāmaī imāewedāni. Mīni nanguī ēñente toquinque ante botō ñōwo watapæ apænebo ēñēedāni. Mīnitō tōnō inguiipoga tōmāo quēwēnāni adobaī adode beyænque watapæ tocæmīnīmpa. ¹¹ Mōnō Awēnē Codito iñōmō, Æmo beyænque quēwencæmīnīmpa, ante nē Ængā baquingā inongā inte do edæ ēñacantapa. Edæ mīnitō beyæ ante tōmengā ñōwoōnæ incæ awēnē Dabii wodi nānō

quëwengaiñömö ëñacantapa. ¹² Nö impa, ante gote acëminimpa. Wëñængä ingante wäänä wïni wïni caadinque edæ cænïnäni cænguincadedë ñö cädä ate a öñongä adinque minitö, Nö impa, ante ëñencëmïnimpa.”

¹³ Ante anquedo äñongä wadäni nanguï inäni öönädë owodäni incæ iñontobæ tontadoidi ongönäni bai tömengä tönö godongämæ ponte a ongöningue ämotamïni ante bai äningue Wængonguï ingante iïmaï ante watapæ apænedänitapa.

¹⁴ “Wængonguï æibæ pönï quëwëngä inte edæ ñäö apäite bai ëmongänö anguënë.

Tömengä inguipoga iñömö waadete pönö cæcä beyænque mïni waocabo edæ gänë pönenguïminidö anguënë.”

¹⁵ Ante ämotamïni ante bai äningue anquedoidi öönädë adodö wadæ æite godäni ate në aawënäni iñömö näni cabo tededingue,

—Mönö Awënë mönö imonte apæ necä mönö ëñënö ante, Æbänö cæcäi, ante mönö Bedëë gote ædæmö acæimpa. ¹⁶ Äningue pogodo

ponte ayönäni Mäadiya tönö Ootee a ongöñöna Wëñængä iñömö cænïnäni cænguincadedë a öñongä adänitapa. ¹⁷ Iingue adinque wadæ godingue, Wëñængä æbänö ingää, ante anquedo apæ necä näni ëñënö ante gode ä gode ä cæte wayömö wayömö quëwënäni inänite tededäni ëñënanitapa.

¹⁸ Eñëningue tömänäni wæætë, Në aawënäni æbänö ante apænedäni, ante guïñente wädänitapa.

¹⁹ Mäadiya guiquënë, Wëñængä æbänö ingä änänii, ante nämä pönëë congantapa. ²⁰ Në

aawënäni guiquënë, Wængonguï ñäö apäite bai

ëmönongä inte pönö waa pönī cæcä æmönipa. Edæ anquedo nänö apænedö bai do cæcä amönipa, ante apænedinque eyepancadë ocæ ëmænte gogadänimpa.

Bitö Wengä, ante mæmpoda Wëñængä ingante Wængonguī oncönë ænte pönapa

²¹ Ayæ, Adoque Wængonguī itädë go ate æmontaique ëö togængæimpa, ante idægoidi cöwë nāni cæi bai cædinque Wëñængä ingante ëö togænānitapa. Ayæ Mäadiya yædëmadāmai nänö iñedë anquedo nänö pemöninö bai äninque mæmpoda Wëñængä ëmöwo ante, Itota, pemongadaimpa.

²² Wäänä mänimpoönæ wepæ näate inampa, ante Möitee wodi nänö angaimpoönæ iinque go ate tömëna, Wëñængä iñömö Wængonguī Awënë quī ingampa, ante mönö godongæimpa, ante tömengä ingante Eedotadëë iñömö ænte gogadaimpa.

²³ Edæ, “Onguīñænāni bamoncadënāni tömānāni tæiyæ waëmö bacædänimpa, ante tömënāni Wængonguī Awënë nempo pædæ godongæimpa,” ante Awënë Wængonguī nänö angainö ante ëñëninque Mäadiya tönö Ootee do cædatapa.

²⁴ Ayæ, Equemöna nāna gæncaya, Wængonguī quī, ante godongæimpa. Wīi mänömai cæte tæcæ wengä wengä pæda mënaa inate godongæimpa. Ootee tönö Mäadiya iñömö mänömai cædinque, Wængonguī quī impa, ante mënaa inate ænte pöninque pædæ godöna ængacäimpa.

²⁵ Mäniñedë adocanque edæ tömengä ëmöwo Timeönö Wængonguī beyænque ante nö cædongä inte Eedotadëë iñömö quëwengacäimpa. Idægoidi

wampo pönente quëwencädänimpa, ante Wængonguï æyedënö ædæmö cæquingää, ante tömengä wänö cönonte quëwëngäimpa. Ayæ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante tömengä cöwë ewocacä inongäimpa. ²⁶ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca do apænecä ëñëninge Timeönö wodi iñömö, Botö ayæ wænämaï mïimö quëwëmoyedë mönö Awënë Codito ingante aquïmo imopa, ante do ëñëningä inongäimpa. ²⁷ Ñöwo iñömö Wængonguï Önöwoca angä ëñëninge tömengä Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë pö guicantapa. Mänïñedë Itota mæmpoda iñömö idægoidi wææ ante nani cægainö bai cæcæte ante cædinque Wëñængä Itota ingante ænte pö guïda. ²⁸ Adinque Timeönö iñömö edæ Wëñængä ingante bæi ongonte pæ mäninque Wængonguï ingante, Tömëmi waa toquinque mönitö imönite pönö cæbipa, ante apænecantapa.

²⁹ “Bitö Tæiyæ Awënë inömi inte ëñëmi. Bitö imite në cæbo iñömote bitö doyedë, Cæbo acæbiimpa, angabiimpa.

Ïinque bitö änïnö bai ñöwo edæ ïinque cæbi adïmo iñömote bitö ämi ate wænte goboe.

³⁰ Edæ bitö, Quëwencæminimpa, ante në Ængungä ingante ñöwo da pönömi ponte ëñacä do abopa.

³¹ Mänömaï cædinque bitö, Wadäni nani cabo wadäni nani cabo woadäni tömänäni acädänimpa, ante cædinque bitö në Ængungä ingante ñöwo da pönömi ponte a ongongä acæimpa.

³² Idægoidi ināmaī ināni incæ tōmēnāni nāni cabo nāni cabo incæ edonque acædānimpa, ante cædinque bitō da pōnōmi pōninque tōmengā ñāō apāite baī a ongongā acædānimpa.

Ayæ mōni idægocabo iñōmōnite bitō, Wēñængā ængā beyænque botō quimīni iñōmō ñāō baī waēmō pōni ēmōninque quēwencæmīnimpa, ante pōnō cæbi abopa.”

³³ Ante āmotamīni ante baī Tīmeōnō wodi, Wēñængā æbānō cæquiringā ingāā, ante tedecā ēñēninque Wēñængā mæmpo tōnō tōmengā badā iñōmō guññente wædatapa. ³⁴ Tīmeōnō wæætē, Mīna waa toquinque iingā Wēñængā ingante æmīnapa, ante apænedinque tōmengā badā Māadiya ingante iīmaī ante godōmenque apænecantapa.

—Picængā badinque iingā Wēñængā cæcā beyænque idægoidi pancadāniya tæ go wæænte baī wæyōnāni pancadāniya wæætē ængæ gantite baī quēwencædānimpa. Wængonguī iñōmō, Wēñængā ingante ate ēñencædānimpa, ante odōmonte cæyongā pancadāniya wæætē adocā ingante godō piinte tedecædānimpa. ³⁵ Ante apænedinque Tīmeōnō iñōmō Māadiya ingante apænecantapa. Mānōmaī bayonte, Nanguī ināni æbānō ante mīmōno pōnēnāni, ante edonque acæimpa. Bitō iñōmō yaēmē yete baī wæwente ēwocacæbiimpa, ante apænegacāimpa.

³⁶ Ayæ wadā iñōmō Wængonguī beyæ nē apænedā iñōmō tōmēnā ēmōwo Ānā adobaī ongōnantapa. Atedoidi nāni cabo iñōnāni adocanque Pānoedo wēnā inōnā inte tōmēnā picængadedā ingadāimpa. Tōmengā iñōmō baquēcāñedē mōninque nānōogængā tōnō ōnompō

æmæmpoque go mēa wadepo quēwente ate onguĩñængä guiquēnē nāñe wængacäimpa. ³⁷ Onquiyæñä iñömö ñowo otenta i coatodo wadepo nänö eñagainganca owæmpoĩnä quēwēnä inte tōmēnä Wængonguĩ oncö ñænæncönē yabæcönenque cōwē quēwēninqe taodämaĩ inönäimpa. Itædē woyowotæ tōmēnä cōwē, Wængonguĩ ingampa, ante waa cædinque Wængonguĩ ingante apænecæte ante wantæpiyæ cænämaĩ quēwēnä inönäimpa. ³⁸ Tōmēnä ñowo eyepæ pōni mämö bee tēninqe Itota ingante adinqe Wængonguĩ ingante waa ate pōnēninqe apænecantapa. Ayæ wadäni, Mōnitō Eedotadēē iñömö quēwēmōni iñömōnite Wængonguĩ æyedēnō pōnō cæcä beyæ abæ tawænte quēwenguimōnii, ante nē wänö cōnāni inānite dodä Änä iñömö Wēñængä ingante do adinä inte, Wēñængä nē Ænguingä inte do eñate pongä atabopa, ante cōwē apænedä eñegadänimpa.

Näatadeta occē emænte godänipa

³⁹ Ayæ mänüi, Awēnē Wængonguĩ, İimaĩ cæedäni, nänö angainö ante iinqe cæte ate Ootee nāni wencabo Gadideabæ gocæte ante wadæ godinqe Näatadeta tōmēnāni nāna quēwēniñömö pongadänimpa. ⁴⁰ Wēñængä iñömö edæ picængä pædinque tæi piñængä bacantapa. Ayæ ocai encacä inte nanguĩ eñente bagacäimpa. Ayæ Wængonguĩ waadete pōnō apænecä eñente ewocadinque tōmengä nē waadete pōnō cæcä ingacäimpa.

Wængonguĩ oncönē Itota gote ongongampa

41 Wodo pænta gogaïönæ bai Patowa mönō ææmæ cænguïönæ ñowo impa, ante pönëninque idægoidi Patowa ante Eedotadëë godinque ææmæ cædönänimpa. Itota mæmpoda adobaï Patowa nāni ämæ cōwë cæyedë wadepo iñō wadepo iñō Eedotadëë goda ingadaimpa. 42 Ìninque Itota dote wadepo iñonte Wængonguï beyæ ante ææmæ cōwë nāni cædō bai Ootee nāni wencabo do gote cædānitapa. 43 Ææmæ tōmäā ïinque cædinque oncōnë poncæte ante taadonque pöninque mæmpoda adāmaï iñōnate Itota guiquënë Eedotadëë iñömō ayæ quëwengantapa. 44 Godongämæ mönō poncabo tönō pongä ïmaingampa, ante pönëna ïnte taadō tōmäā itædë pöninque tōmëna guidënnāni weca tōmëna æmigoidi weca diqui diqui mincæ cæyōna, 45 edæ dæ angä. Ate wædinque tōmengä ingante diqui mincæte ante Eedotadëë adodō ocæ ëmænte gogadaimpa.

46 Mëönaa go adoönæque iñonte diqui diqui minte ate edæ Wængonguï oncō ñænæ oncōnë yabæcōnë pō guiite ayōnate Itota iñömō nē odömönāni weca ëñë cōinque, Æbänō ï, Æbänō cæquï, ante angä adatapa. 47 Tōmengä apænecä ëñëninque tōmänāni, Æ tōmengä iñömō ocāi nē encacä waa ëñgä amönipa, änānitapa. Ayæ, Itota ingante, Æbänō ï, ante änāni ëñëninque tōmengä wæætë nō apænecampa, ante wædinque tōmänāni guïñente wædānitapa. 48 Mæmpoda iñömō mänïñömō pō guiite ayōna Itota mänōmaï cæcä adinque guïñente wædatapa. Tōmengä badä tōmengä ingante,

—Botō Wëmi ëñëmi. Mönatō ïmōnate quïnante

mänömaï cæbii. Iñæmpa bitö wæmpo tönö mönatö bitö imite ante ancaa diqui diqui minte wæwentamönapa.

⁴⁹ Äñongante tömengä wæætë,

—Mīnatö iñæmpa, Mæmpocä oncönë Itota ongonguënegä ingampa, ante ëñënämaï imīnatawo. Quīnante wayömö diqui diqui mīmīnatawo.

⁵⁰ Äñongante, Æbänö ante angää, ante ædæmö ëñënämaï İnatapa.

⁵¹ Tömengä wæætë mæmpoda miñæ gote Nāatadeta pöningue tömäna nāna änö ante cöwë ëñente cæcantapa. Wäänä guiquënë tömengä nänö cædinö ante nāmä pönëë congä ingacäimpa. ⁵²Itota iñömö edæ nanguï ëñengä bate pædongäimpa. Picængä bayongante Wængonguï tönö waodāni adobāi tömengä ingante cöwë godömenque godömenque waadete adönāimpa.

3

Wäö æpæñë në guidongä önömæca quëwente apæñecä

(Mäateo 3.1-12; Mäadoco 1.1-8; Wäö 1.19-28)

¹ Tibedio quīte wadepo tömämæ awënë nänö inöñedë Pontio Pidato wodi nāni änongä adoyedë Oodeabæ awënë iñongante Edode wæætë Gadideabæ awënë inongäimpa. Adoyedë iñömö Edode wodi nänö tönīñacä Pedipe Itodeabæ Todacönitebæ awënë iñongä Ditāniato wodi adoyedë Abidëniabæ awënë inongäimpa.

² Mānimpodāni māniömæ awënëidi iñönāni Änato wodi tönö Caiapato wodi adoyedë, Wængonguï quī, ante në godöna ñænænāna pönī inöna inönaimpa.

Tömëna nänä inöñedë adoyedë edæ Tacadiya wodi wengä Wäö ingante önömæca iñömö ayæ quëwëñongante Wængongui apænecäimpa. ³ Wäö wodi iñömö Oododänonga ömaaue go tömäo cægöninge iimaï apænecä ëñënanitapa. Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ emænte Wængongui gämænö pöedäni. Ayæ, Wënæ wënæ botö cædinö ante Wængongui piinamäi inte pönö ata cæpocä quëwëmopa, ante edonque acæimpa, ante odömöninge æpænë guiedäni, ante Wäö angacäimpa. ⁴ Mänömaï cædinque Wængongui beyæ në apænegaingä Itaiya wodi iimaï ante nänö yewæmonte apænegainö bai Wäö adobai cægacäimpa.

“Adocanque önömæca ongöninge iimaï ante yedæ tedecä ëñencædänimpa.

‘Awënë nänö ponguinö ante tee monte bai cædinque,

taadö töinö pinonte bai cæedäni.

⁵ Onquiyabo incæ änanquidi incæ, Mæmö pönï bacæimpa, ante ææ wocæimpa.

Biyönæ iñömö tee möninge mæmö pönï badongæimpa.

Taadö idiquibæ iñonte töinö pinongæimpa.

Wënæ wënæ iñonte wainö pönï taadö badongæimpa.

⁶ Taadö mänömaï mæmö pönï ba iñinque tömämæ quëwënäni incæ, Wængongui pönö ængä beyænque mönö quëwenguinö impa, ante edonque acædänimpa, ancæcäimpa.”

⁷ Ante yewæmonte ongompa cæminii, ante Wäö wodi æpænë guicæte ante pönäni nanguï inäni iñönänite iimaï angantapa. “Minitö iñömö

tæntæ pæimīni bai inte nē babæ cæmīni īnīnque edæ ēñenguēnē quēwēmīni. Wængonguī nānō pīinte panguīmāmo ante edæ, Wænompadāni, ante æcānō āna ēñēnīnque mīnitō wodii wīnonte pōmīnii. ⁸ Wængonguī Awēnē gāmānō mīnitō ocæ ēmænte poncæ cæmīnitawo. Nō nō pōmīni īnīnque edæ nē ocæ ēmænte pōnāni wainca incate bai waa cædāni bai mīnitō iñōmō edæ adobaī waa cædāni. Mīnitō nāmāneque pōnēnīnque, ‘Mōnitō mæmæ Abadāo wodi pæimōni imōni beyænque Wængonguī mōnitō imōnite waa acæcāimpa,’ ante nāmā wææ ancæ cæmīnitawo. Iñæmpa Wængonguī angā bai Abadāo wodi pæimīni mīni inō bai dicacoo incæ dobæ adobaī bacædōnīi apa ānewēmīnii. ⁹ Awæ iñōmō wainca incadāmaī ī īnīnque edæ do yete gongapamō iya tangæimpa. Awæ yecæte ante awænca eyewa næænāni bai Wængonguī nānō panguīmāmo iñōmō edæ oo pōni pō apa quēwēmīnii,” ante Wāo apænægacāimpa. ¹⁰ Angā wædinque godongāmæ ongōnāni pancadāniya wæætē,

Mānōmaī ī īnīnque æbānō cæquēnēmōni imōnii.

¹¹ Añōnānite Wāo,

—Weocoo mencooga nē mangā iñōmō weocoo ōmaacā ingante adocooque godongā æncæcāimpa. Cænguī nē ēacā adobaī cænguī ōmæpocā ingante godongā æncæcāimpa, angantapa. ¹² Ayæ odōmāno awēnē nānō āninta nē ænāni guiquēnē adobaī æpænē guicæte ante pōnīnque Wāo ingante ānānitapa.

—Nē odōmōmi ēñēmī. Mōnitō iñōmō æbānō cæquēnēmōni imōnii. ¹³ Añōnānite tōmengā wæætē,

—Mīnitō awēnē, Mānimpota, ante nānō ānimpota ante wadāni inānite āmīni pædæ pōnōnāni eyepæ

æninque mīnitō wæætē, Tōmēmōni quī, ante godōmenque ānāmaī iedāni, angantapa. ¹⁴ Ayæ tontadoidi adobaī tōmengā ingante,

—Mōnitō guiquēnē æbānō cæquēnēmōni īmōnii.

Āñōnānite Wāō wodi īmaī angantapa.

—Mīnitō wacā tōmengā nānō godonte æinta ð æncæte ante pæmēnēnāmaī iedāni. Ayæ wacā wēnæ wēnæ cædāmaī īñongante mīnitō, Wēnæ wēnæ cæbitapa, ante babæ wapiticæ ānāmaī iedāni. Ayæ mīnitō cædi beyæ mīnitō awēnē eyepæ pōnongā æninque piyænē cæte godōmenque æīnente wædāmaī iedāni, angantapa.

¹⁵ Āñongante godongāmæ ongōnāni īñōmō, Wængonguī doyedē, Codito ponguingā, ante nānō nē angaingā īñōmō edæ īngā Wāō wabānō īmaingampa, ante ōnōwēnenque pōnēnāni inte edæ, Wāō æbānō cæquingā, ante acæte ante a ongōnānitapa. ¹⁶ Wāō wæætē tōmānāni īnānite apænedinque, “Botō guiquēnē nāwangā mīnitō īmīnite æpænē guidōmo guiimīnīpa. Īncayæ ate nē Ponguingā guiquēnē tōmengā īñōmō nāwangā ñænængā pōni īñongante botō guiquēnē guiyāmo īnōmo inte tōmengā awæncata incæ ædō cæte ñī cæquīmoo. Tōmengā īñōmō mīnitonga gonga bæcote baī cædinque Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante edæ da pōnongā æncæmīnīpa.

¹⁷ Waocā, Todigo tōmēmō wati wati tæñōninque botō tæñōniñōmō ōnōmancaque baquinque botō waiña tōmāmō oncōnē da wencæboimpa, ante timpodæ næænte wo ææntodō wo ææntodō cædinque ontapocoo wææincoo wadæ ñēmænte wo ewengampa. Waocā mānōmaī wo ewencæte ante

timpodæ næængä bai mönō nē Ponguingä iñömō adobai oo pōni apænte ancæcäimpa. Edæ waëmō ināni inānite apænte æninqe tōmengä ontapocoo bai ināni inānite gonga cōwē bæcōyōmō iya tangä gonte wæcædānimpā.”

¹⁸ Mänōmainō äninqe Wäo wodi godōmenque wade wade apænedinqe tōmēnāni inānite, Ämo ēñēmaimīnīpa, angacäimpa. Ayæ, Codito ingantedō ante watapæ apæncä ēñengadānimpā. ¹⁹ Incæte tōmengä pancabaa Awēnē Edode ingante, Bitō tōniñacä nänōogængä Ædodiya ingante mömii, ante pīininqe Edode nänō wīwa cædinō ante tōmānō ante pīingä adinqe, ²⁰ Edode wodi guiquēnē godōmenque wīwa cædinque Wäo ingante tee mönecä wægacäimpa.

Itota æpæñē guicampa

(Māateo 3.13-17; Māadoco 1.9-11)

²¹ Māniī Wäo tōmānāni inānite æpæñē nänō guidōñedē Itota ingante adobai guidongä guicantapa. Guiite ate Wængonguī ingante apæneyongä öönæ wi ænete bai bayonte edæ ²² Wængonguī Tæiyæ Waëmō Önōwoca equemō wææ contate bai tōmengäa edonque pōni wææ guicä ate öönædē apænedinqe,

—Bitō botō Wēmi botō nē waadebi imīpa. Bitō imite waa adinqe waa tobopa, ante öönædē apæncä ēñengacäimpa.

Itota nänō mæmæidi

(Māateo 1.1-17)

²³ Todēinta wadepo nänō ēñagaiñedē iinqe bayonte Itota māniñedē tāno cæcä ingacäimpa. Tōmengä ingante nē pæpogadongä iñömō Ootee

iñongante wadäni, Itota wæmpocä ingampa, ante pönënönänimpa.

Ootee wodi mæmpo wææ Edii wodi ingacäimpa.

²⁴ Edii wodi mæmpo wææ Mäatato,
Mäatato wodi mæmpo wææ Debi,
Debi wodi mæmpo wææ Mëedequi,
Mëedequi wodi mæmpo wææ Cäna,
Cäna wodi mæmpo wææ docä Ootee wodi in-
gacäimpa.

²⁵ Mänii docä Ootee wodi mæmpo wææ Mäatatia,
Mäatatia wodi mæmpo wææ Ämoto,
Ämoto wodi mæmpo wææ Näacö,
Näacö wodi mæmpo wææ Etedi,
Etedi wodi mæmpo wææ Näagai ingacäimpa.

²⁶ Näagai wodi mæmpo wææ Mäato,
Mäato wodi mæmpo wææ docä Mäatatia,
docä Mäatatia wodi mæmpo wææ Tëmei,
Tëmei wodi mæmpo wææ Ooteco,
Ooteco wodi mæmpo wææ Oodaa ingacäimpa.

²⁷ Oodaa wodi mæmpo wææ Owäna,
Owäna wodi mæmpo wææ Deta,
Deta wodi mæmpo wææ Dodobabedo,
Dodobabedo wodi mæmpo wææ Tadatiedo,
Tadatiedo wodi mæmpo wææ Nëedi ingacäimpa.

²⁸ Nëedi wodi mæmpo wææ docä Mëedequi,
docä Mëedequi wodi mæmpo wææ Adi,
Adi wodi mæmpo wææ Cotäö,
Cotäö wodi mæmpo wææ Edëmadäö,
Edëmadäö wodi mæmpo wææ Ede ingacäimpa.

²⁹ Ede wodi mæmpo wææ Ootowee,
Ootowee wodi mæmpo wææ Ediyedede,
Ediyedede wodi mæmpo wææ Oodii,

Oodii wodi mæmpo wææ docä Mäatato
ingacäimpa.

30 Mänii docä Mäatato wodi mæmpo wææ docä
Debii,

mänii docä Debii wodi mæmpo wææ Timeönö,
Timeönö wodi mæmpo wææ docä Oodaa,
docä Oodaa wodi mæmpo wææ wacä docä Ootee,
mänii docä Ootee wodi mæmpo wææ Öönäö,
Öönäö wodi mæmpo wææ Ediyaquimö
ingacäimpa.

31 Ediyaquimö wodi mæmpo wææ Mëedea,
Mëedea wodi mæmpo wææ Mëna,
Mëna wodi mæmpo wææ Mäatata,
Mäatata wodi mæmpo wææ Näatäni ingacäimpa.

32 Näatäni wodi mæmpo wææ Awënë Dabii,
Awënë Dabii wodi mæmpo wææ Yæte,
Yæte wodi mæmpo wææ Obedo,
Obedo wodi mæmpo wææ Boodo,
Boodo wodi mæmpo wææ Täna,
Täna wodi mæmpo wææ Näatöö ingacäimpa.

33 Näatöö wodi mæmpo wææ Äminadabo,
Äminadabo wodi mæmpo wææ Adämii,
Adämii wodi mæmpo wææ Adöni,
Adöni wodi mæmpo wææ Etedöö,
Etedöö wodi mæmpo wææ Pade,
Pade wodi mæmpo wææ wacä docä Oodaa in-
gacäimpa.

34 Mänii docä Oodaa wodi mæmpo wææ Aacobo,
Aacobo wodi mæmpo wææ Itæca,
Itæca wodi mæmpo wææ Abadäö,
Abadäö wodi mæmpo wææ Tade,
Tade wodi mæmpo wææ Näacodo ingacäimpa.

35 Nāacodo wodi mæmpo wææ Tedogo,
 Tedogo wodi mæmpo wææ Dagao,
 Dagao wodi mæmpo wææ Pedego,
 Pedego wodi mæmpo wææ Eebedo,
 Eebedo wodi mæmpo wææ wacä docä Täna in-
 gacäimpa.

36 Mänii Täna wodi mæmpo wææ Cainäö,
 Cainäö wodi mæmpo wææ Adapacadæ,
 Adapacadæ wodi mæmpo wææ Temö,
 Temö wodi mæmpo wææ Docä Nöwee,
 Docä Nöwee wodi mæmpo wææ Nämeco
 ingacäimpa.

37 Nämeco wodi mæmpo wææ Mäatoadö,
 Mäatoadö wodi mæmpo wææ Ënoco,
 Ënoco wodi mæmpo wææ Aadedo,
 Aadedo wodi mæmpo wææ Mäadadede,
 Mäadadede wodi mæmpo wææ wacä docä Cainäö
 ingacäimpa.

38 Docä Cainäö wodi mæmpo wææ Ënoto,
 Ënoto wodi mæmpo wææ Teto,
 Teto wodi mæmpo wææ Adäö,
 Adäö wodi ingante nē badongaingä iñömö
 edæ mönö Mæmpo Wængongui inongä
 ingacäimpa. Mäninäni iñömö edæ Itota
 mæmæidi ingadänimpa.

4

*Itota wēncæ wēncæ cæccæcäimpa, ante wēncæ
 cæcampa*

(Mäateo 4.1-11; Mäadoco 1.12-13)

¹ Mänii Oododänonga quēwēninqe Wængongui
 Tæiyæ Waemö Önöwoca ingante ædæmö ewocacä

inongä inte Itota inñömö wadæ gocantapa. Goyongante Wængongui Önöwoca tömengä ingante önömæca ænte mäocä gogacäimpa. ² Godinque coadenta eönæ mänimpoönæ quëwëñongante wënæ awënë pöningue, Wënæ wënæ cæe, ante ancaa cædongäimpa. Itota inñömö mänimpoönæ cænämaï iningä inte edæ iinque bayonte gæwænte wæcantapa. ³ Adinque wënæ awënë tömengä ingante,

—Bitö näwangä Wængongui Wëmi inömi inte dica incæ päö ämi ba cæmaïmipa.

⁴ Äñongante,

—“Cæntedö quëwengui i. Inñæmpa Wængongui nänö apænedö ante tömänö ante eñente quëwengæimpa,” ante yewæmonte ongö apa, äningue Itota edæ Baa angacäimpa.

⁵ Ayæ Itota ingante onquiyaboga ænte mäicä æite ongöñongante wënæ awënë wæætë inguipoga awënë odeyeidi ömæ tömäo ongöñömæ adoyömö a ongonte bai adotedæ odömongä acantapa. ⁶ Odömongä ayongante Itota ingante äningue wënæ awënë wæætë,

—Awënëidi waincönë pönï ongöningue waëmoncooga mongæningue tæï piñæningue tömënäni nempo quëwënäni inänite nanguï änäni eñente do cædänipa, ante abii. Tömënäni waëmö pönï nänï emömämo ante æcänö emonguingää, ante, Tæï piñænte nänï enempodö ante æcänö empoquingää, ante, botö inñömö edæ do ænte enempegäimo inte tömömoque në ämo inte godömo ænänipa. Ininque bitö imite, Bado, godömo æe, ämopa. ⁷ Ininque bitö mänincoo æncæte ante botö

weca ædæ wææninqe, Tatänabi bitö Wængonguï bai inömi imipa, ämi adinqe botö wæætë, Bado, bitö tömämæ Awënë babipa, ante edæ pönömo æmaimipa, ante wënæ awënë änewengantapa.

⁸ Angä ëñëninque Itota,

—Ïimaï ante yewæmongatimpa. “Awënë Wængonguï weca ædæ wæænte tömengä ingante apænedinqe, Bitö adobique Wængonguïmi imidö angüenë, ante watapæ apænecæbiimpa. Ayæ, Wængonguï beyænque cæcæbiimpa,” ante wææ yewæmonte ongö apa quëwëë, ante Itota angacâimpa.

⁹ Wënæ awënë ayæ Itota ingante Eedotadëë ænte mäocä goyongante Wængonguï oncö ñænæ oncömäa ænte mäicä æcantapa. Æite næ gongæñongante wënæ awënë wæætë, Bitö näwangä Wængonguï Wëmi imipa, ante acædänimpa, ante bitö to wæibäwe. ¹⁰ Äninqe wënæ awënë godömenque apænedinqe, “Ïimaï ante do yewæmonte ongompa, Bitö imite wææ aacædänimpa, ante cædinque Wængonguï tömengä anquedoidi inänite da pönongä

¹¹ pöninqe bitö imite inænæ æmpodäni ininqe, bitö dicaa tee tëwadämaï incæbiimpa,” ante yewæmongatimpa cæbii.

¹² Äñongä Itota wæætë,

—Ïnæmpa imämaï ante ingatimpa. “Bitö, Mönö Awënë Wængonguï æbänö cæquingää, ante acæte ante cædämaï incæbiimpa. Æñënamämaï cæbo incæte edæ mönö Awënë Wængonguï botö imote cöwë wææ aaquingä, ante acæte ante wënæ wënæ

cædāmaī incæbiimpa,” ante wææ yewæmonte ongö apa änewëë, Itota angacäimpa.

¹³ Ante Itota angä ate wënæ awënë incæ, Itota wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante nänö änewënö iinque cædinque iincayæ ate nänö ponte cæquinque edæ wadæ gogacäimpa.

*Gadideabæ godinque Itota täno cæcampa
(Mäateo 4.12-17; Mäadoco 1.14-15)*

¹⁴ Itota iñömö Wængongui Önöwoca nänö tæi piñænö ewocadinque Gadideabæ adodö pongacäimpa. Do pongäimpa, ante adinque wadäni wayömö gode ä gode ä cædäni eñengadänimpa.

¹⁵ Tömengä iñömö mänïömæ wayömö wayömö godinque tömënäni nani odömöincönë go guiite go guiite cædinque odömönte apænecä adinque tömänäni, Waa pönï odömönte apænecampa, ante tedegadänimpa.

*Näatadeta iñömö ponte Itota apænecampa
(Mäateo 13.53-58; Mäadoco 6.1-6)*

¹⁶ Wæætë Näatadeta tömengä nänö pægaiñömö pöninque tömënäni guëmanguïönæ iñönte Itota nänö cöwë cæi bai ñöwo cæcantapa. Oodeoidi Wængongui apænecä nani eñente yewæmongainta ate odömöincönë go guiidinque tömengä mäninta ate apænecæte ante ængæ ganticä. ¹⁷ Adinque tömengä ingante Itaiya wodi Wængongui beyæ nänö yewæmongainta pædæ pönönäni ængantapa. Æninque, Mänïñömö yewæmonte i, ante ñi cæpote adinque, Iïmaï yewæmonte ongompa, ante apænecantapa.

¹⁸ “Wængongui Awënë Önöwoca botonga pö guicä ate botö tömengä ingante ewocabopa.

Īninqe tōmengā botonga gao cæte bai cædinque tōmengā nānō tæi piñæmāmo da pōnōninqe botō ĩmote angantapa.

Bitō ōmaadāni wæwēnāni ĩnānite Wængonguī Awēnē waa pōnō cæcæcāimpa, ante watapæ apænebi ēñencædānimpa, angacāimpa.

Nē tee mōnete bai wædāni ĩnānite bitō, Wængonguī pōnō wi ænecā beyænque mīnitō abæ tawænte gocæmīnimpa, ante godō apænebi ēñencædānimpa.

Nē babetamōnāni ĩnānite, Mīnitō wæætē waa acæmīnimpa, ante bitō godō cæcæbiimpa.

Piinte cædāni ate wæwente quēwēñōnānite bitō wæætē gā pe æmpobi abæ tawænte bai gocædānimpa.

19 Ayæ, Wængonguī Awēnē nānō waadete cæquīnepo do batimpa, ante apænebi ēñencædānimpa, ante Wængonguī botō ĩmote do da pōnongā pōmo ĩmopa.”

20 Ante Itaiya wodi nānō yewæmongainta adinqe adodō nā nā capodinqe māniñōmō nē cæcā ingante pædæ godōninqe Itota tæ contacantapa. Mānōmaī cæcā adinqe tōmēnāni nāni odōmōincōnē nē ongōnāni tōmānāni tōmengā ingante cōwā adānitapa. 21 Ayōnānite,

—Wængonguī botō ĩmotedō ante apænecā ēñēninqe nāni yewæmongainō bai ñōwoōnæ ēñēñōmīni edæ do ĩinque ba amīnupa.

22 Ante apænecā ēñēninqe tōmānāni, Tōmengā nanguī waadete pōnō tedecampa, ante apænedinqe tōmengā ingante waa adinqe guīñente wædānitapa.

—Īngä ĩñæmpa Ootee wengä ĩmaingä inte bamönengæ mänömaĭ cæcampa, ante awædö, ante nāni caboque tededānitapa.

²³ Mänömaĭ ante wæyönānite Itota tömēnāni nāni pönēnō ante önöwēnenque ēñēninque,

—Botö ĩmote apænedinque mīnitö, “Bitö dotodo baĭ ĩnömi inte nāmā incæ cæte waa babäwe,” ante dodāni nāni angainö baĭ ante tedomīni awædö. Ayæ, “Capēnaömö ĩñömö bitö waa cæbi adinque tededāni ēñēmōnīpa. Māniñömö bitö cædinö baĭ tömēmi ēñagaññömö adobaĭ wīi cæbii,” ante wæmīni abopa.

²⁴ Änīnque Itota godömenque apænedinque,

—Nāwangä ämopa. Wængonguĭ beyæ nē apænegā ĩñömö tömengä quēwēññömö ponte apæneyongante, Wīi ēñēinē wædö, ante Baa änānīpa. ²⁵ Nāwangä edæ ämo ēñēedāni. Docā Ediya wodi quēwengāñedē mēa go adoque wadepo ayæ tæcæ wadepo ĩñonte tömēnāni ömæ tömäo nāni gæwænte wægāimāmo baquinque cöönæ cædāmaĭ ingatīmpa. Māniñedē Idægobæ ĩñömö owæmpoĭnāni nangū ĩnāni quēwēññōnānite, ²⁶ tömēnāni weca Ediya ingante da godönāmaĭ inte Wængonguĭ wæætē edæ, Bitö Tidöo eyequeĭ gote Tadedpata ĩñömö quēwengä owæmpoingä weca goe, angä gogacāīmpa. ²⁷ Adobaĭ Wængonguĭ beyæ nē apænegāingä Editeo wodi quēwengāñedē Idægobæ æmontai nē baadāni nangū ĩnāni ĩñōnānite Wængonguĭ tömēnāni ĩnānite wadæ caadāmaĭ inte wæætē edæ Tidiabæ quēwengä Nāāmāö ingante wadæ caacā waintai baagacāīmpa.

²⁸ Ante Itota apænegā ēñēninque mänincönē ongönāni tömānāni pīinte äināni badānitapa.

29 Äinäni badinque tömengä ingante tömënäni nāni quëwëñömö yabæ inö wido cædänitapa. Ayæ tömënäni nāni mænonte quëwenquidi tömāne ænte māo godinque tömënäni, Bæ tamö guidömëmæ tæ wææncæcäimpa. ³⁰ Ante cæyönäni, Itota iñömö tæcæguedë godinque aamö cæte wadæ gogacäimpa.

Itota angä ëñente wënæ incæ tao gopa

(Mäadoco 1.21-28)

³¹ Wadæ godinque Gadideabæ Capënaömmö nāni quëwëñömö pöningue Itota tömënäni nāni guëmanguïönæ bayonte tömënäni inänite odömonte apæ necä ëñënanitapa. ³² Eñëñönäni tömengä nämä tæi piñæningue nē angä inongä inte nö odömonte apæ necä ëñente wædingue tömënäni, Æ tömengä iñömö nö pöni odömonte apæ necä ëñëmönipa, ante wædänitapa.

³³ Mäniñedë edæ onguïñængä wënæ wentamö ëwocacä tönö nē quëwengä iñömö tömënäni odömöincönë a ongöningue iñontobæ yedæ ante aa pecantapa.

³⁴ —Quïmæ quëwëë. Bitö Itota Näatadeta quëwëniimi inte quïnante mönatö weca pömi. Mönatö imönate edæ æmæwo wido cæcæte ante wabänö pömitawo. Bitö æmömidö imii, ante botö do atabopa. Bitö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Wëmi inömi imipa, ante edæ do ëñëmopa.

³⁵ Ante tedeyongante Itota wææ äningue,

—Apocænë quëwenguënë tedewëë. Waocä baönë quëwënömi inte edæ tao gobäwe.

Angä ëñëningue wënæ guiquënë tömānāni ayönäni waocä ingante māo tæ gotodö go

wææñongante tömengä baonga wënæ wënæ cædämaï inte tao gotapa. ³⁶ Itota angä wënæ tao gocä adinque tömänäni guññente wædinque nämäneque tededinque,

—Tömengä æbänö cæte nē angä ingää. Ìñæmpa nē angä inongä inte tömengä tæi piñæninque wënæidi nē wentamö ewocadäni inänite angä tao godäni awædö.

³⁷ Ante pönente wædinque tömēnāni, Itota mänömaï cæcampa, ante tededinque mänïömæ tömäo gode ä gode ä cædäni ëñengadänimpa.

Pegodo nänöogæ wäänä ingante Itota cæcä gancæ bacä

(Mäateo 8.14-15; Mäadoco 1.29-31)

³⁸ Mänii tömēnāni odömöincönē ongonte apænedinque Itota tao godinque Timönö oncönē go guicantapa. Go guiyongante wadäni, Timönö nänöogængä wäänä inömö nanguï daicawo gawænte nangæ bacampa cæbii, änäni.

³⁹ Ëñēninque Itota tömengä weca go gongæninque daicawo inte piinte bai äninque, Idæwaa impa, angä dæ batapa. Ininque tömengä gancæ badinque ængæ gantidinque tömēnāni beyæ cæcantapa.

Nantate wæwēnāni inänite Itota cæcä waa badänipa

(Mäateo 8.16-17; Mäadoco 1.32-34)

⁴⁰ Nænque gäwawecæ bayonte nantate wæwēnāni inänite Itota weca ænte pönäni adinque tömengä wacä ingante wacä ingante godö gampocä ate tömēnāni waa badänitapa. ⁴¹ Ayæ wadäni nanguï inäni baönē wënæidi quëwēñönänite Itota angä ëñēninque tao godinque,

—Bitö Wængonguï Wëmi ïnömi ïmipa, ante Yæ änänitapa.

Ïninqe Itota, Botö Codito ïnömo ïmopa, ante do ëñënanipa, ante wædinque wënæidi ïnänite, Apocænë ïmäewedäni, ante edæ wææ angacäimpa.

Itota oodeoidi odömöincönë go guitte apæneccä
(*Mäadoco 1.35-39*)

⁴² Ayæ baänæ ate Itota wayömö önömæca gocantapa. Gocä adinque wadäni tömengä ingante ante diqui diqui minte tömengä weca do pöninque, Mönitö ïmönite ëmö cæte godämaï incæbiimpa, ante wææ cæcæte ante cædänitapa. ⁴³ Ate wædinque tömengä wææ äninque,

—Botö, Wængonguï Awënë Odeye nempo watapæ quëwenguinö angüenë, ante cöwë apænequënëmo ïmopa. Wængonguï, Mänömainö ante apæneccæbiimpa, ante botö ïmote da pönongä pönimo inte botö tömänäni quëwëñömö gote apænequënëmo inte gobopa.

⁴⁴ Ante Oodeabæ godinque tömënäni odömöincönë go guii go guii cædinque Itota apæneccä ëñëgadänimpa.

5

Gæyæ nangui pönï dadöwënänipa
(*Mäateo 4.18-22; Mäadoco 1.16-20*)

¹ Ayæ Itota Guënetadetepæ wedeca gote ongöninque Wængonguï nänö apænedö ante apæneccantapa. Ëñencæte ante cædinque nangui ïnäni godongämæ pö goto ongonte ëñëë congadänimpa. ² Apæneccä ëñëñönäni tömengä gomö ayongä gæyæ në dadöwënäni dicamöñæ

yamoncæte ante ti wææninqwe tōmēnāni nāni
 ti wææ godimpo mēa wipo gāwapæ wedeca
 ōmædempo wāi wocæ acantapa. ³ Adinque
 Itota adoque wipodē Timōnō wipodē guiidinqwe
 tōmengā ingante, Tæcæpæno gāmænō eyequei
 wo go wāi wocæe, angā gā go wāi wocængā
 iinque Itota tæ contate tōmēnāni inānite odōmonte
 apænecā ēñēnānitapa. ⁴ Tōmēnāni inānite iinque
 apænedinqwe Timōnō ingante,

—Bitō wipo tæcæpæno godōmenque ænte
 gobi ate mīnitō dicamōñæ wo guitodonte gæyæ
 dadonte æncæmīnimpa.

⁵ Äñongā Timōnō,

—Awēnē ēñēmi. Tōmāā woyowotæ gæyæ
 dadoncæte ante dicamōñæ ancaa guitodōñōmōni
 wīi datapa. Incæte bitō āmi beyænque botō Ao
 ante cæcæboimpa.

⁶ Ante māo guitodōñōnāni gæyæ nanguī pōni da
 ate dicamōñæ wodo wægo tengatimpa. ⁷ Iinque
 Timōnōidi wa wipodē ongōnāni ponte godongāmæ
 æncædānimpa, ante ōmō cædāni adinque wa wipo
 ænte pōnāni ate gæyæ mēa wipodē eyede pōni
 ñōnōnāni ate wipo emā guiicæ cætimpa. ⁸ Iinque,
 Itota angā beyænque gæyæ nanguī pōni æmōnipa,
 ante adinque Timōnō Pegodo iñōmō Itota ōnōwa
 gāānē ædæ wææninqwe,

—Awēnē ēñēmi. Botō wēnæ wēnæ entawēmo
 iñōmote bitō waēmō pōni entawēmi inte nānēnē
 goe, angacāimpa.

⁹ Ante guiñente wæyongante nē dadōwēnāni
 wadāni adobaī, Æbānō cæte nanguī pōni gæyæ
 dadonte æmōö, ante wædinque ancai guiñēninque

Timönö tönö godongämæ wædänitapa. ¹⁰ Ayæ Timönö tönö godongämæ gæyæ nē dadōwēna Tebedeo wodi wēna Tantiago tönö Wäo adobai guñente wægadaimpa. Ìninqe Itota ìñömö Timönö ingante,

—Guñēnāmaï incæbiimpa. Gæyæidi gæte bitö æmaï bitö ìncayæ ate waodāni ìnānite gæte bai cædinqe apænebi ēñēninqe ponte quēwencædānimpa.

¹¹ Angä ēñēninqe wipo emönaiya ænte māmö ñā cæcadodinqe tōmēnāni māincoo tōmancoo edæ emö cædinqe edæ Itota miñæ wadæ gogadānimpa.

*Nē baadingä ingante Itota wadæ caacampa
(Mäateo 8.1-4; Mäadoco 1.40-45)*

¹² Ìncayæ ate Itota wadāni nāni quēwēñömö gote quēwēñongante wacä cōwē baate ēñawēnongä inte tōmengä weca ponte guidömēmæ ædæ wææninqe angantapa,

—Awēnē, bitö Ao ämi inte wadæ caabi ìninqe botö waintai baabaimopa.

¹³ Äñongä Itota pædæ wææmpo gampo caadinqe,

—Ao ämopa. Bitö waintai baacæbiimpa.

Ante tæcæ äñongä ñömæintai nänö ēñadintai edæ dæ baadinqe tōmengä waintai do baacantapa. ¹⁴ Ìninqe Itota tōmengä ingante,

—Èñēmi. Bitö waintai baadimi ìnte wadāni ìnānite māo apænedāmaï ìe. Wæætē, Nāwangä impa, ante acædānimpa, ante cædinqe bitö, Wængonguï quï, ante nē godongä weca tōingä godinqe waintai bitö baadintai odömömi ædæmö acæcäimpa. Ayæ Möitee wodi wææ ante nänö

angaincoo bai ænte pöninge bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængongui qui, äninge nē godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante wææ angantapa.

¹⁵ Wææ angä incæte, Itota mänömaï cæcampa, ante nanguï gode ä gode ä cædäni ëñëninge nanguï inäni Itota apænegä ëñencæte ante ayæ tömënäni nani caate wædö waa bacæte ante goto pö goto pö cægädänimpa. ¹⁶ Itota iñömö wantæ wantæ iñö önömæca nänënë godingue Wængongui ingante wæætë wæætë apænegacäimpa.

Në cömäingä ingante Itota angä dao dao go-campa

(Mäateo 9.1-8; Mäadoco 2.1-12)

¹⁷ Ayæ adobai iimö iñö iimö iñö Itota cöwë odömonte apænegacäimpa. Mäniñedë oodeoidi nani wææ angainö ante nanguï adingue nē ëñënäni iñömö nē odömönäni inönänimpa. Wadäni adobai, Mönö wææ angainö ante ëñente cæcäimpa, ante nanguï änäni guiquënë Paditeoidi nani änäni inönänimpa. Ìninge Itota mäniñedë odömonte apæneyongä mäninäni nē odömönäni tönö Paditeoidi iñömö Gadideabæ nani quëwëñömö ta Oodeabæ nani quëwëñömö ta pöninge ayæ Eedotadëe iñömö ta pöninge Itota weca pöninge tæ contate a ongönänitapa. Mäniñedë wadäni wa wa badingue wënæ wënæ inte wædäni iñönänite Itota iñömö Awënë Wængongui nänö tæi piñænö entawëninge nanguï cæcä waa badönänimpa. ¹⁸ Ìninge wadäni nē cömäingä nänö möimpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte næëninge, Itota weca ænte mangui ñö cæcäimpa, ante pönänitapa. ¹⁹ Ponte ayönäni

wadäni eyede pönī goto ongönāni adinque nē ænte māmō pönināni iñōmō, Ædō cæte guiquū. Ante wædinque oncōmāa inō æidāmæ mæi æidinque dai bæte mænōniñōmō epæ cædāni ompite gongæñō tōmēnāni cōmāingā möimpataa bæi ongōninque tōmengā ingante godongāmæ ongönāni weca tæcæguedē Itota weca pædæ wæænōnāni ongongantapa. ²⁰ Mänōmaī cædāni adinque Itota, Nāwangā wede pōnente cædānīpa, ante adinque,

—Æmigo, wænæ wænæ bitō cædimāmo ante ñōwo ñimpo cætīmpa.

²¹ Äñongā Paditeoidi tönō nē wææ odömōnāni nāmāneque pōnente tededinque, “Wænæ wænæ cædingā ingante æcānō ñimpo cæquingāā. Īngā iñōmō Wængonguī ingampa diyæ mänōmaī cæquingāā. Edæ babæ ancædō.”

²² Ante pōnēñōnāni Itota tōmēnāni nāni pōnēwēnō ante do eñēninque,

—Minitō mimōno quīmæ wænæ wænæ pōnēwēmīnī. ²³ “Nē cōmāingā nānō wænæ wænæ cædimāmo ante godō ñimpo cæbopa,” ante botō Wængonguī bai āmo eñēninque mīnitō guiquēnē, Wængonguī ingampa diyæ mänōmaī cæquingāā, ante pōnēmīnīpa. Ayæ wæætē, “Ængæ gantidinque möimpata ænte dao dao gocæcāīmpa,” ante botō Wængonguī bai āmo eñēninque mīnitō adobai, Wængonguī ingampa diyæ mänōmaī cæquingāā, ante pōnēmīni īmaīmīnīpa, ante awædō. Īñæmpa mänōmaīnō ante pōnēmīni īinque mīnitō edæ æbānō cæquēnēmo āmīnī. ²⁴ Incæte botō Waobo eñagaimo īnte inguipoga quēwēninque woadāni nāni wænæ wænæ cædimāmo ante nē āmo īnte pōnō

ñimpo cæbopa, ante munitō edæ eñencæminimpa,
ante botō iimaī cæbopa.

Äninqe nē cōmäingä ingante edæ,

—Bitō imite ämo eñēe. Ængæ gantidinqe
bitō möimpata topo cæte æninqe tōmēmi oncōnē
næænte goe.

²⁵ Angä eñēninqe cōmäingä iningä incæ edæ
tōmänäni ayönäni ængæ gantidinqe, Wængongui
ñäo bai emönongä inte pönō tæi piñænte cæcä
æmopa, ante apænedinqe tōmengä nänō
öñöninta topo cæte tao oncōnē ænte gocantapa.

²⁶ Gocä ate wædinqe tōmänäni, Æbänō cæcäi, ante
eñenämaī inte guiñente wædinqe, Wængongui bitō
ñäo bai emōmi inte waa pōni cæbi amönipa, ante
watapæ apænegadänimpa. Ayæ,

—Ñowo iñömō mä pōni cæcä amönipa, ante ancai
guiñente wædänitapa.

*Debii ingante Itota angä tee empote gocampa
(Mäateo 9.9-13; Mäadoco 2.13-17)*

²⁷ Ayæ ate Itota tao gote ayongä odömāno awēnē
nänō äninta ante nē ængä Debii ingante acantapa.
Tōmengä iñömō Awēnē nänō æimpa gäänē tæ con-
tate ongongä adinqe Itota tōmengä ingante,

—Botō miñæ pōe.

²⁸ Angä eñēninqe do ængæ gantidinqe Debii
mänincoo tōmancoo emō cæte Itota miñæ wædæ
gogacäimpa.

²⁹ Ayæ ate Debii, Itota beyæ, ante tōmengä
oncōnē ææmæ nanguī pōni cæcantapa. Ininqe
ææmæ becæte ante awēnē beyæ nē æwēnāni nan-
gui ināni pō tæ contate cæñönāni wädäni adobaī
pō tæ contate cænāni. ³⁰ Adinqe Paditeoidi tönō

tömənāni nē odömönāni guiquēnē Itota miñæ nē godāni inānite piinte āninqe,

—Odömāno awēnē beyæ nē æwēnāni tönō wadāni nē wēnæ wēnæ cædāni tönō mīnitō quīmæ godongāmæ ponte tæ contate bete cæmīnii.

³¹ Ante pīiñōnāni Itota wæætē tömənāni inānite,

—Nē waa ingä guiquēnē, Cæbi waa baboe, änāmaī iñongante nē wēnæ wēnæ ingä guiquēnē dotodo ingante, Cæbi waa baboe, ante do aa pecampa. ³² Pancadāniya, Nāmā incæ nē nō entawēmo imopa, ante nē änāni iñōnānite botō iñōmō edæ nē dotodo bai adobai inōmo inte tömənāni inānite aa pedāmaī incæboimpa. Wadāni guiquēnē, Nāmā wēnæ wēnæ cæbo imopa, ante nē änāni iñōnānite botō, Tömənāni, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante Wængongui gāmænō poncædānimpa, ante cædinque tömənāni inānite aa pecæ pongaboimpa, ante Itota apænegacäimpa.

*Ee ate cænāmaī ingæimpa, ante nē änāni
(Mäateo 9.14-17; Mäadoco 2.18-22)*

³³ Itota ingante iimaī ante ayæ änānitapa. Wäo miñæ nē godāni iñōmō, Wængongui beyæ, ante ee ate cænāmaī inānīpa. Ayæ Paditeoidi miñæ nē godāni adobai ee ate cædānīpa. Bitō miñæ nē godāni guiquēnē do cænte bete quēwēnānīpa tōö.

³⁴ Änāni eñēninqe Itota wæætē,

—Onguīñängä nē monguingä wente ænte pönāni iñōnānite mīnitō wæætē, Ee ate cænāmaī iedāni, ante edæ ædō cæte wææ anguimīnii. Monguingä nānō wente ænte nē pönāni bai inōnāni inte botō miñæ nē godāni iñōmō ædō cæte wæwente bai cænāmaī inguīnānii. ³⁵ Wæætē

ayæ ate guiquënë, Monguingä, nāni nē ānongä
 bai iñömote wadāni ponte botō imote ö ænte
 gocædānimpa. Mānōmaī cædāni ate botō miñæ
 nē godāni iñömō māniñedē ate wæætē cænāmaī
 inte wæcædānimpa, ante Itota apænegacāimpa.
³⁶ Ayæ, Wængonguī Awënë nempo quëwëninque
 æbānō cæquīī, ante ëñencædānimpa, ante Itota
 imæca quëwënāni nāni cæinō ante odömonte iīmaī
 ante apænecantapa.

—Miincoo badonte ate waocä dicæ adocoo
 wänä ñænte pancacooga æninque pedæncoo
 pönö tadömongungäa. Mānōmaī cæcä iñinque
 edæ miincoo incæ do wänä tente baquënë.
 Ayæ pedæncoo ëmönö bai miincoo wīī adobai
 ëmompā. Minitö, Awente bai cænāmaī inte mönō
 quëwengæimpa, ante mini ānewënö guiquënë
 pedæncoo bai inte wote baquīne ënepa. Wængonguī
 gāmæñö pöningue quëwencæmīnimpa, ante botō
 apænedö guiquënë miincoo bai inte quëwenguīne
 ënepa. Ìninque wote baquīne tönö quëwenguīne
 tönö ædö cæte mënea ante ëñente cæquīī. ³⁷ Ayæ
 adobai yowepæ biinömæ mīimæ æninque
 waocä ædö cæte picæ æmontaicadedē godö pe
 ñiñængungäa. Ìñæmpa picæ æmontaicadedē pe
 ñiñængä iñinque edæ tæi æbæ æmæwo goquënë.
³⁸ Mīimæ wæætē mīincadedē pe ñiñængæimpa.
 Adobai botö odömönö mīimæ bai iñonte dodāni
 nāni odömöwënö ædö cæte botö odömönö tönö
 adoyedē ëñente cæquīī. ³⁹ Incæte, “Gönænīmæ
 iñömö waëmepæ imæmpa,” ante nē bedömini inte
 mīnitö mīimæ ædö cæte quingæ bequīmīni, ante
 Itota angacāimpa.

6

*Guëmanguïönæ iñonte tōmēmō tā pete ænänipa
(Mäateo 12.1-8; Mäadoco 2.23-28)*

¹ Ayæ ate guëmanguïönæ iñonte Itota tōmēmōncodē tæcæguedencodē gocantapa. Goyongä tōmengä miñæ nē godäni iñōmō tōmēmō inca tā pete æninqe dacæ dacæ cædinque ade cæ ade cæ godäni. ² Adinqe Paditeoidi guiquënë,

—Iñæmpa, Guëmanguïönæ iñonte mäninō bai cædāmaï iedäni, ante dodäni nāni wææ angainō ante mīnitō ēñēnāmaï inte quimæ cæminii.

³ Ante pīiñönānite Itota,

—Docā Dabii wodi tōmengä nänō emiñænāni tōnō omæpodāni inte gæwænte wædinque æbänō cægadānii, ante yewæmonte oñō incæ mīnitō iñæmpa adāmaï inte bai ämīni awædō. ⁴ Wængonguï quī, ante nē godönānique cænguï impa, ante wææ nāni angainō bai cædinque dodäni päö, Wængonguï quī, ante ñoncæ ñoncæ cædönānimpa. Incæte Dabii wodi Wængonguï oncönē go guiidinqe mänii päö do ænte cæninqe tōmengä miñæ nē godäni inānite godōmenque godongä cænānitapa, ante yewæmonte oñō apa anewēmīnii.

⁵ Ante apænedinqe Itota tōmēnāni inānite ayæ apænecantapa.

—Botō iñōmō Waobo nē ēñagäimo iñōmō Tæiyæ Awënë inōmo inte edæ guëmanguïönæ Awënë inōmo imopa. Ininqe botō, Guëmanguïönæ iñonte edæ æbänō cæquīi, ante adobo nē Ämo ingäimo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

*Ni cōmampoingä
(Mäateo 12.9-14; Mäadoco 3.1-6)*

6 Ìncayæ ate guëmanguïönæ adobaï waönæ ìñonte Itota oodeoidi odömöincönë go guite odömönte apæneyongä onguiñængä önompo tömëmæ ìnö nï cömampote wædongä inte mänñömö a ongongantapa. 7 Mänñedë në odömönäni tönö Paditeoidi guiquënë, Itota wapiticæ cæcä ìninqe mönö wæætë piinte angæimpa, ante në änewënäni ìönänimpa. Ñowo ìñömö tömënäni, Ñowoönæ guëmanguïönæ ì incæte Itota nï cömampoingä ingante, Waa bacæcäimpa, ante cæcä ìninqe mönö mäo piinte angæimpa, ante babæ cæcæte ante cöwä adänitapa. 8 Mänñö, Mönö piingæimpa, ante näni pönëwënö ante Itota ìñömö önöwënenque edæ do ëñëninque edæ nï cömampoingä ingante,

—Bitö ængæ gantidinqe tæcæguedë pö næ gongæe.

Angä ëñëninque ængæ gantidinqe pö næ gongængantapa. 9 Ìninqe Itota në piinte ancædäni ìnänite,

—Ämo apænemini ëñëmoedäni. Guëmanguïönæ ìñonte mönö æbänö cæquënëmö ìmöö, ante wææ angatü, ante pönëmïni. Mönö waa cæquënëmö ìmompä, ante pönëmïnitawo. Wæætë edæ, Mönö wënæ wënæ cæquënëmö ìmompä, ante pönëmïnitawo. Guëmanguïönæ ìñonte edæ, Quëwencædänimpa, ante cæquënëmö ìmompä, ante pönëmïnitawo. Wæætë mönö edæ ömæe ëwenguënëmö ìmompä, ante pönëmïnitawo. 10 Äninqe æmætæ gomö æmætæ gomö edæ tömänäni ìnänite adinqe nï cömampoingä ingante,

—Pædæ pompobi.

Angä eñente cædinque nē cōmampodingä incæ pædæ æmpote edæ ædæmō waa empocā bapoc-antapa. ¹¹ Ìninqe tōmēnāni, Guēmanguïōnæ incæ mănōmaï cæcampa, ante ænguï badinque, Itota ingante mōnō æbānō cæquïi, ante pïininque nāni cabo nāmāneque tedegadānimpa.

Itota angä ate dote ganca ïnāni nē gode änāni badānipa

(Māateo 10.1-4; Mäadoco 3.13-19)

¹² Māniñedē Wængonguï ingante apænecæte ante Itota ānanquidi æidinque tōmää woyowotæ apænee congantapa. ¹³ Ñäo ba adinque tōmengä miñæ nē pōnināni ïnānite aa pecä pōnāni ate tōmengä, Botō beyæ nē gode ämīni incæmīnimpa, ante dote ganca ïnāni mānimpodāni ïnānite apænte ængacäimpa. ¹⁴ Tōmengä nānō nē da godōnāni baquīnāni ïñōmō edæ ïmaï emōnōnānimpa. Tānocä Timōnō emongä ingä incæte Itota wawo Pegodo pemongacäimpa. Ìngä Pegodo tōnō Æntade nāna caya, Tantiago tōnō Wäo nāna caya, Pedipe tōnō Batodömēē, ¹⁵ Māateo tōnō Tōmato, Adepeo wengä Tantiago ïnōnānimpa. Ayæ, Mōnō omæ ingæimpa, ante nanguï cædongä inte wacä Timōnō ïnongäimpa. ¹⁶ Tantiago wengä Codaa tōnō Itota ingante odōmonte nē godonguingä ingaingä inte wacä Codaa Icadiote nāni ānongä ïnatapa. Mānimpodāni ïnānite Itota apænte ængacäimpa.

Tæiyæñāni ïnānite Itota gamocä waa badānipa

(Māateo 4.23-25)

¹⁷ Mānimpodāni tōnō Itota mæmō ïñōmō wææninqe næ gongænte ongongantapa. Māniñōmō tōmengä miñæ nē godāni nanguï

ināni do ponte a ongönönānimpā. Ayæ tōmēnāni tōnō wadāni Eedotadēē iñōmō quēwēnāni tōnō Oodeabæ tōmāo quēwēnāni ayæ Tido eyequei Tidōo eyequei gāwapæ wedeca quēwēnāni nanguī ināni do ponte a ongönönānimpā. Tōmēnāni, Itota apænecā ēñengæimpā, ante ayæ, Wēnæ wēnæ inte wæwēmō inte mōnō waa edæ bacæimpā, ante pōninqe a ongönānitapā. ¹⁸ Ayæ wēnæidi nē wentamō ēwocadāni tōnō quēwente wæwēnāni māññōmō ponte ongönāni inānite Itota adoyōmō wææ pōninqe godō cæcā waa badānitapā. ¹⁹ Ayæ, Itota tæi piñænte entawengā inte pōnō cæcā ate waa badānipā, ante adinqe tōmānāni tōmengā ingante gampocæte ante cædānitapā.

Mini toquinque, ante ayæ, Mini wæquinque, ante (Māateo 5.1-12)

²⁰ Ayæ Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite gomō adinqe apænecā ēñēnānitapā.

“Minitō, Botō waēmō imopā diyæ Awēnē Odeye nempo guiiquimoo, ante nē wæwēmīni iñōmō watapæ mini toquinque Wængonguī Awēnē Odeye nempo mini quēwenguinō edæ do ēaminipā,” angantāpā.

²¹ “Inguipogaque gæwænte wæmīni inte edæ mini watapæ toquinque Wængonguī pōnongā tōmo pōni cæncæminimpā,” angantapā.

“Minitō inguipogaque wæwente quēwēmīni inte edæ mini watapæ toquinque Wængonguī pōnō waadete cæcæcāimpā,” angantapā.

²² “Botō Waobo ēñagaīmo miñæ gomīni beyænque wadāni mīnitō imīnite badete todinqe piinte adinqe wido cædānitawo. Botō beyænque

mīnitō ēmōwo ante, Wīwa ēmōwo awædō, ante Baa ānānitawo. Edæ mīni waa toquinque inguipogaque mǎnōmaī cædānīpa. ²³ Öönædē mōnō ænguīnō ante nanguī ongōmpa, ante pōnēnīnque mīnitō ñōwodāni nāni pīinte cæyedē incæ watapæ toedāni. Īināni nē pīinte cædāni wæmæidi incæ Wængonguī beyæ nē apænegaināni ĩnānite edæ adobāi pīinte cægadānīmpa, ante toquēnē wæwēmīnīi. ²⁴ Wæætē edæ māincoo nanguī nē ēamīni guiquēnē ĩncayæ ate mīni wæquinque edæ inguipogaque watapæ quēwēmīnīpa,” ante Itota apænecantapa.

²⁵ “Nē tōmo cæmīni guiquēnē ĩncayæ ate mīni gæwænte wæquinque edæ inguipogaque tōmo cæmīnīpa,” ante apænecantapa.

“Nē Ca ca tomīni adobāi ĩncayæ ate Ca ca mīni wæquinque edæ inguipogaque tomīnīpa,” angantapa.

²⁶ “Mīnitō ĩmīnite ante tōmānāni waa apænedāni ĩnīnque edæ mīni wæquinque ingæīmpa. Īñæmpa ĩināni nē waa apænedāni adodāni mæmæidi adobāi cægadānīmpa. Wadāni babæ wapiticæ apænedāni incæ, Wængonguī beyæ nē apænebo ĩmōpa, ante nē ānewēnāni ĩnānite ĩināni mæmæidi ĩñōmō adobāi waa apænegadānīmpa,” ante Itota apænegacāīmpa.

Nē pīinte cædāni ĩnānite waadete cæcæīmpa, ante (Māateo 5.38-48, 7.12)

²⁷ Ayæ godōmenque apænedīnque Itota, “Mīnitō nē ēñēmīni ĩñōmīnite āmo ēñēedāni. Mīnitō ĩmīnite nē pīinte cædāni ĩnānite mīnitō wæætē waadete cædāni. Mīnitō ĩmīnite nē pīinte adāni ĩnānite mīnitō wæætē waa cædāni. ²⁸ Wēnæ

wënæ bacæminimpa, ante nē änāni inānite mīnitō wæætē waa apænete godō cædāni. Mīnitō imīnite nē wënæ wënæ cædāni inānite mīnitō wæætē tōmēnāni beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni. ²⁹ Wacā bitō imite imæmpaga inō tamongā wædīmi inte bitō wæætē æmæmpaga inō dadi emæmonte ee ongōmi tamongæ. Ayæ yogui beyæ bitō yabæcoo ö ængā adinque önōnancapæncoo tönō ee abi ö ængæ. ³⁰ Māincoo ante nē angā ingante tōmengā nānō ānoncoo edæ ee godōmi ængæ. Ayæ bitō māincoo nē ö ængā ingante, Wæætē adodō pönōmi æmoe, änāmaī incæbiimpa. ³¹ Mīnitō, Wadāni botō imote waa cæcædānimpā, ante wæmīnitawo. Edæ mānīnō ante mīni wædō bai adobai wædānīpā, ante pönēninque mīnitō wæætē wadāni tōmānāni inānite waa cædāni,” ante Itota angacāimpā.

³² Ayæ apænedinque, “Mīnitō imīnite nē waadedānique inānite waadete pönēmīni inte wadāni inānite waadedāmaī imīni adinque edæ Wængonguī dicæ mīnitō imīnite waadete pönō aqingāa. Inæmpa nē eñēnāmaī cædāni incæ nē waadete pönēnānique inānite waadete pönēninque mīnitō cæganca do cædānīpā tōō. ³³ Ayæ adobai mīnitō imīnite waa cædānique inānite waa cæmīni inte wadāni inānite waa cædāmaī imīni adinque Wængonguī mīnitō imīnite dicæ waa aqingāa. Inæmpa mīnitō cædō bai nē eñēnāmaī cædāni incæ adobai do cædāni apa cæmīnī. ³⁴ Ayæ, Adodō pönongā æncæboimpā, ante pönēwēninque mīnitō nē adodō pönonguīgā ingante godōmīni inte wadāni inānite godōnāmaī imīni adinque Wængonguī mīnitō imīnite dicæ waa aqingāa.

Īñæmpa nē ēñēnāmaī īnāni nāni cabo incæ, Adodō pōnongā æncæboimpa, ante pōnēwēninqe nē adodō pōnonguinganque ingante godōninqe mīnitō cædō bai adobai cædānīpa tōō.”

³⁵ “Wæætē mīnitō īmīnite nē pīnāni īnānite waadete pōnēninqe waa cædāni. Ayæ tōmēnāni nāni ānō ante, Adodō pōnōmi æmoe, ante ānāmaī inte ee godōmīni æncædānīpa. Mānōmaī waadete cæmīni īninqe mīnitō īncayæ ate mīni waadete cægāinō beyæ nanguī æmaīmīnīpa. Ayæ mōnō Mæmpo Æibæ pōnī nē Quēwengā Īñongante tōmengā ingante nē waa ate pōnēnāmaī īnāni īnānite tōmengā godō waadete cæcampa. Nē wīwa cædāni īnānite tōmengā godō waadete cæcampa. Īninqe mīnitō tōmengā nānō cæī bai adobai waadete cæmīni īninqe Mæmpocā waadete nānō entawēnō bai mīnitō adobai entawēninqe tōmengā wēmīni īmaīmīnīpa. ³⁶ Mōnō Mæmpo pōnō waadete nānō waa cægāī bai mīnitō adobai wadāni īnānite godō waadete waa cædāni,” ante Itota angacāimpa.

*Wadāni īnānite apænte ānāmaī īedāni, ante
(Māateo 7.1-5)*

³⁷ Ayæ wæætē Itota īīmaī ante apænecantapa. “Wacā ingante apænte ānāmaī īmīni īninqe mōnō Mæmpo wæætē mīnitō īmīnite apænte ānāmaī incæcāimpa. Ayæ, Wacā nānō tente wæquinque wēnæ wēnæ cæcampa, ante ānāmaī īmīni ate mōnō Mæmpo wæætē, Mīni tente wæquinque wēnæ wēnæ cæmīnīpa, ante apænte ānāmaī incæcāimpa. Wacā wēnæ wēnæ cæcā ingante mīnitō ñimpo cæmīni ee gocā ate mōnō Mæmpo adobai mīnitō īmīnite ñimpo cæcā quēwencæmīnīpa. ³⁸ Wadāni

inānite ee godōedāni. Mīnitō ee godōmīni ænāni
 īnīnque wadāni wæætē mīnitō īmīnite ee pōnōnāni
 æncæmīnīmpa. Nē pōnōnāni īñōmō tōmēnāni nāni
 tee māincadedē da wēnīnque da wæænonte wancæ
 wancæ cædinque eyepote wæængūnque eyede
 pōnī da wēnīnque mīnitō ænguīncadedē pōnō wāne
 cædāni edæ æncæmīnīmpa. Edæ mīnitō tee mante
 mīni godōincade incæ adocadeca tee mante baī
 cædinque Wængonguī mīnitō īmīnite eyepæ pōnongā
 æncæmīnīmpa,” ante Itota apænegacāīmpa.

³⁹ Ayæ, Wængonguī Awēnē nempo quēwēnīnque
 æbānō cæquī, ante ēñencædānīmpa, ante Itota
 īmæca quēwēnāni nāni cæīnō ante odōmōnīnque
 īmaī apænecantapa. “Babetamongā ingante
 wacā babetamongā incæ ædō cæte māo odōmongā
 goquīngā. Īñæmpa mǎnōmaī cædinque nāna
 babetamoncaya ompite adopiticæ guēa go wææ
 guībāīnāpa. ⁴⁰ Nē odōmonte apænecā īñōmō nē
 ēñengā inte odōmōñongante tōmengā nānō nē
 ēmīñængā guīquēnē dicæ godōmenque ēñengā
 ingāa. Incæte īnque odōmonte apænecā ēñēnīnque
 tōmengā nānō nē ēmīñængā abæ tawænīnque
 wæætē nē odōmongā baī bacæcāīmpa,” ante Itota
 apænegacāīmpa.

⁴¹ Ayæ apænedīnque, “Bitō tōnīñacā wædænque
 wēnæ wēnæ cæcā īñongante bitō guīquēnē nanguī
 bitō wēnæ wēnæ cædīnō ante wædāmaī īnōmi inte
 tōmengā ingante quīnante pīinte ānewēmī. Īñæmpa
 tōmēmi awīnca gāānē awæmpa wææ ongōmpa,
 ante adāmaī inte baī cæbīpa tōō. ⁴² Tōmēmi awīnca
 gāānē awæmpa wææ ongōmpa, ante bitō adāmaī
 inte bitō tōnīñacā ingante, ‘Bīwī, bitō awīnca guīyā
 mæ owo baī ate æ wīmōmoe,’ ante edæ abīpa

ænguĩmii. Ìñæmpa bitö nè wadö tedete wadö cædömi inte edæ tömëmi awinca gäänë wææ on-gompa täno wido cæte ate edonque adinque bitö tönĩñacä awinca guiyä owodö æncæbiimpa,” ante Itota angacäimpa.

Awæ æbänö iwæ, ante tömenca bete ëñengæimpa, ante

(Mäateo 7.17-20, 12.33-35)

⁴³ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Waincawæ incæ ædö cæte baaca incaquĩ. Wæætë wĩwa iwæ incæ ædö cæte wainca incaquĩ. ⁴⁴ Awæ æbänö iwæ, ante ëñencæte ante mönö tömenca tä pete bete ëñengæimpa. Iigowæñeca æncæte ante waodäni dicæ daa mongæwäa edæ tä pete ænäniyaa. Yowemö æncæte ante waodäni dicæ daacamëña tä pete ænäniyaa. ⁴⁵ Mönö waocabo iñömö adobai inömö inte cæmompa. Mimönë mönö pönëmämo eyede tate bai tao godedinque mönö mänimämoque ante pönëninque tedemompa. Waocä nè waa cæcä guiquënë waa pöni tömengä nänö pönënö ante entawëninque waa tedecampa. Nè wĩwa cæcä guiquënë tömengä nänö wĩwa pönënö ante entawëninque wĩwa tedecampa,” ante Itota apænegacäimpa.

Nè mænöna ante

(Mäateo 7.24-27)

⁴⁶ Ayæ godömenque apænedinque, “Minitö iñömö botö ïmote, ‘Awënë, mönitö Awënë ïmipa,’ ante tedemini incæte botö änö ante quĩnante wĩ ëñente cæminii. ⁴⁷ Nöwo iñömö edæ apænebo ëñeedäni. Botö gämænö ponte ëñëninque waocä botö änö ante do ëñente cæcä iñömö tömengä iĩmai

ingampa. ⁴⁸ Waocä adocanque oncö mænoncæte ante guiibæ ææ wodingue dicaboga mænoncæte ante gönongä bai në ëñente cæcä iñömö adobai cæcä ingampa. Tömengä oncö tæi mænonte ongö iinique æpæ äinique quingæ pö incæte oncö ædö cæte wancæ wancæ cæquiï. Iñæmpa tæi mænonte ongompa. ⁴⁹ Wæætë waocä guiibæ ææ wote gönönämaï yabæque oncö mænongä ate yabæque mænöiñömö æpæ äinique pö ate oncö dobæ bogo cæte tæ wææinique æmæwo gopa. Botö apænebo ëñëinique waocä në ëñënämaï cæcä iñömö tömengä në yabæque mænongä bai inte ocäi incadämaï inte bai ëñënämaï cæcampa,” ante Itota iinique apænegacäimpa.

7

Capitäö ingante në cæcä ingante Itota cæcä waa bacampa

(Mäateo 8.5-13)

¹ Ayæ tömënäni inänite iinique apænedinique Itota Capënaömmö näni quëwëñömmö gogacäimpa.
² Mäniñömmö quëwëinique odömmäno tontadoidi awënë capitäö ingante në cæcä iñömö wënæ wënæ badinique æmæwo wæncæ cæcä ingantapa. Awënë capitäö ingante në cæcä iñongante awënë wæætë tömengä ingante nanguï waadecantapa.
³ Iinique, Itota waa cæcä ingampa, ante mämö apænedäni ëñëningä inte tontado capitäö iñömö oodeoidi inänite në aadäni näni Picæncabo inänite apænedinique, Minitö Itota weca godinique tömengä ingante ämini ëñente pöinique tömengä wæætë botö imote në cæcä ingante cæcä waa

bacæcäimpa. ⁴ Angä ëñente godinque në aadäni nãni Picæncabo guiquënë Itota weca pöningue tömengä ingante nanguï änänitapa.

—Mönö oodeocabo iñömonte mäningä tontado capitäo iñömö mönö imonte waa cæcampa, ante wædinque bitö tömengä beyæ waa cæcæbiimpa. ⁵ Tömengä iñömö mönö oodeocabo iñömonte waadete cædinque, Wængonguï apæneçä nãni ëñente yewæmongainta ate minitö odömöincö impa, ante do mænonte pönongä æmompä cæbii.

⁶ Änãni ëñëninque Itota në aadäni nãni Picæncabo tönö wadæ gocantapa. Oncö obo pöñönänite tontado capitäo iñömö tömengä guidënanï inänite, Go bee tëninque botö beyæ Itota ingante iïmaï ante apæneedäni, angantapa. “Awënë ee ongöe. Botö waëmö imopa diyæ bitö botö oncönë pö guiquimii, ante capitäo bitö imite angampa,” ante apæneedäni, angä ponte apænedänitapa. ⁷ Ayæ adobaï, “Botö wïi waëmö inömo inte edæ bitö weca pönämaï intabopa. Incæte bitö adoyömö ongöningue ämi ininque botö imote në cæcä waa bacæcäimpa. ⁸ Bitö iñömö Awënë Wængonguï ingante në ëñente cædömi imi bai botö adobaï wacä awënë ingante në ëñente cæbo imopa. Ininque botö awënë ëabo inte botö awënë beyænque ämo ëñëninque tontadoidi wæætë guïñente wædinque botö änö ante cædänipa. Ininque adocanque ingante botö, Goe, ämo ëñëninque edæ do gocampa. Wacä ingante, Pöe, ämo ëñëninque edæ do pongampa. Ayæ botö imote në cæcä ingante, Cæe, ämo ëñëninque edæ do cæcampa.” Mänömainö ante Itota ingante botö beyæ ante apænemini

ēñengäedäni, ante tontado capitäo iñömö tömengä guidēnāni inānite angä godinque tömēnāni wæætē capitäo nānō änō bai ante Itota ingante adodö ante apænedānitapa.

⁹ Mänömainö ante tontado awēnē beyæ apænedāni ēñēninque Itota wæætē, Māningä tontado awēnē iñömö waa pōni ēñengampa, ante wædinque godongämæ ongōnāni inānite,

—Nāwangä ämopa. Mönö idægocabo iñömonte māningä wede pōnengä ingä bai adocanque incæ edæ dæ angä awædö, angantapa.

¹⁰ Ayæ nē bee tencæ pōnināni oncōnē wadæ gote ayōnāni capitäo ingante nē cæcä iñömö do waa bacä agadānimpa.

Æmæwo wæningä ingante Itota angä ñāni ömæmongampa

¹¹ Itota iñömö iimö ate Nāino nāni quēwēñömö gocæte ante goyongante tömengä nānō nē emiñænāni tönö wadāni nangui ināni godongämæ gogadānimpa.

¹² Māniñömö yabædemö obo pōñongä onguiñængä æmæwo wæningä ingante nææante pōnānitapa. Tömengä badä owæmpoingä inongä inte tömengä wengä adocanque wængä wædinque pongantapa. Ayæ māniñömö quēwēnāni nangui ināni wäänä tönö godongämæ pōnāni acantapa. ¹³ Wäänä ingante adinque Itota tömengä tönö guëa wæwente bai pōnēninque,

—Wædāmaï ië.

¹⁴ Äninque do wæningä ingante tömēnāni nāni daga wenguimpa gäänē ponte gampocä ate nē næænināni næ gongænānitapa. Itota iñömö,

—Edēnīmi, bitō ĩmite ämopa. Ængæ gantie, angantapa.

¹⁵ Ĕñēninque nē wæningä incæ ængæ gantid-
inque tæcæ tedecä adinque Itota wäänä ingante
pædæ godongä ængantapa. ¹⁶ Itota mänömaï
cæcä adinque tömänäni nanguï guññente wædinque
Wængonguï ingante watapæ apænedinque,

—Wængonguï beyæ nē apænecä tæï ëmongä
ĩnongä inte mönō weca a ongongä amompa,
änänitapa.

Ayæ,

—Wængonguï quimō ĩñömonte Wængonguï incæ
mönō weca ponte godongämæ cæcampa. Näwangä
impa, ante nanguï todänitapa.

¹⁷ Ayæ Oodeabæ tömäo quëwënäni ĩnänite
wayömō gomonga quëwënäni ĩnänite mäo gode
ä gode ä cæte, Itota æbänō cæcää, ante apænedäni
ëñengadänimpa.

*Wäo tömengä miñcæ nē goda ĩnate da pönongä
pönapa*

(Mäateo 11.2-19)

¹⁸ Wäo miñcæ nē godäni adobaï, Itota æbänō
cæcä ingää, ante ëñēninque Wäo ingante mämō
apænedäni ëñengantapa. Mäninō ante apænedäni
ëñente wædinque Wäo ĩñömō tömengä miñcæ nē
goda mänaa ĩnate añecä pönatapa. ¹⁹ Pöna adinque
Wäo tömäna ĩnate, Minatō mönō Awënë weca god-
inque botō beyæ ante ĩmaï ante äeda, angantapa.
Awënë ëñēmi. Bitō ĩñömō dodäni näni, Nē Pongu-
ingä, angaïmi adobi ĩmitawo. Wæætē tömēnāni
näni nē angaïmi ĩnämaï ĩmi ĩninqe bitō wæætē,
Wacä ponguingä, ante wänō cöedäni, ämitawoo.

Æbänö mönitö cæquimönii, ante botö beyæ ante eñencæte ante æeda. Ante Wäö mēnaa inate Itota weca da godongä godatapa. ²⁰ Godinque Itota weca pöninque iimaï ante apænedatapa.

—Wäö æpæne nē guidönongä iñömö mönatö imönate da pönöninge bitö imite iimaï angampa. Awēne eñēmi. Dodäni nāni, Nē Ponguingä, angaïmi bitö iñömö adobi imitawo. Wæætē tömēnāni nāni angaïmi ināmaï imi ininque bitö wæætē, Wacä ponguingä, ante wänö cōedāni, ämitawo. Æbänö mönitö cæquimönii, ante eñencæte ante Wäö mönatö imönate da pönongä pontamönapa, änatapa.

²¹ Mäniñedē incæ daicawo gawænāni tönö wēnæ wēnæ inte wæwēnāni nanguï ināni inänite Itota godö waa cæcä waa badänitapa. Wēnæidi nē wiwa ewocadāni inänite tömengä wido cæcä ate waodāni nanguï ināni waa badänitapa. Babetamönāni nanguï ināni inänite tömengä gampomongä waa bamönänitapa. ²² Ininque mänömaï cæcä waa ayönate ñöwo pöna inate Itota,

—Botö godö cæbo ate babetamö inināni incæ do adāni aminapa. Cömante inināni incæ waa bate dao dao godāni aminapa. Baate inināni incæ ñöwo æmontai waëmontai baadāni aminapa. Babetamonca ināni iñönänite botö godö cæbo ate önömonca eñēnāni badāni aminapa. Do æmæwo wænte öñönāni iñönänite botö godö cæbo ate ñāni ömæmonte quēwēnāni aminapa. Ömaadāni inte wæwēnāni inänite botö Wængonguï Awēne pönö waa cæcæcäimpa, ante watapæ apænebo eñencædanimpa. Ininque minatö ponte eñēñömina botö æbänö apænebo eñēmīnatawo, ante ayæ, Botö æbänö cæbo aminatawo, ante minatö ñöwo wæætē

Wäo weca gote mäo apænemīna ēñengäeda, angantapa.

²³ Ayæ, “Botö beyæ waocä wīi pūinte wadæ gocä iñömö tömengä nänö watapæ toquinque oda cædāmaī incæcäimpa, ante Wäo ingante mäo apænemīna ēñencæcäimpa,” ante Itota angantapa.

²⁴ Angä ēñēninque Wäo beyæ nē ānīna wadæ goda adinque Itota wæætē godongāmæ ongönāni inānite, Wäo æbänö ingäa, ante apænecantapa.

“Minitö guiquēnē quīnō acæte ante önömæca gomīnitapa. Cæwīpa woboyæ pæmænte ate æmænö ædæ æmænö ædæ gobaingä ingante

mīnitö dicæ acæ gomīnitawogaa. ²⁵ İnīnque edæ quīngänö ingante acæte ante gomīnitapa. Edæ waocä weocoo waëmoncoo mongæñongä ingante

mīnitö dicæ acæ gomīnitawogaa. İñæmpa weocoo waëmoncoo nē mongæñāni iñömö nämanque

ante pönente nāni ænte māincoo beyæ ante nē towēnāni inte tömēnāni iñömö awēnē oncönē quēwēnāni apa quēwēnāni.

²⁶ İnīnque edæ quīnante gomīnitawo. Mīnitö mīni nē go acæ cædongä iñömö edæ Wængonguī beyæ nē apænecä

ingantawo. Nāwangä impa. Wængonguī beyæ nē apænecä Wäo ingampa. Incæte tömengä wīi

Wængonguī beyæ nē apænegaināni bai inongä inte godömenque nanguī cæcä ingampa, ante apænebo

ēñēmaiminipa. ²⁷ Wængonguī iīmaī angampa, ante yewæmongatimpa.

‘Botö beyæ nē apænecä ingante da godömo godinque tömengä taadö tāno beyænte bai

cæcæcäimpa.

Tömengä bitö Codito İmi beyæ ante taadö waa pīnonte bai waa cæcæcäimpa.’

Mänömainö ante dodäni adocä Wäö ingantedö ante pönëninque yewæmongadänimpa. ²⁸ Nöwo iñömö ämo eññedäni. Ìmæca mîni eññagaincabo iñöminite æpænë mönö në guidönongä Wäö adocanque ñænængä iñongante wacä tömengä bai edæ dæ angampa. Incæte Wængongui Awënë Odeye nempo quëwënäni iñönäni adocanque guiyangä pöni ingä incæte Wäö pönömenque wædangä ingampa,” ante Itota apænecantapa.

²⁹ Itota mänömainö ante apænecä në eññänäni iñömö odömäno awënë beyæ në æwënäni incæ wadäni incæ tömänäni Wäö nänö në guidongainänique inönänimpa. Ìninqe tömënäni, Wængongui nö cæcä ingampa, ante tömänäni apænedänitapa. ³⁰ Paditeoidi tönö idægoidi nänäni wææ angainö ante në ate eññänäni guiquënë Wäö nänö guidongainäni inämaï inönänimpa. Ìninqe tömënäni guiquënë Wængongui gämænö ponguënenäni incæte edæ Baa änänitapa.

³¹ Godömenque apænedinque Itota iïmaï angantapa. “Mänömaï i Ìninqe inguipogaque ante në quëwënäni iñömö quingämë bai inänipa. Quiëmë bai edæ quëwënänipa. ³² Wëñænäni mönö godonte æiñömö tæ contate owempodäni nänäni owempodö bai edæ adobai cædänipa, ante awædö. Wëñænäni nänäni owempote cæcabo incæ ææmæ cæte bai owempote cædinque wadäni inänite aa pedänipa. ‘Minitö beyæ ööña we we ööñömöni minitö wæætë edæ äwadämaï iminitapa töö,’ ante owempodinque wëñænäni piinte tedewënänipa. Ayæ wæætë, Waocä do wængä ate nänäni wæbai, ante wëñænäni nänäni owempote cæcabo iñömö, ‘Mönitö Ca ca

wæyömöni mīnitō wæætē edæ wædāmaī īmīni wæmōnipa,' ante pīinīnque aa pedāni baī nōwodāni īñōmō edæ adobaī pīinte tedewēnāni īnānipa.”

³³ “Edæ īīmaī impa. Wēñænāni nāni wædō baī Wāō æpænē mōnō nē guidōnongā īñōmō cænguī cænāmaī yowepæ biinōmæ nāni wædænque tī nāmæ bedāmaī ponte quēwēñongante mīnitō guiquēnē, Wēnæ tōnō Wāō quēwengampa, ante pīimīnipa. ³⁴ Ayæ wæætē botō Waobo ēñagaīmo īnte tōmāā cænguī cænte yowepæ biinōmæ bete mīnitō weca ponte quēwēñōmote mīnitō guiquēnē, Cæowæobi īnte cæmīpa. Beowæobi īnte bebīpa, ante badete tomīnipa. Ayæ godōmenque, Odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō wadāni nē ēñēnāmaī cædāni īñōnānite bitō tōmēnāni æmīgo īmīpææ, ante botō īmote pīinīnque mīnitō wēñænāni nāni pīinte aa pedō baī ānewēmīnipa tōō. ³⁵ Incæte, Nē nō ēñēnāni īñōmō nō cædānipa, ante adīnque, Nāwangā nō ēñēnānipa, ante mōnō ēñengæīmpa,” ante Itota apænegacāīmpa.

Paditeocā Timōnō oncōnē Itota go guīte ēñacampa

³⁶ Ayæ ate adocanque Paditeocā incæ Itota īngante, Botō oncōnē pō cæe, angā Ao ante Padi-teocā oncōnē godīnque pō guīte cæ congantapa. ³⁷ Tōmēnāni quēwēñōmō onquīyængā nē wēnæ wēnæ cæte quēwengā īnongāīmpa. Tōmengā īñōmō, Paditeocā oncōnē Itota cæncongampa, ante ted-edāni ēñēnīnque oguī wapæ dica adabatodo wain-cadedē pe nīñænte næænte pongantapa. ³⁸ Pō guīdīnque tōmengā Itota ōnōwaca īnō pō næ gongænīnque Ca ca wæcantapa. Ca ca wæyongā

Itota önöwaca inö ömæ petæ petæ wææ aa bee ad-
 inque onquiyængä wæætë tömengä ocaguincooca
 wadæ cæwacantapa. Ayæ queë bewadinque ogui
 wapæ gao cæwacantapa. ³⁹ Mänömaï cæcä adinque,
 Pö cæe, nē äningä inte Paditeocä inömö nämäneque
 pönëninque, “Itota inömö Wængongui beyæ nē
 apæneçä inte bai tömengä, Æcänö botö imote gam-
 pocää, ante ayæ, Quiëmë bai onquiyængä ingää,
 ante eñencædongäimpa. Inæmpa nē wænæ wænæ
 cædongä ingampa, ante do eñencædongäimpa.”

⁴⁰ Ante pönëñongä Itota wæætë,

—Timönö, bitö imite adodeque apænebo eñëe.

Äñongante Paditeo wæætë,

—Ao, nē Odömömi imi, apænebi eñëmoe.

⁴¹ Angä ininque Itota,

—Onguïñængä adocanque nē godöwengä
 inte quëwëñongante onguïñæna mënaa inante
 godongä ate debe badapa. Adocanque ingante
 nanguï quïniento ëmö godongä ate nanguï debe
 bayongante wacä ingante wædænque tincoenta
 ëmö godongä ate wædænque debe bacampa. ⁴² Nē
 godöningä nänö äñimpota ömæpoda inte tömëna,
 Ædö cæte wæætë adodö pönonguïmönaa, ante
 wæyönate nē godöningä inömö edæ, Ömæpomina
 inte minatö ædö cæte adodö pönömïna ænguïmoo,
 ante botö ænämaï inte ñimpo cæcæboimpa,
 angampa. Ininque Timönö bitö imite ämopa.
 Mënaa inate ñimpo cæte änämaï ingä adinque
 nē godongä ingante æcänö godömenque nanguï
 waadete pönengüingää, ante pönëmii.

⁴³ Äñongante Timönö,

—Wa. Godömenque nanguï emö debe ingä iñömö tömengä wabänö godömenque waadete pönengä imaingampa, ämopa.

Angä eñëninque Itota,

—Nawangä ante pönëmipa.

⁴⁴ Äninque Itota onquiyængä gämænö dadi emænte adinque Timönö ingante apænedinque,

—İingä onquiyængä ingante edæ abi. Botö bitö oncönë pö guiiyömote bitö, Mëwaquimæ, ante bitö dicæ pönömiyaa. Tömengä guiquënë ömæ wææmonte aa bewadinque tömengä ocaguinca wadæ cæwacä ae. ⁴⁵ Bitö guiquënë waadedämaï inte queë bemönämaï iñömite tömengä iñömö botö pö guiiyedë täno queë bewadinque cöwë queë bewacä ae. ⁴⁶ Bitö guiquënë oginguipæ gao cæcadämaï iñömite tömengä iñömö oguï wapæ gao cæwacä ae. ⁴⁷ İinque botö, Tömengä mänömaï cæcampa, ante odömöninque bitö imite ämo eñëe. Edæ tömengä nanguï wënæ wënæ cæcä iñongante Wængonguï godö ñimpo cæcä ate tömengä wæætë nanguï waadete pönengampa. Bitö iñömö edæ wædænque wënæ wënæ cæbi iñömite Wængonguï pönö ñimpo cæcä ate bitö wæætë wædænque waadete pönëmi abopa.

⁴⁸ Äninque onquiyængä ingante apænedinque Itota,

—Wënæ wënæ bitö cædinö ante pönö ñimpo cæbo æe.

⁴⁹ Angä eñëninque wadäni godongämæ cæ cönäni guiquënë godö wæntæ wæntæ äninque,

—Īngä ĩñömö edæ waocä wënæ wënæ nänö cædinö ante, Pönö ñimpo cæbo æe, ante nē angä ĩñömö edæ æcänö ingää.

⁵⁰ Ante wædinque tedeyönäni Itota ĩñömö onquiyængä ingante,

—Bitö wede pönönö beyænque quëwencæbiimpa. Ñöwo edæ wädämaï inte goe, angacäimpa.

8

Itota beyæ, ante onquiyænäni godongämæ cædänipa

¹ Ayæ ate Itota nanguï ĩnäni nänö quëwëñömö wayömö wædænque ĩnäni nänö quëwëñömö wayömö wayömö godinque, Awënë Wængonguï Odeye nempo watapæ quëwencæminimpa, ante waa apæ necä ëñengadänimpa. Ayæ tömengä tönö dote ganca ĩnäni mänimpodäni godongämæ godänitapa. ² Ayæ onquiyænäni adobaï Itota miñæ godänitapa. Tömënäni pancadäniya wënæidi nē wiwa ewocadäni tönö nē quëwengainäni ĩñönänite wadäni nantate wæwengainäni ĩñönänite Itota cæcä ate tömänäni do waa badinäni inte ñöwo tömengä miñæ tee empote godäni ĩñönänimpa. Adocanque Mäadiya Mäagadadënë nänö angaingä tömengä baonga wënæidi tiæte ganca ĩnäni tao godäni ĩninqe tömengä önonganque badingä inte Itotaidi tönö godinque pönö cæcä ĩnongäimpa. ³ Wacä onquiyængä Wäönä nänöögængä Tiota guiquënë Edode nänö ëadincoo nē aacä ĩñongante Wäönä ĩñömö Totänä tönö ayæ wadäni onquiyænäni nanguï ĩnäni tönö adobaï Itotaidi tönö godongämæ godinque pönö cædönänimpa.

Tömənäni nāni ēadincoo incæ ænte pöningue Itotaidi beyæ ante pönö cædonānimpa.

Waocä nänö quiyadö ante Itota odömönte apænecampa

(Mäateo 13.1-9; Mäadoco 4.1-9)

⁴ Nanguï ināni wayömö nāni quëwencabo wayömö nāni quëwencabo bacoo ināni godongämæ ponte a ongöñönānite Itota apænecantapa. Wængonguï nänö apænedö ante waodāni æbänö ëñenānii, ante ëñencædānimpa, ante inguipoga quëwənāni nāni cæinö ante iimainö ante apænecantapa. ⁵ “Waocä nē quiyadongä iñömö quiyacæ gocampa. Gote quiyayongä pancamonga taadö iñömö wææmompä. Taadö wæænte eyepodimö öñöñonte pinä gäwadāni ædö cæte pæquïi. Ayæ ayamöidi pöningue dobæ ade cænānipa. ⁶ Pancamonga guiquënë dicamontaa iñömö wææningue pæquināmaï gä æidingue oguimento guiwapa pæquïi. Guiwadāmaï inte edæ guingo icadingue tömencaguï nāñe wæncaguimpa. ⁷ Pancamonga guiquënë ömentacodë nänö eyepodimö iñömö pæquināmaï tä bocate gä æiyonte ömentacoo adoyömö pö incootonque ganta cæca ate nāñe wæmpa. Wampo incapa pæquïi. ⁸ Waëmonguipoga quiyadimö guiquënë tä bocate waa pædingue tömëmö tiëë ganca mänimpomö nanguï pönï incapa. Quiyacä nänö quiyadö ante edæ botö mäninque ante apænebopa.”

Mänömainö ante apænedinque Itota ogæ tededinque, “Ëamonca ongönte edæ ëñeedāni,” angacäimpa.

*Önömonque eñente pönänämaï inänipa, ante
(Mäateo 13.10-17; Mäadoco 4.10-12)*

⁹ Tömengä miñæ nē godāni iñömö, Itota eñēmi, änänitapa. Mäninö ante apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitawo. ¹⁰ Äñönänite tömengä, “Wængonguï Awënē Odeye nempo æbänö quëwenguï, ante mīni waocabo wëenēñedē mīni eñänämaï ingainö ante botö ñöwo edonque pönö apænebo ate mīnitö adomīnique eñēmīni imīnīpa. Wæætē wadāni inänite edæ botö inguipoga quëwënāni nāni cæinonque ante odömöninque apænebopa. Edæ tömënāni, Awıncaque adinque wīi ædæmö adāni inte önömoncaque eñëninque ædæmö eñänämaï incædänimpa, ante dodāni Wængonguï beyæ ante nāni yewæmongainö bai iinque bacæimpa, ante botö tömënāni inänite mänömaïnonque ante apænebopa,” ante Itota apænecantapa.

*Quiyacä nänö cæinö ante pönente iimainö ante
eñengæimpa
(Mäateo 13.18-23; Mäadoco 4.13-20)*

¹¹ Itota ayæ godömenque apænecantapa. “Botö nē quiyacä nänö cæinö ante apænedinque iimainö ante odömoncæte ante apænetabopa. Tömëmö quiyadimö iñömö Wængonguï nänö apænedö bai impa. ¹² Taadö wæænte öñömö botö änömö guiquënë nē eñänāni bai impa. Tömënāni Wængonguï nänö apænedö ante tæcæ eñëñönänite wënæ awënē pöninque, Quëwënämaï incædänimpa, ante cædinque Wængonguï nänö angainö ante ö ængä iinque tömënāni ömætawënāni inte ædö cæte pönente quëwenguïnānii. ¹³ Dicamontaa

wæænte pæðimö bai inäni guiquenë Wængongui nänö apænedö ante watapæ eñente todinque në Ao änäni inänipa. Tömënäni iñömö oguimento guiwadämaï bai inäni inte wantæ iñö pönënäni ate tömënäni nani pönënö beyæ ante wadäni piinte cædäni ate tömënäni wæætë guiñente wædinque emö cæte godänipa. ¹⁴ Ömentacodë wæænte pæðimö bai inäni guiquenë tömënäni eñëninque godömenque quëwëñönäni inguipoga quëwente quiëmë beyænque mönö wæpämö pö ate guiñente wædinque pæðämaï inänipa. Mäincooque beyæ ayæ önonque towente nani wædö beyæ tömënäni ömentacoo incootonque ñä caate bai cæ ininque edæ wampo encadänipa pæquinänii. ¹⁵ Onguipoga wainguipoga quiyadimö bai inäni guiquenë tömënäni nö pönente waa cæte quëwënäni inänipa. Tömënäni iñömö edæ Wængongui nänö apænedö ante eñëninque do bæi ongonte wede pönënäni inänipa. Wæntæye inämaï inäni inte tömënäni ee cædinque tömëwæ incate bai waa cædänipa. Botö mänömainö tömänö ante odömoncæte ante në quiyacä nänö cædö ante apænetabopa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Gongapæncade, ante odömonte apænecampa
(Mäadoco 4.21-25)*

¹⁶ Ayæ, “Gongapæncade ti wodönodinque waodäni dicæ owætadë boo cæcadäniyaa. Möimoga ænömengadæ inö dicæ concæcadäniyaa. Wæætë, Mäniñömö në pö guidäni acædänimpa, ante cædinque gongapæncade awæmpa æmongapaa concædäni ñäö bæco adänipa. ¹⁷ Quiëmë ante wë wodonte i iñömö mäninö tömänö ante iincayæ ate

edonque ate bai ēñengæimpa. Quinō ñowo bee ocate bai i incæ mäninō tōmänō iincayæ ate wi æncate bai iñonte edonque acæimpa,” ante Itota apænegantapa.

¹⁸ Ayæ, “Nē ēacā ingante godönāni ængä bai nē ēñengä ingante godö apænebo ēñente entawëninque tōmengä godömenque ēñente bacæcäimpa. Nē ēadāmaï ingä guiquënë tōmengä, Æabopa, ante pönëninque nänö wædænque pöni ēadincoo iñonte ö ænāni wæcä bai nē ēñenāmaï ingä adobai tōmengä, Entawëmopa, ante pönengä iñinque wædænque pöni nänö entawënö iñonte edæ ö ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcäimpa cæminii. Æamonca ongonte ēñenguënë quëwëminii,” ante Itota apænegacäimpa.

*Itota wäänä tönö tōmengä biwüidi pönänipa
(Mäateo 12.46-50; Mäadoco 3.31-35)*

¹⁹ Mäniñedë tōmengä wäänä tönö tōmengä biwüidi pöninque tōmengä weca guicæte ante cæyönāni wadāni goto ongönāni ate wædinque, Æedö cæte guiquüi. ²⁰ Ante wædāni adinque wacä,
—Itota ēñëmi. Bitö badä tönö bitö biwüidi bitö imite ante oncodo ponte yabæque ongönänipa cæbii.

²¹ Ante apænegä ēñëninque Itota,
—Wængongui nänö änö ēñëninque nē ēñente cædāni iñömö tōmënāni botö badä bai botö tönñadāni bai inänipa, angacäimpa.

*Itota angä ēñente woboyæ æpæ næ gongæmpa
(Mäateo 8.23-27; Mäadoco 4.35-41)*

²² Mäniñedë tōmengä miñæ nē godāni inänite Itota,
—Gäwapæ æmæmäa taocæimpa.

Angä eñente cædinque tōmengä tönō wipodē gu-
idinque tæcæ taocæ wogaa godänitapa.

²³ Tao wogaa goyönäni Itota wipodē näñe
ñongæninque edæ mö ñongantapa. Mänömaï
mö ññongä goyönänite woboyæ nangui pōni
pæmæninque edæ æpæ mængonta mængonta
pōninque wipodē baguimæ guï adinque tōmēnāni,
Æpæ bete wængui wæ, ante Yæ wädänitapa.

²⁴ Itota weca gote, Ömæmoncæcäimpa, ante tao
cædinque,

—Awënë, möni Awënë, eñenguënë quëwëe. Bete
wæncæ cæmompæ cæbii.

Änāni ñāni ömæmonte ængæ gantidinque,
Woboyæ æpæ idæwaa mængonta cæbipa. Næ
gongæmäwe, angä. Næ gongæninque ñancæ
ñancæ gongæmæmpa. ²⁵ Ayæ tōmēnāni İnänite,

—Mīni pōnëgade incæ quīnante wīi pōnēmīni.

Äñongante tōmēnāni ancaï guïñëninque, Æbänö
anguimö, ante nāmāneque tedegadänimpa.

—İngä İñömö æcänö İnongä inte mänömaï angä
eñëninque woboyæ incæ æpæ incæ næ gongæmpa,
ante wämönipa, ante tedegadänimpa.

Guedatabæ İñömö wëncæ inte nē ënempocä

(Mäateo 8.28-34; Mäadoco 5.1-20)

²⁶ Mänī Gadideabæ ëmö cæte godinque Itotaidi
æmæmäa wogaa tao godinque Guedatabæ
pō ti wæänänitapa. ²⁷ Wipodē manta wo

cæyönäni Itota ti wæænte tæcæ ömaa goyongante
onguiñængä wënæidi tönō nē quëwengä İñömö
mämö bee tengantapa. İngä İñömö tōmēnāni
quëwëñömö nē quëwengängä inte ñöwo
wantæpiyæ oncönē quëwënāmaï inte ömaacä

quëwëninque waodänidoque cöwë quëwengä inongäimpa. ²⁸ Itota ingante adinque tömengä önöwa inö ædæ wææninque edæ Yæ angantapa.

—Itota ëñëmi, bitö Æibæ Quëwengä Wængonguï Wëmi inömi incæ quïmæ botö weca pöwëë. Botö imote edæ, Ämogate wæcæcäimpa, ante cädämaï imäwe, ante nanguï angantapa.

²⁹ Edæ tæcæ pönongante tömengä wentamö nänö në ëwocadongä ingante Itota, Gobäwe, ante do angä ëñente wædingä inte ñöwo mänömaï angantapa. Mänii wënæ iñömö wantæ wantæ iñonte onguïñængä ingante bæi ongonte bai cædongäimpa. Inique mäningä onguïñængä ingante waodäni daagömenca edæ ëno pönö goto wimænte wææ ëno pönö goto wiwadinque wææ wänönönänimpa. Incæte tömengä daagömë wangö ñæ wangö ñæ cædongäimpa. Ayæ tömengä ingante wënæ wæætë wæætë da godongä önömæca wodii winonte quëwënogä inte adocä ñöwo Itota weca ponte angacäimpa. ³⁰ Angä ëñëninque Itota wæætë, —Æmömidö imii.

Äñongante,

—Botö ëmöwo Deguiönö ëmömopa, angantapa.

Edæ tontadoidi Deguiönö nani änoncabo bacao inäni bai botö në ënempodäni adobai wënæidi bacao inänipa, ante adinque, Deguiönö ëmömopa, ante onguïñængä angantapa. ³¹ Wënæidi guiquënë Itota ingante wæætë wæætë äninque, Mönitö imönite tadömengadænguipoga wido cädämaï imäwe, ancaa änänitapa.

³² Mäniñömö odæ wængänäidi nanguï inäni änanquidi a cængönäni adinque, Iñömö odæ

wængänä baönë ämi go guite quëwenguimöni, änäni ëñëninque Itota, Ao angä. ³³ Eñëninque waocä baönë quëwente tao godinque wënæidi odæ wængänä baönë wæætë go guiidäni ate odæncato wæætë ontadäa wæænömëmö iñömö gäwapæno pogodo wæi guite becadote capo wængadänimpa.

³⁴ Itota mänömaï cæcä ate wædinque odæ wængänäidi në aadinäni guiquënë pogodo wodii winönte tömënanäni quëwëñömö mäo bee tente apænedinque idömæ mäo gode ä gode ä cæte, Itota mänömaï cæcä wæmönipa, ante apænedänitapa.

³⁵ Eñëninque wadäni wæætë, Æbänö cæcäi, ante acæte ante pönänitapa. Itota weca ponte ayönäni wënæidi tönö në quëwëningä incæ ñöwo önonganque bate weocoo ëñacä inte Itota önöwa gäänë ëñëe congä adinque guïñente wægadänimpa.

³⁶ Wënæ tönö quëwëningä ingante Itota mänömaï cæcä ante në adinäni iñömö ñöwo pönäni inänite, Mänömaï cæcantapa, ante do apænedänitapa.

³⁷ Eñëninque Guedatabæ quëwënäni tömänäni ancaï guïñente wædinque Itota ingante, Mönitö weca quëwënämaï ñöwo gobäwe, änäni ëñente wædinque tömengä wipodë imæmäa poncæte ante guiicä. ³⁸ Adinque wënæidi tao godäni ate në önonganque bate quëwengä iñömö Itota ingante, Bitö miñæ mäobi goboe, angä ëñëninque Itota wæætë, Bitö ee quëwëmi, äninque,

³⁹ —Tömëmi oncönë adodö godinque, Wængonguï æbänö nanguï cæcä waa batawoo, ante mäo apænebi ëñencädänimpa.

Angä ëñëninque oncönë godinque tömënanäni nänäni quëwëñömö tömäo cægöninque tömengä,

Itota mänömaï cæcä ate waa batabopa, ante mäo apænecä eñengadänimpa.

Gaido wēñcængä beyæ cæcæ goyongante

*Itota weocoo onquiyængä gampocampa
(Mäateo 9.18-26; Mäadoco 5.21-43)*

⁴⁰ Itota imæmäa ocæ emænte pongä adinque, Æyedönö ponguingää, ante nē wædinäni inte tömänäni tömengä ingante waa ate togadänimpa.

⁴¹ Mäniñedē wacä oodeoidi odömöincö awënë inongä inte tömengä emöwo Gaido inömö pö Itota önöwaca inö ædæ wææninque tömengä ingante, Botö oncönē quingæ pöe, ante nanguï angantapa.

⁴² Edæ botö wēñcængä onquiyængä adocanque inongä inte dote wadepo nänö eñagaï inñonte edæ wæncæ cæcampa cæbii, ante wæcantapa.

Ininque Itota tömengä miñæ gocantapa. Idömæ goyongante nanguï inäni goto goto pöninque wodo mö ñongænäni wæcantapa. Wampo impa goquingää.

⁴³ Mäniñedē wacä onquiyængä pongantapa. Tömengä inñömö wantæpiyæ dote wadepo inñonte wepæ wantæ bidämaï cöwē wææ wædinque waa bawëncæte ante cædinque tömengä quincöo tömancoo eyepote pædæ godongä æninque dotodoidi æcämenque incæ onquiyængä beyæ ædö cæte waa cæquinänii.

⁴⁴ Mänömaï quëwente wædongä inte tömengä ñöwo Itota önöñabæca inö pöninque tömengä weocoo yæwedecooque godö gampo cæyongä wepæ inñontobæ edæ wantæ bitapa.

⁴⁵ Itota inñömö edæ,

—Æcänö botö imote pönö gampodai.

Äñongante tömänäni, Æcänö gampodatawogaa, ante adoyömö ante änäni ate wædinque Pegodoidi wæætë,

—Awënë ëñëmi. Bitö weca tömänäni goto goto godäni apa ämii.

⁴⁶ Itota wæætë,

—Ïñæmpa adocanque botö imote wede pönëninque gampocantapa. Tæi piñænte botö entawënö incæ edæ wacä beyæ cæquinque do gotimpa, ante wæwënente awædö.

⁴⁷ Äñongante onquiyængä iñömö, Ædö cæte wë womonguimoo, ante pönente wædinque do do wäate bai guiñëninque Itota weca ædæ wææncate tömänäni ayönänite apænedinque, Botö waa bawënencæte ante bitö imite pönö gampotabopa. Tæcæ pönö gampo cædinque waa babo ae. ⁴⁸ Ante apænecä ëñëninque Itota,

—Onquiyæmi ëñëmi. Bitö wede pönönö beyæ edæ wantæ bawënëmipa. Ñowo edæ nö bawënëmi inte wampo pönente waa goe, ante godö ædæmö apænecantapa.

⁴⁹ Ante tæcæ apæneyongä oodeoidi odömöincö awënë Gaido oncönë quëwengä mäniñedë pöninque edæ Gaido ingante apænecantapa.

—Bitö wengä iñömö ñowo æmæwo wængampa cæbii. Nè Odömongä ingante ñowo bitö godömenque änämaï incæbiimpa.

⁵⁰ Ante ñowo pöningä Gaido ingante angä ëñëninque Itota wæætë,

—Gaido, guiñënämaï ie. Bitö wede pönëmi adinque bitö wengä mïngä quëwencæcäimpa.

⁵¹ Äninqwe Itota godömenque godinque awënë oncönë pö guicæ cædinque Pegodo ingante Tantiago tönö Wäö inate wëñængä wæmpo tönö wäänä inate mänimpodänique inänite ænte manguicä wäänë guidänitapa. Wadäni inänite wæætë wææ cæcä guidämaï inänitapa. ⁵² Tömänäni Ca ca wædinque wëñængä wodi ingante ante pönente wæwënäni adinque Itota tömënäni inänite,

—Ca ca wædämaï iedäni. Iñæmpa iñömö wëñængä wodi edæ wii æmæwo wængantapa. Mö edæ ñongampa.

⁵³ Angä ëñente wædinque tömënäni, Æmæwo wænte öñongampa, ante do adinäni inte wæætë edæ, Antedö amïni, ante tömengä ingante badete todänitapa. ⁵⁴ İninqwe Itota wëñængä ingante pædæ wæmpo bæi ongonte töö æmæninque ogæ tededinque,

—Wëñæmi, ængæ gantibi, angantapa.

⁵⁵ Äñongä tömengä do wæningä inte ñäni ömæmonte quëwëninque ængæ ganticantapa. Itota wëñængä beyæ cængui angä godöna cængantapa. ⁵⁶ Adinque mæmpoda, Æbänö cæte mänömaï cæcää, ante guiñente wædatapa. Incæte Itota wæætë, Botö æbänö cæboo, ante minatö wadäni inänite apænedämaï incæminaimpa, angacäimpa.

9

*Wængongui Awënë ingantedö ante apæneedäni,
ante Itota angä godänipa
(Mäateo 10.5-15; Mäadoco 6.7-13)*

¹ Tömengä miñæ nē godäni, Dote inäni, nāni änönāni inänite Itota angä pönāni ate, Botö nē ämo inte botö tæi piñænö ante ñowo pönömo ænte entawēninque mīnitö tæi piñæninque nē ämīni bacæmīnimpa. Īninque mīnitö ämīni ate wēnæidi tōmānāni do gocædānimpa. Adobaī ämīni ate wēnæ wēnæ inte wæwēnāni waa bacædānimpa. ² Mīnitö, Wængongui Awēnē Odeye inguipoga do pongäimpa, ante apænemīni eñencædānimpa. Ayæ wēnæ wēnæ inäni inänite godö cæmīni waa bacædānimpa, ante Itota mānimpodāni inänite da godongä gogadānimpa.

³ Īmaī angacäimpa.

—Mīnitö ömæpomīni taadö goedäni. Ongonto incæ māincoo da wenguincade incæ cængui incæ godonte æinta incæ tōmancoo edæ ænāmaī inte ömæpomīni godinque edæ eñacooque eñate goedäni, angantapa. ⁴ Ayæ, Godinque æcönēnō tāno go guimīni owodinque mīnitö wayömö mīni go quēwenganca mānincōnenque go guī go guī cædinque quēwēedāni. ⁵ Æyömömē goyömīnite wadāni, Pöedāni, änāmaī inte mīnitö apænedö ante wīi eñēnāni wædinque mīnitö wæætē tōmēnāni inänite emö cæte ĩmāinö ante goedäni. Mīnitö iñæmpa, Pöedāni, änāmaī imīni adinque mōnitö gomōni tamēñedāni, ante odōmoncæte ante mīnitö önōwa wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedäni.

⁶ Angä godinque tōmēnāni quēwēñömö wayömö tōmēnāni quēwēñömö wayömö tōmāo godinque Itota nānō da godōnināni iñömö mōnō Awēnē ingantedö ante māo watapæ apænedāni eñēnānitapa. Ayæ wēnæ wēnæ inäni inänite godö

cædāni ate waa bagadānimpa.

*Itota æcānō ingää, ante Edode wæcampa
(Mäateo 14.1-12; Mäadoco 6.14-29)*

⁷ Tömānāni māniñedē, Itotaidi æbānō cædāni, ante tedeyōnānite pancabaa awēnē odeye Edode incæ do ēñengantapa. Itota iñōmō æcānō ingää, ante wædinque pancadāniya, Wäo wodi do wænte ñāni ömæmōningā inte iingā Itota iimaingampa, ante tededāni ēñente wædinque awēnē Edode guiñente wæcantapa. ⁸ Wadāni guiquēnē, Ediya wodi ponte a ongōmaingampa, ante tedeyōnāni wadāni guiquēnē, Wængongui beyæ nē apænegaināni incæ adocanque docā incæ do ñāni ömæmōningā inte a ongōmaingampa, ante tededāni. ⁹ Eñente wædinque Edode wæætē,

—Botō tömēmo ämo ēñēninque Wäo wodi ingante wido tamencadāni wængantapa. İninqe māningā Itota nāni nē tededongā guiquēnē æcānō ingää.

Ante wædinque Edode, Æbānō cæte Itota ingante aquimoo, ante nangui cægacäimpa.

*5.000 ganca ināni inānite Itota godongä cænānipa
(Mäateo 14.13-21; Mäadoco 6.30-44; Wäo 6.1-14)*

¹⁰ Itota nānō da godōnināni iñōmō tömengä weca adodō pōninque, Mānōmaï mānōmaï cætāmōnipa, ante nangui tededāni ēñengacäimpa. Eñente ate tömengä tömēnāni inānite nānēnē Betaida eyequei ænte mäocā. ¹¹ Goyōnānite wadāni do ēñēninque tee empote pōnāni adinque Itota, Waa pōmīni abopa, ante waadete apænedinque, Minitō Wængongui Awēnē Odeye nempo watapæ quēwencæminimpa, ante apænecantapa. Ayæ, Pancadāniya waa

baquēnēnāni inānīpa, ante adīnque tōmengā godō cēcā ate waa badānitapa.

¹² Ayæ gāwadecæ bayonte edæ, Dote, ante nāni Itota miñæ gocabo iñōmō tōmengā weca pōninque ānānitapa.

—Iñōmō ōnōmæca impa cæbii. Bitō godongāmæ ongōnāni inānite āmi idōmæ owodāni weca godinque ayæ nanguī ināni nāni quēwēñōmō godinque oncō eyepæ ī ate cæninque moncædānimpa.

¹³ Añōnānite Itota,

—Minitō wæætē godōmīni cæncædānimpa. Añongante,

—Iñæmpa pāō ōnompo æmæmpoque gæyæ mēa pōnī mānimpoque nææmōnīpa tōō. Ininque bitō wæætē, Tōmānāni beyæ cænguī gote ænte pōedāni, āmitawoo.

¹⁴ Onguīñænānique tinco mīido ganca ināni edæ mæ ongōnōnānimpa. Incæte Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite angantapa.

—Minitō tōmānāni inānite, Tincoenta ganca mīni cabo nānēnē tincoenta ganca mīni cabo nānēnē āmīni tæ contacædānimpa.

¹⁵ Angā ēñēninque ānāni tæ contadānitapa.

¹⁶ Itota pāō ōnompo æmæmpoque æninque gæyæ mēa æninque ōōnædē æmō adīnque Wængonguī ingante, Bitō waa pōnōmi ænte cæmōnīpa, ante apænecantapa. Ayæ pāō tōnō gæyæ pā æ pā æ cædinque tōmengā miñæ nē godāni inānite pædæ godongā æninque tōmēnāni tōmānāni inānite di mæñæ di mæñæ cædāni ænte cængadānimpa.

¹⁷ Tōmānāni eyepæ ænte tōmo pōnī cænānitapa. Ayæ ao mæ ao mæ cæte ñōnōnāni ate Itota miñæ

nē godāni wæætē ao mæ nāni ñōnōni ee õñoncoo pædæ wææmpo ö æninqe önompo tipæmpoga go mentodēa cænguī eyede da wēnāni contagatimpa.

Bitō Coditobi inōmi imipa, ante Pegodo apænecampa

(Māateo 16.13-19; Māadoco 8.27-29)

¹⁸ Ayæ ate Itota nānēnē godinque Wængonguī ingante apæneyongā tömengā miñæ nē godāni tömengā tönö godongämæ ongönōnānimpa. Tömēnāni inānite angantapa.

—Wadāni botō imotedö ante apænedinque, Æbodö imoo, ante apænedāni eñēmīni.

¹⁹ Añongante tömēnāni wæætē,

—Bitō imitedö ante apænedinque pancadāniya, Wäö æpænē nē guidongaingā incæ Itota adocā imaingā ingampa, änānipa. Wadāni pancadāniya wæætē, Ediya wodi ingaingā incæ Itota adocā imaingā ingampa, änānipa. Pancadāniya wæætē, Wængonguī beyæ nē apænegaingā adocanque do wængaingā inte ñāni ömæmonte quēwēnongā incæ Itota adocā imaingā ingampa, ante tededānipa.

²⁰ —Minitö guiquēnē, Botö æbodö imoo, ante pönēmīni.

Añongante Pegodo,

—Wængonguī nānō nē angaīmi inōmi inte bitö iñömö edæ nē Coditobi inōmi imipa, angantapa.

Itota, İimai cædāni wænceboimpa, ante apænecampa

(Māateo 16.20-28; Māadoco 8.30-9.1)

²¹ Pegodo mänömainö ante apænecā eñēninque Itota wæætē angantapa. Minitö botö imotedö ante apænedinque, Codito inongā ingampa, ante gode

änämaï iedäni ämopa, ante nanguï äninque edæ wææ angacäimpa. ²² Äninque,

—Botö Waobo eñagäimo inte nanguï caate wæquënëmo ïmopa. Në aadäni näni Picæncabo tönö, Wængonguï quï, ante në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni tönö mäninäni edæ botö ïmote Baa änäni wæquënëmo ïmopa. Ayæ botö ïmote godömenque wænönäni wænguënëmo ïmopa. Incæte Wængonguï angä beyænque botö mëönaa go adoönæque ïñonte edæ ñäni ömæmonte quëwencæboimpa, ante apænegacäimpa.

²³ Ante apænedinque Itota tömänäni inänite godömenque apænedinque,

—Æcänö botö miñæ pöinäna ïna tömengä nämä beyænque ante pönenämaï inte ïimö ïñö ïimö ïñö botö miñæ tee empote poncæcäimpa. Nämä nänö wænguïwæ nææente ponte baï cædinque tömengä, Botö wænguïmo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cöwë tee empote gocæboimpa, äninque poncæcäimpa. ²⁴ Edæ æcänö, Nämä wææ gompodinque quëwencæboimpa, ante cædinque botö miñæ pönämaï ingä guiquënë tömengä ïñömö edæ quëwënëmaï incæcäimpa. Wæætë edæ, Wænönäni wæmo incæte botö Itota miñæ tee empote cöwë gocæboimpa, ante æcänö äna guiquënë tömengä wæætë quëwencæcäimpa.

²⁵ Edæ waocä inguipoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nämä önöwoca incæ pædæ godongä wë womonte ba ïninque edæ tömengä ïñæmpa quëwengampa diyæ mäincoo ëaquiringää.

²⁶ Minitö pancaminiya botö beyæ ante botö apænedö beyæ ante guingo imonte wæmïnitawo. ïñæmpa botö Mæmpo nänö ëmönö tönö anquedoidi

tæiyæ waëmö inäni nāni ëmönö guinæ gongæñonte botö Waobo në ëñagäimo inte edæ nāmā ñäo apäite bai dibæ pöninge botö wæætë në guiñente wægaingä beyæ ante näëmæ guingo imonte edæ wæcæboimpa. ²⁷ Nāwangä ämopa. Botö weca ongömīni pancamīniya ayæ wænāmaī edæ mīimīni quëwëñömīni botö Wængonguī Awënë Odeyabo babo ate botö nempo guicæminimpa, ante Itota apænegacäimpa.

*Itota waëmö pönī ñäo bai ëmongä bacä adänipa
(Mäateo 17.1-8; Mäadoco 9.2-8)*

²⁸ Mänömainö ante apænedingä inte Itota adoque Wængonguī itädë go ate Wængonguī ingante apænecæte ante æidinqe Pegodo ingante Wäo tönö Tantiago inate mänimpodäni inänite änanquidi ænte mäicä æidänitapa. ²⁹ Æite go apæneyongä tömengä awinca iñömö edæ wīi cöwë nänö ëmönö bai waëmö pönī ñäo bai edæ ëmongä bamongä adänitapa. Ayæ tömengä weocoo nänö ëñacoo iñömö edæ näinte bai ëmoncoo badingue näämænta pönī ëñacantapa. ³⁰ Ayæ ayönäni edæ onguīñæna mënaa edæ Möitee wodi tönö Ediya wodi incæ iñontobæ a ongöninge Itota tönö tededatapa. ³¹ Tömëna iñömö ñäo apäite bai ëmöna inte Itota tönö godongämæ apænedatapa. Godongämæ apænedinqe tömënäni, Itota æbänö ñöwo Eedotadëe godinqe iinqe cædinqe oo wænte wadæ gocæcäimpa, ante tededänitapa. ³² Mänömainö ante tedeyönäni Pegodoidi guiquënë möinente a ongöninge ædæmö ñäni ömæmonte æmö ayönäni Itota ñäo apäite bai ëmongä adinqe tömengä tönö onguīñæna mënaa godongämæ

adiyæ ongönäni adänitapa. ³³ Onguiñæna iñömö Itota ingante tæcæ emö cæte gocæ cæyöna Pegodo guiquënë,

—Awënë eñëmi. Iñömö mönö waa pönï ongonte awædö. Bitö ämi ate mönitö oncontaicoo mentaiya go adotaique mænöningue bitö oncontai ante adotaique Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænömaimönipa.

Mänömainö ante tededingue Pegodo, Æbänö ante tedequënëmo imoo, ante eñënämaï inte önonque tedecantapa. ³⁴ Mänömaï tedeyongä boguïmancoo obo wæænte wææ owoyö adämaï inäni inte, Boguïmancoo ganta cæ wæcæ wæ, ante Pegodoidi guïñente wædänitapa. ³⁵ Ayæ boguïmancodë önöpämoque apænecantapa. “Íngä botö Wengä botö nê apænte ængaingä ingampa cæminii. Tömengä pönö apænecä ate eñëedäni.”

³⁶ Ante apænecä eñente ayönäni Itota ñowo adocanque a ongongä adänitapa. Ínningue tömengä miñæ nê godäni nê adinänique inte pæ wëenedingue tömënäni näni adinö ante mäniñedë wadäni inänite apænedämaï ingadänimpa.

Itota wëncæ ingante angä go ate wëñængä waa bacampa

(Mäateo 17.14-21; Mäadoco 9.14-29)

³⁷ Mänüü änanquidi æi iimö ate wææ pönönäni Itota ingante bee tencæte ante nanguï inäni pönänitapa. ³⁸ Godongämæ ponte nanguï inäni ongöñönäni onguiñængä adocanque edæ ogæ tededingue,

—Nē Odömömi ēñēmi. Botō wengä onguñængä ingante pönö waa ae. Tömengä adocanque botō wengä ingampa cæbii. ³⁹ Tömengä nänö nē ēwocadongä inte wēnæ incæ tömengä ingante edæ bæi ongongä ate tömengä iñontobæ Yæ yæ angampa. Ayæ godö cæcä ate botō wengä edæ do do wäadinque önöne mäwanta tadecampa. Wēnæ iñömö wantæ iñö tao godinque adodö pö guite edæ cōwē quēwēninque botō wengä ingante edæ ēwencæ cæcampa cæbii. ⁴⁰ Bitō miñæ nē godäni inänite botō, Wēnæ inte wido cædäni, ancaa añömo tömēnāni nē cæquēnēnāni incæ ædö cæte wido cæquināni, ante wæbopa.

⁴¹ Ante wæyongante Itota,

—Ñōwomīni mīni ædæmō cædāmāincabo mīni pönēgade impa. Mīnitō weca æpogadō quēwēmoī. Wapiticæ cæyōmīnite botō æpogadō piyænē cæte wæwēmoī. Äninqe mæmpocä ingante apænedinque, Bitō wengä ingante botō weca ænte pöe.

⁴² Angä ēñente ænte mämongä pöñongante wēnæ incæ yæipodē bæ tacä do do wäate wæwengantapa. Tömengä wentamö nänö nē ēwocadongä ingante Itota iñömö edæ, Ee ae, ante wææ angantapa. Ayæ wēñængä ingante pönö cæcä ate tömengä wæætē önonganque bayongante mæmpocä ingante Itota pædæ godongä ængacäimpa. ⁴³ Mänömai cæcä adinque, Wængonguī incæ tæi piñænongä inte mänömai cæcampa, ante pönēninque tömānāni ancai guñente wægadāimpa.

Īmai cædäni wæncæboimpa, ante adodö ante

*apænecä**(Mäateo 17.22-23; Mäadoco 9.30-32)*

Mänömaï cæcä ate guiñente wæyönäni tömengä miñæ nē godäni inänite Itota iïmaï ante apænegacäimpa.

⁴⁴ —Ñöwo ämo eñenguënë quëwëminii. Adocanque, Waocä nē eñagaingä æyömönö ongongäa, ante godö odömöninque botö imote waodäni nempo pædæ godönäni æncædänimpa.

⁴⁵ Äninqe tömengä nänö apænedö æbänö i, ante wædänitapa. Wë womonte i ininqe tömënäni ædö cæte eñenguïnänii. Ayæ, Æbänö ante ämii, ante anguënänäni incæ edæ guiñënete wædinque pæ wëenagädänimpa.

*Æcänonque nē angä inguingäa, ante tededänipa**(Mäateo 18.1-5; Mäadoco 9.33-37)*

⁴⁶ Tömengä miñæ näni nē gocabo iñömö, Möni cabo incæ æcänonque ñænængä pönï inongä inte nē angä inguingäa, ante wædinque nämä incæ wæætedö wæætë tedeyönänite ⁴⁷ Itota önöwënenque do eñengantapa. Eñëninque wëñængä adocanque ingante bæi ongöninqe tömengä gäänë iñömö gö cæcantapa. ⁴⁸ Tömënäni inänite apænecantapa.

—Waocä botö emöwo beyænque iingä wëñængä ingante, Pöe, ante waa cæcä iñömö tömengä botö imote adobaï edæ, Pöe, ante do waa cæcampa. Botö imote æcänö, Pöe, äninqe waa cæda tömengä adobaï botö imote nē da pönongä ingante Wængongui ingante edæ adobaï, Pöe, ante do waa cæcampa. Edæ mini waocabo wædämini iñöminite waocä guiyangä pönï inongä nänö entawënö bai nē

entawengä iñömö tömengä ñænængä pöni inongä ingampa, ante apænegacäimpa.

Në pïinte cædämaï ingä iñömö godongämæ cæcä ingampa

(Mäadoco 9.38-40)

⁴⁹ Wäö iñömö Itota ingante apænedinque,

—Awënë eñëmi. Wacä incæ mönö cabo inämaï inongä inte bitö emöwo apænedinque wænæidi inänite wido cæcä atamönipa. Ìinque mönitö wæætë edæ, Bitö mönitö tönö gobi Ìmipa Itota emöwo apænequimii, ante tömengä ingante edæ wææ antamönipa.

⁵⁰ Ante apæneyongante Itota,

—Ìñæmpa mïnitö imïnite në pïinte cædämaï ingä iñömö tömengä wæætë mïnitö tönö godongämæ cæcä ingampa cæmïni. Tömengä ingante wææ änämaï incæmïnimpa, angacäimpa.

Tantiago tönö Wäö ìnate Itota wææ angampa

⁵¹ Oo pöni nänö æiquiönæ bacæ cæyonte Itota, Eedotadëe iñömö botö cöwë gocæboimpa, ante gocæ cæcantapa. ⁵² Wadäni inänite tömengä, Poncæcäimpa, ante mïnitö täno beyænte goedäni, ante da godongä godänitapa. Godinque tömënäni iñömö Tämadiabæ godinque tömengä beyæ cæcæte ante Tämadiaidi näni quëwëñömö gocæ cæyönäni,

⁵³ Tämadiaidi wæætë edæ, Eedotadëe gämænö Itota gocä awædö, ante adinque, Mönitö weca pönämaï incæcäimpa, ante wææ änänitapa. ⁵⁴ Ìïmaï cædäni adinque Wäö tönö Santiago tömengä nänö emiñænäna iñömö,

—Awënë eñëmi. Baa änäni adinque öönædë gonga ämöna wææ gonte wænguïnäni, ämi, änatapa.

⁵⁵ Äñönate Itota wæætë edæ dadi ëmæmonte wææ ante tömëna ïnate, “Ïñæmpa mïnatö ïmïnate æwocadö angä ëñente ämïnaa, ante mïnatö edæ ëñënämaï ïmïna awædö. ⁵⁶ Ïñæmpa botö Waobo ëñagaïmo ïmo ïñömö edæ waodäni ïnänite ömæe ewencæte ante wïï pongaïmo ïmopa. Wæætë edæ, Botö æmo beyænque quëwencædänimpa, ante pongaboïmpa,” ante pïngacäïmpa. Ayæ wadäni nänï quëwëñömö gogadänimpa.

Itota mïñæ në goïnënäni
(*Mäateo 8.19-22*)

⁵⁷ Taadonque goyönäni Itota ingante wacä angantapa.

—Awënë, bitö ædömë goyömite botö bitö mïñæ pö gocæboïmpa.

⁵⁸ Angä ëñëninque Itota wæætë,

—Babæ guintaidi ïñömö ontatodë monguï ëadäni ïnänipa. Ayamöidi ongonta ëadäni ïnänipa. Botö Waobo ëñagaïmo wæætë edæ monguï ömaabo ïmopa poncæ ämïi, angacäïmpa.

⁵⁹ Ayæ wacä ingante Itota,

—Botö mïñæ pöe.

Angä ëñente wædinque tömengä,

—Awënë ëñëmi. Botö täno gote botö wæmpo wængä ate daga wente ate pömoe.

⁶⁰ Äñongante Itota wæætë,

—Ïñæmpa në wæwocadäni incæ tömënäni guidënäni wænäni ate ee abi daga wencædänimpa. Bitö wæætë, Wængonguï Awënë Odeye do pongäïmpa, ante gote apænebi ëñencædänimpa.

⁶¹ Ayæ wacä adobäi,

—Awënë bitō ïmite tee empote goinēmo incæ ee ongōñōmi tāno gote botō guidēnāni ïnānite, Gobopa, ante apænete pōmoe. ⁶² Añongante Itota wæætē,

—Ömæ nē mangæ mangæ cædongä ïñömō tōö pōni minte pæquimpa, ante cæquēnengä ingampa. Tōmengä dadi ēmænte adinque tōö pōni cæcampa diyæ tōö minte pæqui. Ayæ adobaï Wængonguï Awënë Odeye nempo quēwēninque nē cæquēnengä ïñömō tōmengä dadi ēmænte inguipogaque ante acä ïninqe Awënë beyæ ante ædō cæte cæquingä.

10

72 ganca ïnāni ïnānite Itota da godongä godänipa

¹ Ayæ ate mönō Awënë godömenque tetenta i doo ganca ïnāni mänimpodäni ïnānite ïmaï angantapa. Minitō æmænō mēmīnaa æmænō mēmīnaa godinque botō nē goquiñömō ante wayömō nāni quēwēñömō māo wayömō nāni quēwēñömō māo tāno beyænte gomīni ate botō ayæ poncæboimpa, äninque da godongä gogadänimpa. ² ïmaï ante da godongä godänitapa. “Nāwangä ämopa. Waocä tōmencacodē do pequinca nanguï inca baï Awënë nempo nē quēwenguēnēnāni adobaï nanguï ïnāni ïnānipa. Incæte nē tā pedäni wædænque ïnāni baï nē gode änāni ïñömō adobaï mēnāniya pōni ïnānipa cæmīni. Minitō Wængonguï ingante apænedinque, Awënë, bitō tōmencacodē nē äbi inte ämi ēñēninque gote apænecædänimpa, ante äedäni. ³ Nōwo minitō ïñömō goedäni, ämopa. Mēñeidi weca ongōninque codotedoidi ïñömō tæēmō ïnānipa diyæ nāmā wææ aaquīnāni. Minitō

iñömö codotedoidi aquüināni bai adobaï aquüimīni
 iñöminite botö ämo mẽne bai ināni weca edæ
 gomīni ataquēdāni. ⁴ Godonte mīni ænguinta
 wente æi ænāmaï inte māincoo mongænte godāmaï
 iedāni. Awæncata næænte godāmaï iedāni. Taadö
 godinque wacā ingante bee tēninque apænedāmaï
 inte goedāni. ⁵ Æcönēmenque go guiite, Mīni
 quēwencabo gänē pōnente waa quēwēedāni,
 ämīni eñencædānimpa. ⁶ Mānincōnē quēwengā
 Ao angā ininque tōmengā gänē pōnente waa
 quēwēmaingampa. Wæætē Baa angā ininque mīnitö
 adomīnique gänē pōnente waa quēwēmaimīnipa.
⁷ Mānincōnē mīni go guidincōnē quēwēñöminite
 mānincōnē quēwēnāni pædæ pōnōnāni ænte cænte
 bete quēwēedāni. Edæ nē cæcā iñömö tōmengā
 nānō cædi beyæ eyepæ ænguēnengā ingampa.
 Mīnitö adocōnenque quēwēninque wacōnē wacōnē
 godāmaï iedāni. ⁸ Æyömömē goyömīni māniñömö
 quēwēnāni, Pōedāni, änāni eñente wædinque
 mīnitö tōmēnāni cænguï pōnōnāni æninque
 cæedāni. ⁹ Wēnæ wēnæ wæwēnāni inānite godö
 cæmīni waa bacædānimpa. Ayæ tōmēnāni inānite,
 ‘Wængonguï Awēnē Odeye mīnitö weca oo pongā
 acæmīnimpa,’ ante apæneedāni. ¹⁰ Ayæ tōmēnāni
 quēwēñömö go guiyömīnite Baa änāni ininque
 mīnitö wæætē tōmēnāni taadonque tao godinque
 tōmēnāni inānite, ¹¹ ‘Mīnitö quēwēñömö onguipoi
 wadæ cæwate gomōna tamēñedāni. Incæte
 Wængonguï Awēnē Odeye mīnitö weca oo pongā
 acæmīnimpa,’ ante æedāni. ¹² Edæ mīnitö imīnite
 ämopa. Wængonguï nānō apænte anguïönæ inque
 bayonte Todömā iñömö quēwengaināni guiquēnē
 nanguï pante wæwēñōnāni mīnitö imīnite nē

Baa änäni guiquënë godömenque nanguï pante wæwenguïnäni inänipa,” ante Itota angacäimpa.

*Në ëñënëmaï quëwënëni inänite Itota püingampa
(Mäateo 11.20-24)*

¹³ Äninqe Itota në ëñënëmaï quëwënëni inänite püininqe iïmaï angantapa. “Codatüi iñömö quëwëmini ëñeedäni. Betaida iñömö quëwëmini ëñeedäni. Minitö mini wæwenguinqe ëñënëmaï cæte quëwëminidö anguënë. Edæ botö minitö weca tæi piñænte botö cædi bai Tido näni quëwengaiñömö Tidöo näni quëwengaiñömö adobaï cæbo bai mäniñömö quëwengainäni iñömö wënæ wënæ näni cægainö ante dobæ ñimpo cædinque gömæ ëmoncoo da wëñadinque gönaiboga tæ contadinque Ca ca wæcægädänimpa.

¹⁴ İninqe Wængongui nänö apænte anguiönæ iinqe bayonte Tido iñömö tönö Tidöo iñömö quëwengainäni inänite nanguï pangä wæwënëni incæte tömengä minitö iminite godömenque pangä wæwencæminimpa.

¹⁵ Ayæ Capënaömö iñömö quëwëmini ëñeedäni. Wængongui minitö iminite dicæ öönæde wo ææntodongä æi gote toquïminiyaa. İñæmpa tadömengadænguipo wææntodongä guii wæcæminimpa,” angantapa.

¹⁶ Äninqe Itota wæætë tetenta i doo inäni inänite apænedinque, “Minitö apæneyömini æcänö ëñengä tömengä iñömö edæ botö imote do ëñengä ingampa. Wæætë minitö iminite në Baa angä iñömö tömengä edæ botö imote do Baa angä ingampa. Ayæ botö imote në Baa äningä inte tömengä botö imote në da pönöningä ingante do Baa angampa,”

ante apænedinque tömënäni inänite Itota angä godänitapa.

Tetenta i doo inäni do godinäni inte ocæ emænte pönäni

¹⁷ Angä godinäni inte tetenta i doo ganca inäni adodö ocæ emænte pöningue watapæ todingue Itota ingante apænedinque,

—Awënë, bitö emöwo apænedinque mönitö wënæidi inänite ämöni ëñëningue bitö emöwo beyænque godänipa.

¹⁸ Ante todäni ëñëningue Itota wæætë,

—Näinte quingæ cæ bai Tatäna inñömö wënæ awënë incæ öönæde inö wæængä nê agaimo inte botö adobo ämopa. ¹⁹ Botö pönö ämo ate minitö inñömö nê ämini badingue edæ täntæ tönö emëñe ingante pinä gäwadäni bai adobai täi emömini inte täntæ bai nê cädäni inänite wido cæcæminimpa. Ayæ mönö imonte nê piinte cædongä incæ täi piñænte cæcä incæte minitö inñömö godömenque täi emömini inte mäningä nänö täi piñænte cæpämö ante tömämämö ante edæ wido cæcæminimpa. Edæ æcämenque incæ minitö iminite æmæwo wido cädämaï incæcäimpa. ²⁰ Incæte minitö ämini ëñëningue wënæidi do ëñente cädäni beyænque todämaï iedäni. Wæætë, Mönitö emöwo öönæde dobæ yewæmonte ongompa, ante adingue minitö mänömaï beyænque watapæ toedäni, angacäimpa.

Mæmpo Wængongui ingante apænedinque Itota tocampa

(Mäateo 11.25-27, 13.16-17)

²¹ Äningue Wængongui Täiyæ Waëmö Önöwoca ingante ewocadongä inte Itota mäniñedë edæ

watapæ todinque Wængonguï ingante iïmaï ante apænecantapa. “Mæmpo eñëmi. Bitö, Wadäni nämä ocäi encadäni tönö nanguï adinque nē eñënäni tönö mäninö bitö cægäinö ante eñënämaï incädänimpa, ante cædinque bitö cægäinö ante wē wodongabiimpa. Wæætē wēñænäni tæcæ eñädäni bai inäni inänite bitö edonque odömömi adinque do eñënänipa. Bitö öönädē Awënë ingäimi inte inguipoga Awënë adobi inömi inte edæ mänömaï cæbipa, ante adinque botö bitö imite waa ate pönëninque apænebopa. Mæmpo, bitö tömëmi änö bai cædinque waa cæbi adinque botö Ao ämopa, ante apænebopa,” ante Wængonguï ingante apænegacäimpa.

²² Ayæ, “Botö Mæmpo incæ, Bitö Awënë inömi inte aacæbiimpa, ante tömäo iñömö ongoncoo botö nempo pædæ pönöninque tömäo iñömö quëwënäni tömänäni inänite adobai botö nempo pædæ pönongä æninque botö iñömö edæ tömancoo ënempodinique tömäo iñömö quëwënäni inänite nē ënempobo imopa. Wængonguï Wëmo iñömote, Æbodö imoo, ante Mæmpoque eñengä ingampa. Botö wæætē tömengä Wëmo inömo inte, Wængonguï æcänö ingää, ante adoboque nē eñëmo imopa. Ayæ, Iinänique nē eñënäni incädänimpa, ante botö nē angäinäni inänite odömonte botö apænebo eñëninque tömënäni wæætē, Wængonguï æcänö ingää, ante nē eñënäni badäni ate mönitö adomönique äanque bai nē eñëmöni imönipa.”

²³ Ante apænedinique Itota dadi ëmæninque tömengä miñæ nē godänique inänite apænedinique, “Ñöwo miñi adinö adinque nē ëmömïni inte mönitö

mīni watapæ quēwenguinque impa. ²⁴ Īīmaī impa, ante apænebo ēñēdāni. Wængonguī beyæ nē apænegaīnāni nanguī ināni tōnō imæca awēnēidi nanguī ināni incæ mīni adīnō bai ante aīnente wægāināni incæte edæ adāmaī ingadānimpa. Mīni ēñēnīnō ante adobai ēñēinente wægāināni incæte tōmēnāni ēñēnāmaī ingadānimpa,” ante māninganca Itota apænecā ēñengadānimpa.

Tāmadiabæ quēwengā incæ nē waa cæcā ingampa, ante

²⁵ Ayæ ate adocanque idægoidi nāni wææ angāinō ante nē ate ēñengā īñōmō, Itota æbānō wapiticæ apænebaingāā, ante cædinque ængæ gantidique tōmengā ingante īīmaī angantapa.

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Botō æbānō cæte cōwē wænāmaī wantæpiyæ quēwenguimoo, ante wæbopa.

²⁶ Añongante Itota,

—Mōitee wodi, Īīmaī cæedāni, ante wææ yewæmōninque æbānō ante yewæmongā ongō abii.

²⁷ Añongante nē odōmongā wæætē,

—Īīmaī ante yewæmongacāimpa. Bitō mīmō entawēmi inte Wængonguī mōnō Awēnē ingante waadedinque bitō ōnōwoca ēwocadinque ædæmō waadete pōnencæbiimpa. Bitō baō tæī pīñænte ēñabi inte godō waadete cædinque bitō ocai encabi inte nō pōnēninque waa waadete pōnēe. Ayæ adobai bitō nāmā bitō waadete waa cædō bai adobai pōnēninque godongāmæ quēwēnāni inānite adobai waa waadete cæe.

²⁸ Ante apænecā ēñēninque Itota tōmengā ingante wæætē,

—Bitö nö eññemi inte nöingä apænebitapa. Mäninö bitö äninö bai cæbi ininque bitö wænāmaï quëwëmaïmipa.

²⁹ Angä eññenique guiñente wædinque në odömongä iññömö, Botö cæquënenö ante wii cæbopa, ante Itota eññenāmaï incæcäimpa, ante nāmanque ante wææ äninque,

—Iñæmpa wa. Godongämæ quëwënäni, ante bitö äninäni iññömö ædänidö inänii.

³⁰ Äñongante Itota wæætë, Mönö guidengä æcänö ingäa, ante odömoncæte ante iïmaï apænegacäimpa.

—Onguïñængä adocanque Eedotadëë quëwente Eedicoo wæidö cægöñongante në ö ænāni tömengä ingante iññontobæ bæi ongonde weocoo gāni tadongadinque tæi tæi pānāni nangæ bacä ininque wadæ godāni. ³¹ Ate, Wængonguï quï, ante në godongä adocanque adodö wæidö godö godinque në nangæ bate öñongä ingante gomö adinque ee wodo pænta æmæ wedeca gocampa. ³² Ayæ ate Debii wodi pæināni nāni Wængonguï oncönë cæcabo incæ adocanque adobai adoyömö wææ pöninque në nangæ bate öñongä ingante gomö adinque ee wodo pænta gocampa. ³³ Ayæ ate wacä Tämadiabæ në quëwënongå incæ ado wæidö godinque në nangæ öñongä weca adoyömö ponte gomö adinque, Tömengä ædö cæte quëwëningäa, ante tömengä wædö ante bai nanguï pönente cæcantapa. ³⁴ Iingä iññömö në nangæ bate öñongä weca pöninque tæi tæi pānāni nānö æbäadiññömö oginguipæ tönö yowepæ ti nāmæ biinömæ nāni ämæ gao caadinque wecooca wini

caacampa. Ayæ, Tæ contate gocæcäimpa, ante adocä Tämadiabæ quëwengä iñömö nämä nänö nē mongænte goquënegä bodo önöñabæ nē nangæ badingä ingante ængö cæcä tæ contayongante bodo ingante töö töö ænte gocampa. Ayæ taadö pönäni nāni cænte guiite möincö ganca ænte mao guidineque nē nangæ badingä ingante waa cæcampa. ³⁵ Iimö ate padata nāni godonte æinta mentaa tadöningue mänincönē nē aacä ingante pædæ godöningue, Bitö nē nangæ badingä ingante waa cæe. Quiëmē æinengä adingue bitö godömi ængä ate botö bitö weca adodö pöningue bitö godönimpo adopo wæætē pædæ pönömo æncæbiimpa, ante gocampa. Mänömaï cæcampa. ³⁶ Äningue Itota tömengä ingante nē äningä ingante godömenque angantapa. Bitö imite ñöwo ämo ëñëningue bitö wæætē apænebi ëñëmoe. Nē nangæ bate öñongä weca pönäni mengäa go adocanque ināni incæte æcänö tömengä tönö godongämæ quëwënäni bai inte waa cæcantawoo, ante pönëmi.

³⁷ Äñongante nē odömongä wæætē,
 —Tömengä ingante nē waadete godö waa cædongä incæ tömengä guidengä bai cæcampa.
 Ante apænecä ëñëningue Itota wæætē,
 —Tömengä nänö cædö bai bitö adobai godingue cæbäwe, angacäimpa.

Mäadota tönö Mäadiya nāna caya oncönē Itota ëñacampa

³⁸ Ayæ taadö goyönäni tömënäni quëwëñömö pongä adingue onquiyængä tömengä ëmöwo Mäadota iñömö Itota ingante angä tömengä oncönē

pö guuite eñacantapa. ³⁹ Mäadota tönĩñacä Mäadiya ññömö Itota önöwaca ñnö tæ contadinque tömengä apæneçä eñëe congantapa. ⁴⁰ Mäadota guiquënë nē eñadāni beyæ ante nanguĩ cæte wædinque Itota weca pöninque,

—Awënë, botö tönĩñacä emö cæte gocä ate botö adoboque nanguĩ cæbo ate wædāmai imitawo. Edæ ämi pö cæcæe.

⁴¹ Añongante Itota,

—Mäadota, Mäadota, bitö wa wa wa cæcæte ante wæwemi awædö. ⁴² Wæætē adoque pönĩ cædinque edæ eyepæ impa. Mäadiya do, Quinö waa cæquimoo, ante apænte pönëningä inte botö önöwaca ñnö pö tæ contate eñëe congä adinque botö wæætē tömengä ingante, Goe, änāmai incæboimpa, angacäimpa.

11

Wængonguĩ ingante æbänö apænequĩ, ante Itota apæneçä

(Mäateo 6.9-15, 7.7-11)

¹ Itota ayæ ate wayömö gote Wængonguĩ ingante apænecantapa. Ññinque apæneçä adinque tömengä nänö nē emĩñængä adocanque tömengä ingante apænedinque,

—Awënë eñëmi, Wäö tömengä nänö emĩñænāni ññanite odömonte, Wængonguĩ ingante æbänö ante apænequĩ, ante nänö apænedö bai bitö mönitö imönite adobai ante odömonte apænebi eñenguimönii.

² Ante wæyönāni Itota,

—Wængonguī ingante apænecæte ante iīmaī
ante apæneedāni,

“Mōnitō Mæmpo nē öönædē quēwēnōmi inte ēñēmi.
Mōnitō bitō ěmōwo tæiyæ waēmō ěmōmi
adinque bitō ěmōwo ante waa adinque
apænemōnipa.

Bitō öönædē Awēnē nē ingaīmi inte inguipoga
Awēnē Odeyebi bitō baquinque edæ
quingæ pōe. Öönædē owodāni ēñente
cædāni baī inguipoga adobaī bitō änō baī
ēñente cæcæimpa.

³Mōnitō imōnite bitō, Cænguī, ante iīmō iñō iīmō iñō
eyepæ pōnōmi ænte cæmōnie.

⁴Mōnitō wēnæ wēnæ cæmōni incæte bitō nē pan-
guēnēmi incæ pōnō ñimpo cæbi quēwēmōnie.
Mōnitō adobaī edæ wadāni mōnitō imōnite
wēnæ wēnæ cædāni adinque ñimpo cæmōni
quēwēnāni ae.

Mōnitō wēnæ wēnæ mōni cæinēnō godō
gocæte ante cæmōni adinque bitō wææ
cæbi ate mæninō godō godāmaī inte
mōnitō wæætē wēnæ wēnæ cædāmaī
incæmōnimpa, Wæætē edæ nē wīwa
ěwocadongā nempo ongōñōmōnite bitō gā
pe æmpobi quēwēmōnie.”

Mänōmaīnō ante apænete Wængonguī ingante
apæneedāni, Itota angantapa.

⁵Äninqe tōmēnāni inānite godōmenque
apænedinque Itota,

—Bitō iīmaī cæbi ininqe bitō æmigo æbānō
cæbaingāā, ante pōneedāni. Ayaönænēña incæ
bitō æmigo weca godinque bitō, “Botō æmigo
ēñēmi. Pāōmo bodogaa tānoque pōnōmi ænīmo

inte ayæ ate botö adopo pönömo æncæbiimpa.
⁶ Edæ wacä botö æmigo incæ wayömö gocæte
 ante botö weca pongampa cæbii. Botö, Quinö
 impa diyæ godömo cænguingää, ante wæðimo inte
 bitö ïmite ämopa.” ⁷ Äñömi tömengä guiicönë
 öñöninge, “Botö odemö ædæmö tee mönedingue
 botö wëñænäni tönö möimoga öñömo inte diyæ
 ædö cæte ængæ gantite godömo ænguimii. Ee ae.”
⁸ Äninge bitö æmigo incæ bitö ämi beyænque
 ængæ gantite pönönämaï ingampa. Incæte wæætë
 wæætë äñömi tömengä, Ancaa ëñente awædö,
 äninge ængæ gantidingue bitö ïmite do pönongä
 æmaïmipa. ⁹ Ante apænedingue botö iñömö mïnitö
 ïmïnite iïmaï ämopa. Pönömi æmoe, ante në angä
 bai cædinge mïnitö mïni ænguïnö ante Wængonguï
 ingante apæneedäni. Æyömönö iï, ante në diqui
 diqui mingä bai cædinge mïnitö, Æbänö iï, ante
 ædæmö ëñencæte ante Wængonguï ingante wede
 pönente apæneedäni. Odemö mönitö beyæ wi
 ænecæïmpa, ante aa pecä bai cædinge mïnitö,
 Æbänö cæquïmoo, ante ëñencæte ante Wængonguï
 ingante nanguï apæneedäni. ¹⁰ Edæ, Pönömi
 æmoe, ante në änäni iñömö edæ do ænänipa. Në
 diqui diqui mïnäni iñömö do adänipa. Ayæ odemö
 ponte në aa pedäni tömënäni näni guiquingue
 edæ do wi ænete bai bacæïmpa.

¹¹ Ante apænedingue Itota godömenque
 apænecantapa.

—Wëñæ mæmpobi ïmi, ëñëmi. Bitö wëñængä
 päö ante angä ëñëninge bitö dicæ dicamö incæ
 godömi ængäa. Gæyæ ante angä ëñëninge bitö
 tæntæbo incæ dicæ godömi ængäa. ¹² Enquëmo

angä eñëninque bitö emëñe incæ dicæ godömi ængäa. ¹³ Ìninqe mìnitö nē wīwa cædöminī incæ, Wēñængä beyæ quīnō waa ī, ante eñëmīni inte do godöminī ængampa. Mönō Mæmpo iññömō waa pōnī cædongä iññongante änāni eñëninque tōmengä nē änāni inānite tōmengä Tæiyæ Waëmō Öñōwoca ingante da pōnongä æncædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Wēnæ tönō cæcä ïmaingampa, ante wapiticæ änānipa

(Mäateo 12.22-30; Mäadoco 3.20-27)

¹⁴ Ayæ wēnæ nē babetadecä iññömō waocä baö do guite ongöñongante Itota tæcæ wido cæcantapa. Wēnæ tao gocä ate onguñængä tededämaī ïningä incæ do tedecä ate wædinque godongämæ ongönāni wæætē guññente wædinque waa agadänimpa. ¹⁵ Pancadāniya guiquēñē, “Ïñæmpa wēnæ awēñē Beedeboo tönō godongämæ cædinque Itota wēnæidi inānite wido cæcä ïmaingampa tōö,” ante tedewēñānitapa.

¹⁶ Wadāni guiquēñē, Æbānō cæmō ate Itota oda cæquingäa, ante cædinque tōmengä ingante, Bitö öönædē nāni cæī bai mā odömmōi ate pönēmaimōnipa, änānitapa. ¹⁷ Mänōmaī babæ cæcæte ante ānewēñānipa, ante Itota do eñëningä inte iīmaī angantapa. “Awēñē odeye nempo quēwēñāni nāëmæ wæætēdō wæætē cædāni ïninqe awēñē nāñō ömædempote wæquinqe tōmēñāni nāmā ewente cædānipa. Ayæ adocōñē owocabo incæ adoyömō godongämæ quēwēñāni incæ nāëmæ wæætēdō wæætē cædāni ïninqe tōmēñāni oncō woquinqe nāwæ gobainānipa.

18 Minitō, Wēnæ awēnē Beedeboo tōnō cædinque Itota wēnæidi inānite wido cæbaingampa, ante ānewēmīnīpa tōō. Īñæmpa awēnē Tatāna nempo quēwēnāni ĩñōmō nāēmæ wæætedō wæætē pīināni ĩnīnque adocabodāni ĩnāmaī ĩñōnānite tōmēngā dicæ tōmēnāni inānite ēnempobaingāa. 19 Minitō, Beedeboo tōnō cædinque Itota wēnæidi inānite wido cæcampa, ante tedewēmīnīpa. Mānīnō mīni ānewēnō nāwangā ĩ baī mīnitō mīñæ nē godāni guiquēnē æcānō tōnō cæte wido cædānīi. ĩnīnque mīnitō mīñæ nē godāni incæ mīni ānewēnō beyænque ante nāēmæ pīīnīnque mīnitō ĩmīnite wæætē apænte ānīnque pīīncædānīmpa anguēnē. 20 Botō ĩñōmō Wængonguī tōnō godongāmæ cædinque wēnæidi inānite wido cæbo apa ānewēmīni. Mānōmaī ĩ ĩnīnque botō Wængonguī Awēnē Odeye ĩnōmo ĩnte mīnitō weca do pōmo aedāni,” ante Itota apænegacāīmpa.

21 Ayæ, “Īmaī ĩmpa. Nē tæī pīñængā ĩñōmō tæēmoncoo wēñate mongænīnque, Wææ godō cæīnca, ante tæēmonca nææante tōmēngā oncō boyæ wææ godō wææ godō cæyongā tōmēngā ēadīncoo ĩñōmō edæ ee ongōmpa. Tatāna ĩñōmō mānōmaī ĩngampa. 22 Incæte wacā godōmenque tæī ēmongā ĩnte pōnīnque māningā ĩngante edæ bæ tacampa. Ayæ tæēmonca, Wææ godō botō cæīnca, ante māningā nānō ānīnca ñōwo pōningā ĩñōmō gā pe æmpote ō ænīnque tōmēngā nānō ēadīncoo adobaī gā pe æmpote ō ænte māo nēnempocampa. Botō ĩñōmō nē tæī ēmōmo pōnī ĩnōmo ĩnte edæ godōmenque tæī ēmongā nānō gānā cæbaī cæbopa,” angantapa.

²³ Ayæ, “Botö tönö æcänö wii godongämæ cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö imote Baa ante piinte cæcä ingampa. Ayæ botö, Waodäni botö miñæ poncædänimpa, ante cæyömo waocä botö tönö wii cæcä iñömö tömengä wæætë botö miñæ poncæ cæyönänite tatodongä wadæ godänipa,” ante Itota apænegantapa.

Wënæ waodë owote godingä inte adodö pompa, ante

(Mäateo 12.43-45)

²⁴ Ayæ apænedinque Itota iimaï ante apænegantapa. “Waocä baönë owote ate tao godinque wënæ wentamö nänö ewocadingä iñömö edæ, Quingänö baönë go guidinque edæ guëmante quëwenguimoo, ante diqui diqui minte ayongä önömæca to aminte i ate wædinque edæ, ‘Botö tao godincönë adodö go guiite quëwencæboimpa,’ ante pönëninque adodö pongampa. ²⁵ Ponte ayongä waocä önonganque bayongante wacä önöwoca tömengäa owodämaï ingä adinque wënæ wæætë, Æ waocä botö owodincö bai inongä inte ñöwo wadæ ñëmænte mäincoo cabo tē gæte bai ömæwocacä ingä abopa. ²⁶ Ate adinque tömengä wæætë godinque wënæidi godömenque wentamö ewocädäni tiæte ganca mänimpodäni inänite ænte pongampa. Tömänäni tömänäni waocä baönë godongämæ pö guiite owodäni ate waocä iñömö wënæ yewæninque godömenque wæwengampa,” ante Itota apænegacäimpa.

Æbänö cæte watapcæ quëwenguüi, ante

27 Itota tæcæ apæneyongante onquiyængä iñömö godongämæ ongönäni tönö ongöningue ogæ tededinque,

—Bitö imite nē mangainä inte edæ tömēnä nänä toquinque impa. Bitö imi goömæ gänongainä inte edæ tömēnä watapæ nänä quēwenguinque impa.

28 Ante ogæ tedecä eñēninque Itota wæætē,

—Iñæmpa Wængonguī nänö änö eñēninque nē cædäni guiquēnē tömēnäni wæætē nāni watapæ quēwenguinque eñente cædänipa, ante apænegacäimpa.

Öönædē nāni cæi bai cædinque mä cæbi amönie, änänipa

29 Mäniñedē godömenque nanguī ināni pönāni adinque Itota, iīmaī ante apænecantapa. “Minitö wīwa mīni cæcabo iminipa. Minitö edæ, Mä cæte odömömi adinque pönēmaimönipa, ante ancaa ämīni awædö. Nāwangä ämo eñēedäni. Cönäö wodi beyæ cædinque Wængonguī bamönengæ nänö cægainö ante mīnitö pönēnāmaī iñöminite edæ mäninque mīni aquinque cæcäimpa änewēmīni.

30 Nīnebaidi pönencædänimpa, ante Cönäö wodi ingante Wængonguī angä quēwengacäimpa. Nōwomīni pönencæmīnimpa, ante adobaī cædinque Wængonguī botö Waobo eñagaīmo iñömote adobaī angä quēwēmo acæmīnimpa.

31 Doyedē iñömö betamonca gämænö ömæ awēnē inongä inte onquiyængä incæ awēnē Tadömöo wodi nanguī eñente nänö apænedö ante eñencæte ante doönæ quēwēninque pongacäimpa. Tadömöo wædænque eñengä iñongante botö godömenque nanguī eñēmo inte mīnitö weca ongöñömote mīnitö iñæmpa wīi

ēñēmīnīpa tōō. Īnīnque mānīngā onquīyængā incæ Wængonguī nē apænte angā weca pōnīnque mīnī ñōwo quēwencabo tōnō godongāmæ ongōnīnque, Mīnī pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnīpa tōō, ante apænte pīingūngā ingampa. ³² Cōnāō wodi Wængonguī beyæ apænecā ēñēnīnque Nīnebaidī wēnæ wēnæ nānī cægāinō ante wæwente pōnēnīnque ñīmpo cægādānīpa. Cōnāō wodi wædangā īñongante botō wæætē nē ñænæmo inte apænebo ēñēnīnque mīnitō īñōmō ēñēnāmaī īmīnīpa. Īnīnque Nīnebaidī incæ Wængonguī nē apænte angā weca pōnīnque mīnī ñōwo quēwencabo tōnō godongāmæ gongænte ongōnīnque, Mīnī pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnīpa tōō, ante apænte pīinānidō anguēnē,” angantapa.

Mōnō awīnca gomō aquīnemō baī ēmōmpa, ante (Māateo 5.15, 6.22-23)

³³ Ayæ godōmenque apænecantapa. “Gongapæncade tī wodōnodīnque waodānī dicæ awēmō īñōmō wē wodōnānīyaa. Owæta boo cæcadānīyaa. Wæætē, Mānīñōmō nē pō guīdānī acædānīpa, ante cædīnque gongapæncade awæmpa æmongapaa cō cædānī ñāō bæco adānīpa. ³⁴ Mōnō baō tōmāo beyæ mōnō awīnca tīca ēnente baī ēmōmōmpa. Mōnō nō pōnēnīnque amō īnīnque mōnō ñāō tīca ēnente cægonte baī waa cæte quēwēmōmpa. Wæætē wīwa pōnente amō īnīnque mōnō wēmō īñōmō cægonte baī inte wīwa cæte quēwēmōmpa. ³⁵ Mānōmaī beyæ bitō, Wēmō ēwocādāmaī incæboīmpa, ante bitō ōnōwoca cōwā adīnque nāmā wææ cæe. ³⁶ Īnīnque bitō baō tōmāo ñāō entawēnīnque bitō ōnōwoca

adobai ñäö ewocabi ïinque quïomenque incæ wëmö entawënamäi ïaimipa. Gongapæncade ñäö bæco edonque abi bai edæ ñäö ædæmö entawëninque edonque adinque waa quëwëmaïmipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Paditeoidi tönö nē wææ odömönäni ïänite Itota pïngä

(Mäateo 23.1-36; Mäadoco 12.38-40; Odoca 20.45-47)

³⁷ ïinque apænecä ate adocanque Paditeocä tömengä ingante, Pö cæe, angä eñente pö guite cæncæte ante ongongä. ³⁸ Adinque Paditeocä ïñömö, Itota quinante mempodämaï inte cængää, ante guiñente wæcä. ³⁹ ïinque mönö Awënë tömengä ingante,

—Minitö Paditeoidi ïñömö edæ owæta tönö podato cæncadë ïnö wentamö ënencoo ee adinque yabæque mënongate bai cæmïni ïminipææ. Mäincooque æinente mïni wädö beyæ ayæ wiwa mïni cædö beyæ edæ mïmöno wentamö entawëmïni ïminipa. ⁴⁰ Mïni eñëgadë. Në badongä ïñömö yabæque badöninque cæncadë ïnö badönämaï ingantawogaa. ïñæmpa mönö baö nē badongaingä ïñömö adocä mönö önöwoca badongacäi apa quëwëmïni. ⁴¹ ïinque mïnitö wæætë wadäni ïänite ædæmö waadedinque mïnitö mäincoo pædæ godö pædæ godö cæmïni ïinque tömancoo edæ ñä mënongate bai ba adinque mïnitö wæætë edæ ñäö bai entawencæmïnimpä.

⁴² Paditeoidi mïni wæquinque iïmaï cæmïnipa. Mäincoo diete ganca mänimpocoo ænte cö cædinque, Adocooque Wængonguï quï impa, ante

mönö godongæimpa, ante cæminipa. Minitö mänömaï cædinque edæ öñabo mini minte pæyabo, Oguï waa cænguï, ante mini tä pete æñabo incæ edæ, Wængonguï qui impa, ante pancayaboga godöminipa. Mäninganca cædinque minitö waa cæmini incæte wadäni inänite nö cädämaï imini inte Wængonguï ingante waadete pönenämaï iminipa töö. Ìñæmpa mäninö öñabo godonguënëmini inte minitö godömenque waadete pönëninque nö cæquënëmini iminipa.

⁴³ Ayæ Paditeoidi mini wæquinque impa. Minitö odömöincönë go guidinque nämanque ante pönëninque waëmompaa pönï tæ contate tomïni awædö. Ayæ waodäni näni godonte æïmancadë godinque minitö nämanque pönëninque, Wadäni, Waa quëwëedäni, ante apænedinque mönitö imönite waa acädänimpa, ante mini wæquinque edæ änewëminipa töö.

⁴⁴ Ayæ waocä wodido ñömæï ongö bai minitö iñömö mini wæquinque edæ wentamö entawëminipa. Mänömaï entawëminipa, ante ëñënëmaï inte wadäni edæ mini änö ante ëñente cædinque edæ oda cädänipa, ante Itota piingantapa.

⁴⁵ Ìninque adocanque idægoidi näni wææ angainö ante në ate ëñengä iñömö Itota ingante apænedinque,

—Awënë, mänömaï äninque bitö mönitö imönite adobai piinte änewëmi awædö.

⁴⁶ Äñongante,

—Minitö dodäni näni wææ angainö ante në adimïni inte edæ mini adobai wæquinque impa. Edæ, Cädämaï cädämaï, ante ancaa wææ äninque minitö iñömö edæ mäincoo teëmencoo

mö paate wadäni önönancapæ cö cædancapænnäni bai cæminipa töö. Ayæ wæætë önompogonca adopogoncaque incæ gä ænancapænnämai cæte bai cædinque mīnitō mīni wæquinque edæ, Æbänō cæte waa quëwenguī, ante odōmonte apænedāmai īminipa töö, ante Itota apænecantapa.

⁴⁷ Ayæ godömenque apænedinque, “Wængonguī beyæ nē apænegainäni inänite mīnitō mæmæidi incæ nē wænönäni ingadänimpa. Mīnitō iñömō, Nē wænongainäni nänömoidi imönipa, ante bai cædinque, Wængonguī beyæ nē apænegainänido, ante mænönomīnipa töö. Mīni wæquinque edæ mänömai cæminipa. ⁴⁸ Īninqe, Mönitō mæmæidi wænongadänimpa, ante eñënimōni inte tömënäni wodido ante mænönomönipa, äninque mīnitō mæmæidi nāni cægainō ante Ao äninque cæminipa töö,” ante Itota pīngantapa.

⁴⁹ Ayæ iīmai ante apænecantapa. “Mänömai beyæ Wængonguī mönō nē eñengaingä inongä incæ iīmai ante apænegacäimpa. ‘Botō beyæ nē apænedäni tönō botō nē da godönäni inänite botō, Idægoidi weca gote apæneedäni, ämo gocædänimpa. Ämo gote pönäni adinque idægoidi wæætë pancadäniya inänite wænönäni wæncædänimpa. Ayæ pancadäniya inänite togænte pänäni wæcædänimpa,’ ante Wængonguī do apænegacäimpa. ⁵⁰ Īninqe ñöwo quëwëminī iñöminite, Quinante wænöminī, ante Wængonguī edæ mīnitō imīnite ancæcäimpa. Wængonguī beyæ nē apænegainäni inänite tömengä nänō badongaiñedë dodäni mä pönī wænönäni beyæ ayæ iīncayæ ate ñöwo ganca wænönäni beyæ

īnque edæ nē wænāni tōmānāni wepæ nāni nāgāinō ante, Nōwo quēwēmīni mānīnāni tōmānāni wepæ nāate bai īmīnīpa. ⁵¹ Edæ tōmānāni nāni wænongāinō ante edæ nōwomīni mīni pante wæquinque impa. Edæ mā pōnī wænōnque docā Abedo wodi ingante adocanque wænongā wængacāimpa. Īncayæ ate Wængonguī oncō nænæncō boyæ nāni iya tāimpaa gāānē ongōñongante Tacadiya wodi ingante wænōnāni nānō wænganca wadāni nanguī īnāni īnānite wænōnāni wængadānīpa. Incæte Wængonguī, Mīnitō mæmæīdi nānōmoidi ingālmīni inte tōmēnāni nāni wænongāi beyænque wepæ nāate bai wentamō entawēñōmīnite botō wæætē nōwomīni īmīnite pāmo wæcæmīnīpa, ante Wængonguī angampa,” ante Itota apænegacāimpa.

⁵² Ayæ apænedinque, “Dodāni nāni wææ angāinō ante nē adīmīni īñōmō mīnitō nē ēñenguēnēmīni inte edæ mīni wæquinque nō pōnente ēñēnāmaī īmīnīpa. Ayæ wadāni, Nō pōnente ēñengæīpa, ante odemō guiite bai tæcæ cædāni adinque mīnitō odemō tee mōnete yabæ wido cæte bai cædinque tōmēnāni īnānite edæ wææ cæmīnīpa tōö,” ante Itota apænegacāimpa.

⁵³ Īnque apænete tao goyongā nē odōmōnāni tōnō Paditeoidi tōmengā ingante nanguī pīinte badinque, Āmōni ēñēnīnque apænebi ēñēmōnīi, apænebi ēñēmōnīi, ante ancaa ānānitapa. ⁵⁴ Ayæ, Tōmengā wabānō oda cæte tedecā īnque mōnō wæætē pāmō wæbaingampa, ante wææ wānonte bai cægadānīpa.

12

Wadö tedete wadö nāni cædönö ante

¹ Māniñedē nanguī ināni æpodö müido ganca ināni adoyömö pö bee të bee të cædinque goto gongæñönāni Itota tömengä miñæ nē godāni inānite tāno apænedinque, “Paditeoidi iñömö wadö tedete wadö cæyönāni mīnitö wæætē wadö nāni cædö ante, Pāö yedæ æmpoquī bai wodö wodö cæpa, ante gomö adinque tömēnāni nāni cæinö bai cædāmaī iedāni. ² Adāmaī incædānimpa, ante quiēmē wē wodonte i incæ iincayæ ate tömäā wi ænete bayonte edonque pōni bacæimpa. Ayæ quiēmē awēmö cæte i incæ iincayæ ate edonque pōni acædānimpa. ³ Wēmö iñömö mīni tededö incæ edæ ñāö iñömö edonque pōni eñengæimpa. Ayæ guiicōnē mīnitö wæntæ apænedö incæ iincayæ ate oncōmanca inö æi edæ ogæ tedete edonque eñengæimpa,” ante Itota apænecantapa.

Æcänö ingante guiñente wæquī, ante (Māateo 10.26-31)

⁴ Ayæ, “Botö æmigoidi ämo eñeedāni. Waocä baonque wænönāni ate tömengä ingante ædö cæte godömenque cæquīnāni. İninque mīnitö iñömö, Baonque wænönāni wæncæ wæ, äninque edæ guiñēnāmaī iedāni. ⁵ Wæætē edæ, Æcänö ingante guiñente wæquēnēmini imīni, ante botö odömōnte apænebo eñeedāni. Waomīni imīnite wænōnte ate nē angä inongä inte tadömengadænguipo nē wido cæcä ingante iñömö mīnitö tömengä ingante edæ guiñeedāni. Ao. Māningä ingante guiñente wæedāni,” ante Itota apænecantapa.

⁶ Ayæ, “Waadäni ayamöidi önompo æmæmpoque mänimpodäni beyæ tigitamö mentamonga ante pædæ godonte ænäni aminitawo. Incæte ayamö adocanque ingante edæ Wængongui cöwë wææ aacampa. ⁷ Edæ, Ayamöidi bacoo pönï inäni incæte önönänique inänipa, ante në äningä inte mönö Mæmpo inñömö mïnitö iminite wæætë godömenque waa acampa. Inñempa mönö ocagui incæ æpoguïnö encamöö, ante Wængongui inñömö edæ do ëñente aacä apa guinñewëminii,” ante Itota angantapa.

Waadäni ëñëñönäni mönö Itota ingante Ao angæimpa, ante

(Mäateo 10.32-33, 12.32; Mäadoco 10.19-20)

⁸ Ayæ apænedinque, “Näwangä ämopa, angantapa. Æcänö waodäni ëñëñönäni botö imote Ao äninque, Bitö botö Awënë inömi imipa, ante äna botö Waobo në ëñagaïmo inte tömengä ingante wæætë Ao äninque, Bitö inñömö botö miñæ në gogaïmi inömi imipa, ante Wængongui anquedoidi ëñëñönäni ancæboïmpa. ⁹ Wæætë edæ waodäni ëñëñönäni botö imote në Baa angaingä ingante botö wæætë Wængongui anquedoidi ëñëñönäni tömengä ingante edæ Baa ancæboïmpa,” angantapa.

¹⁰ Äninque, “Botö Waobo ëñagaïmö inñömote waocä babæ ante wiwa angä incæte Wængongui wæætë edæ pönö ñimpo cæcä quëwencæcäïmpa. Wæætë Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante godö babæ ante në änewengä ingante Wængongui wæætë edæ ñimpo cædämaï inte cöwë pancæcäïmpa,” ante Itota apænecantapa.

11 Ayæ, “Minitö iminite bæi ongonte tömënäni odömöincönë ænte godinque gö cædäni incæte mīnitö māniñedē, Æbänö ante apænequimoo, ante wædāmaī iedāni. Awënēidi weca incæ nē änāni weca incæ mīnitö iminite ænte māo goncædāni incæte mīnitö māniñedē, Pīināni ēñente wædinque æbänö ante nämä wææ anguimoo, ante ayæ, Æbänö ante apænequimoo, ante guñente wædāmaī iedāni. 12 Īñæmpa Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca māniñedē incæ, Æbänö wææ anguī, ante odömonte angä ēñēninque mīnitö wæætē mäninö ante wææ ancæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mäincoo nāni æinēmāmo ante

13 Tæcæ apæneyongä godongämæ ongönāni ongöninque adocanque Itota ingante,

—Awënē, botö wæmpo wodi mangaincoo incæ mæmpo wodi ömæ ingaīmæ incæ botö mēmö ingante tæcæguedē ämi pä cæcä æmöe.

14 Äñongante Itota,

—Botö nē apænte ämo imopa diyæ ämo pä cæquingää.

15 Äninque godongämæ ongönāni inänite apænedinque,

—Wīi mäincoo nanguī ænte beyænque mönö quëwengæimpa cæminii. Mīni mäincoo æinēmāmo ante edæ ñimpo cædinque ee aedāni.

16 Äninque Itota, Wængonguī Awënē æbänö cæquingää, ante ēñencædänimpa, ante imæca quëwënāni nāni cæinö ante odömöninque iīmaī apænecantapa.

—Adocanque nē nanguī ēacā inte tōmengā ömæ waingui-poga nanguī pōnī pæ. ¹⁷ Adinque tōmengā iñōmō, “Æbānō cæquimoo. Botō cænguī da wenguincō ñænæncō impa diyæ da wente manguimoo.” ¹⁸ Äninqe, “Īimaī cæcæboimpa. Guiyancō oncō bæ tate ñænæncō wæætē mænoncæboimpa. Mænōninqe tōmēmoncoo tōnō mäincoo wæætē mänincōnē tōmancoo da wencæboimpa. ¹⁹ Ayæ nāmanque apænedinque botō, Botō cænguī tōnō mäincoo nanguī wadepo ba beyæ eyepæ mänimo inte botō guēmancæboimpa. Önonque cænguī nanguī cænte nanguī bete tocæboimpa,” ²⁰ Ante nāmanque pōnēñongā wæætē nē mäningā ingante Wængonguī, “Ēñenāmaī cæbipa tōö. Nōwo woyowotæ incæ edæ, Idæwaa quēwēmipa, ämo wæncæbiimpa. Wæmi adinque edæ bitō mäincoo inī edæ æcānō mäincoo baquīi,” ante Wængonguī angampa, ante Itota, Mäninqe ante apænebopa, angacäimpa. ²¹ Ayæ tōmēnāni inānite wæætē, “Wængonguī mänōmaī angā ēñente wædinque mīnitō wæætē ĩmaī ante pōnencæmīnimpā. Æcānō, Tōmēmoque quī, ante da da wente mäna iñōmō tōmengā Wængonguī ayongā nē ömæpocā bai inte ömæwocacā ingampa. Nē ēacā wodi nānō wænō bai tōmengā adobai bate wæquīnō anguēnē,” ante Itota apænegacäimpa.

Tōmengā wēñcēnāni inānite Wængonguī aacampa, ante

(Mäateo 6.25-34)

²² Itota mäniñedē tōmengā miñæ nē godāni inānite, “Īninqe botō mīnitō imīnite ämopa. Ingui-poga mīni quēwenguīmāmo ante wædāmaī

iedäni. Quimönö impa cænguimoo, ante, Quincoodö impa wēñaquimoo, ante wædāmaï iedäni. ²³ Cænguinque cæninque dicæ quëwëmongaa. Weocooque wēñadinque dicæ quëwëmongaa. Mönö quëwenguimāmo iñömö godömenque impa. ²⁴ Gapatai iñömö cænguï ante dicæ minte pæ ate tã pete mänāniyaa. Incæte Wængonguï eyepæ godongä cænāni aedäni. Minitö guiquënë öömä éadāni bai ināmaï iñöminute Wængonguï minitö iminite godömenque waa adinque eyepæ pönongä cæminipa. ²⁵ Wængonguï nänö anganca quëwëninque minitö nanguï cædinque wantæ iñö incæ ædö cæte godömenque quëwenguimīni. ²⁶ Mäninö wædænque cæqui incæte wīi eyepæ cæmīni ininque minitö, Botö quëwenguinö ante wadö wadö cæcæboimpa, ante quīnante wæmīni,” ante Itota angantapa.

²⁷ Ayæ, “Ongai guiquënë weocoo ante daque daque dadāmaï inte wodonte tināmaï iñönānite Wængonguï weocoo waëmoncoo bai godongä waa pönī ënopa. Awënë Tadömöö wodi waëmoncoo ëgainingä incæ wīi ongai bai ëñagacäimpa. Ongai iñömö godömenque waëmö pönī ënopa. ²⁸ Gaguimæ iñömö iimö ate edæ gongapamö nē tanguinque ñöwoönæ pæ incæte Wængonguï waëmö pönongä ënopa. Ininque, Waëmö ënodö nē pönongä inte mönö imonte godömenque eyepæ pönī pönongä ænte ëñacæimpa, ante pönëminiyaa. ²⁹ Minitö cænguï ante bequi ante æinente wædāmaï iedäni. Edæ, Æbänö cæte ænguimöö, ante wædāmaï iedäni. ³⁰ Inguipoga wayömö nāni ëñënāmaï incabo wayömö nāni ëñënāmaï incabo mäninö ante

wæyönäni mīnitō guiquēnē, Mönō ænguēnēnō ante mōnō Mæmpo iñōmō edæ do ēñengampa, ante pōnēninque guiñente wædāmaī iedāni. ³¹ Wæætē Awēnē Odeye nempo quēwencæte ante nanguī cæyōmīnite tōmengā wæætē mīnitō ænguēnēnō ante do edæ eyepæ pōnī pōnongā æncæmīnimpa,” ante Itota apæñecantapa.

Mönō ëaquincoo öönædē do ëamompa, ante (Mäateo 6.19-21)

³² Godōmenque apænedinque Itota, “Botō nē aabo iñōmote mīnitō botō miñæ mīni gocabo iñōmō wædænque pōnī imīni incæte edæ guiñente wædāmaī iedāni. Iñæmpa mīnitō Mæmpo iñōmō, Awēnē Odeye nempo quēwencæmīnimpa, ante pōnō cædinque waa tocampa cæmīnii. ³³ Mīnitō iñōmō, Ö ænāni dæ añōmō cayæ cænāmaī iñōmō botō mǎincoo wodāmaī inguincoo inte edæ cōwē mæ ongongæimpa, ante cædinque öönædē iñōmō wo ææntodonte baī cæedāni. Wodāmāincadedē da wente baī cædinque mīnitō mǎincoo godonte æninque ömæpodāni wæwēnāni inānite wæætē godōmīni æncædānimpa. ³⁴ Mīni waocabo iñōmō mīnitō mǎincoo ongōñōmō māniñōmō quēwencæte ante wæmīni imīnipa, ante adinque botō, Öönædē iñōmō wo ææntodonte baī cæte mæedāni, antabopa,” ante Itota apæñecantapa.

Tömää eyepæ cædinque wänō cōedāni, ante

³⁵ Ayæ apænedinque, “Wadāni, Awēnē beyæ ante cæcæimpa, ante weocoo eyepæ wēñadinque, Gongapæncade waēmō bæcocæimpa, ante eyepæ pōnī cædāni baī mīnitō adobaī eyepæ pōnī cædinque, Awēnē poncæcäimpa, ante wänō

cöedäni. ³⁶ Edæ waodäni tömënäni awënë wayömö gote ææmæ bete ocæ emænte ponte aa pecä eñëninque quingæ wi ænecæte ante wänö cönäni bai cædinque minitö adobai, Awënë poncæcäimpa, ante wänö cöedäni. ³⁷ Edæ awënë ponte ayongä tömengä ingante nê cädäni wänö cönäni adinque tömengä wæætë edæ pönö waa cæcä æninque tömënäni iñömö tocædänimpa. Minitö iminite näwangä ämopa. Nê wänö cöninäni inänite awënë pönö angä ate tæ contädäni ate tömengä nê awënë inongä incæ, Nanguï cæcæimpa, ante weocoo weñadinque tömënäni weca pöninque edæ pönö cæcä æncædänimpa. ³⁸ Edæ woyowotæ tæcæ bæcä incæ ayatadäa wæicä incæ pöninque tömengä nê wänö cöninäni inänite waa adinque pönö waa cæcä adinque tömënäni iñömö watapæ edæ tocædänimpa. ³⁹ Wæætë oncö nê ëacä guiquënë, Nê awëmö æncæ cædongä æyedënö ponguingäa, ante eñëninque do wææ cæcä bai nê awëmö æncæ cædongä wæætë edæ pö guiite ænämaï incædongäimpa, ante apænebo eñente pönëedäni. ⁴⁰ Minitö adobai, Waocä nê eñagaingä æyedënö ponguingäa, ante eñënëmaï imini inte edæ tömänö eyepæ cædinque edæ wänö cöedäni,” ante Itota angacäimpa.

*Awënë ingante nê cæda, ante
(Mäateo 24.45-51)*

⁴¹ Mänömaï angä eñëninque Pegodo,
—Mäninö odömonte bitö apænedö ante mönitö adomönique eñencæmönimpa, ante apænebitawo. Wæætë edæ, Wädäni tömänäni eñencædänimpa, ante apænebitawo.

42 *Äñongante mönö Awënë wæætë odömoncæte ante apænedinque, “Inguipoga awënë iñömö, Æcänö nē ēñengä inongä inte botö quincöo ante ædæmö aacä inguingää, äninque, Mänömaï inte cæcä ingante adinque botö ämo ate tömengä nē angä badinque botö oncönē nē cædäni inänite ædæmö aadinque cængui eyepæ iñonte godongä cæncædänimpa, angampa.* 43 *İninque awënë wayömö gote ponte ayongä, Nē cæcä botö änö ante ēñente cæcampa, ante adinque awënë wæætë tömengä ingante godö waa cæcä ate nē waa cæcä iñömö edæ waa tocæcäimpa.* 44 *Minitö iminite näwangä ante apænebopa. Nē ēñente cædingä ingante awënë, Bitö botö mäincoo tömancoo edæ nē aabi bacæbiimpa, ancæcäimpa.”*

45 *“Incæte nē cæcä wæætë, Botö awënë æiquedö ponguingää, ante pönëninque tömengä tönö awënë ingante näni godongämæ cæcabo onguiñænäni incæ onquiyænäni incæ tömënäni inänite tæi tæi päninque cængui nanguï cæninque tï nämæ nanguï bete quidi quidi dowænte bacä.* 46 *İninque tömengä, Æönædö ponguingää, ante wædämaï iñongante, Æyedënö ponguingää, ante ēñenämaï iñongante edæ awënë iñontobæ pongä wæbaingampa. Ponte adinque awënë wæætë mäningä nē ēñenämaï cædingä ingante wido wido todinque nē pönenämaï inäni weca mäo wido cæbaingampa,” ante Itota apænecantapa.*

47 *Ayæ, “Awënë ingante nē cæcä incæ awënë nänö änö ante önömoncaque ēñëninque wii eyepæ cædinque ēñenämaï cæcä ininque awënë iñömö tömengä ingante nanguï tæi tæi pancæcäimpa.*

⁴⁸ Ayæ wæætē edæ, Awēnē æbānō angāā, ante eññēnāmaī inte ēmoncacā guiquēnē tōmengā nānō panguingue wēnæ wēnæ cæcā incæte tōmengā ingante wædænque tæi tæi pancæcāimpa, ante Itota apænegacāimpa. Edæ awēnē æcānō nempo nanguī pōnongā ænte næængā iñōmō tōmengā ingante Awēnē wæætē, Bitō adodō nanguī pōnōmi æmoe, ancæcāimpa. Ayæ, Botō māincoo nanguī ongoncoo iñonte bitō aacæbiimpa, ante æcānō ingante awēnē angāā tōmengā ingante, Bitō godōmenque nanguī cæcæbiimpa, ante awēnē ancæcāimpa,” ante odōmōninque Itota apænegacāimpa.

Nāwæ gocædānimpa, ante cæcæte ante pōmopa, angampa

(Māateo 10.34-36)

⁴⁹ Äninqe Itota godōmenque apænedinque, “Botō inguipoga gonga baī tānoncæte ante pongaīmo inte edæ, Do tānonte baī edæ waa tocædōmoimpa. ⁵⁰ Ayæ botō nantate wæwencæte ante pongaīmo inte botō nantate wæganca nantate botō wæquēnēnō ante iinqe cæcæte ante wæbopa. ⁵¹ Mīnitō, Inguipoga quēwēnāni piyænē cæte wæætedō wæætē cædāmaī inte quēwencædānimpa, ante cæcæte ante Itota pongaingā ingampa, ante pōnēmīnitawo. Iñæmpa wadō āmo eññēdāni. Botō inguipoga pōmo beyænque wæætedō wæætē piincædānimpa. ⁵² Iñcayæ ate ōnempo æmæmpoque nāni owocabo mānimpodāni iñōnānite mengāa go adocanque ināni iñōmō botō beyænque mēnaa inate nāēmæ piinte bacædānimpa. Ayæ wæætē mēnaa ina incæ mengāa go adocanque ināni inānite wæætē nāēmæ piinte bacædaimpa. ⁵³ Botō emōwo beyæ

mæmpocä tömengä wengä onguĩñængä ingante näëmæ piinte bacæcäimpa. Wëñængä wæætë mæmpocä ingante näëmæ piinte bacæcäimpa. Wäänä tömënä wengä onquiyængä ingante wæætë näëmæ piinte bacædäimpa. Wæætë wäänä ingante wëñængä incæ näëmæ piinte bacæcäimpa. Biyongä ingante nänö wæntedä incæ näëmæ piinte bacædäimpa. Nänö wæntedä inante biyongä ingante näëmæ wæætë piinte bacæcäimpa,” ante Itota tömengä miñæ nē godāni inānite apænegacäimpa.

Æbänö oo baquimpa, ante ëñengæimpa, ante (Máateo 16.1-4, 8.11-13)

⁵⁴ Ayæ godongämæ ongönāni inānite apænedinque, “Nænque guiidö gämænö boguimä wentamö pö adinque mīnitö, Cöönæ wentamö wocæmpa, añömini edæ do cæpa. ⁵⁵ Ayæ wæætë woboyæ betamonca inö pæmæ pö adinque, Ocoi nāwancæ cæpa, ante tedeyömini dobæ ocoi nāwampa. ⁵⁶ Inguipoga gomö adinque öönæde æmö adinque mīnitö, Æbänö cæcæte ante emö, ante edæ do ëñemīnīpa. Wæætë, Inguipoga wayömö wayömö æbänö cædānīi, ante adinque mīnitö, Wængonguī oo pōnī cæquingānö anguēnē, ante quīnante wīi ëñemīnīi. Edæ wadö tedete wadö cæmīni imīnīpa tōö,” ante Itota tömēnāni inānite piingacäimpa.

Nē piingä ingante waadete apænecæimpa, ante (Máateo 5.25-26)

⁵⁷ Ayæ edæ, “Æbänö cæte nō cæquīi, ante mīnitö tömēmīnique apænte ante cæquēnēmīni imīnīpa. ⁵⁸ Nē piinte angä iñömö bitö imite edæ,

Wīwa cæbipa, ante awënē weca ænte mæocā idömæ godinque bitō guiquënē tōmengā ingante waadete apænebi eñëninque tōmengā wæætē piyænē cædinque ee abaingampa. Wæætē edæ wīi waadete apænebi ïininque tōmengā nē apænte angā weca godōmenque ænte gobaingampa. Nē apænte angā wæætē bitō ïmite wææ wānongā ingante pædæ godongā æninque wææ wānongā wæætē tee mōnebaingampa. ⁵⁹ Tee mōnecā ïininque bitō quiëmē beyæ debe ïmi ïininque edæ tōmanta pōnī di godonte ate tabaïmipa, ante ämo eñëmaïmipa,” ante Itota apænegacäimpa.

13

Ocæ emænte Wængonguï gämænō ponguënëmīni ïmīnīpa

¹ Māniñedē wadāni Itota weca pōninque ïmaï ante apænedāni eñëngantapa. Gadideabæ quëwënāni, Wængonguï qui, ante cæningā ingante tæcæ wænōñönānite Pidato guiquënē tōmënāni inānite ïñontobæ wænōninque tōmënāni wepæ cæningā wepæ tönō dibæ cæcantapa. ² Ante tedeyönāni Itota wæætē, “Gadideabæ quëwënāni wadāni pönōmenque wënæ wënæ cædāni ïñönāni mānimpodānique godōmenque wënæ wënæ cædāni inte mänōmaï wænānīpa, ante mīnitō pönëmīni awædō. ïñæmpa Gadideabæ quëwënāni tōmānāni adobaï wënæ wënæ cædāni ïñönāni māninānique edæ wænānīpa. ³ Wīi mänōmaï impa, ämo eñëmaïmīnīpa. Tōmënāni wīi godōmenque wënæ wënæ cædināni inte wænānitapa. Mīnitō guiquënē wënæ wënæ mīni cædinō ante wæwente

pönëninque ñimpo cædāmaī imīni ininque mīnitō tōmāmīni adobaī wæmaīmīnīpa,” āngantapa.

⁴ “Ayæ Eedotadēē iñōmō tōmënāni nāni gomō aquincō Tidoeē nāni ānōncō tæ wææñonte waodāni dietiocho ganca ināni capo wænāni ininque mīnitō, Tōmënāni godōmenque wënæ wënæ cædāni inte wænānīpa, ante pönēmīni awædō. Iñæmpa Eedotadēē quëwënāni tōmānāni adobaī wënæ wënæ cædāni iñōnāni mānimpodānique edæ wænānīpa. ⁵ Wīi mīnitō pönënō baī impa, āmo ëñëmaīmīnīpa. Tōmënāni wīi godōmenque wënæ wënæ cædināni inte wænānitapa. Mīnitō guiquënë wënæ wënæ mīni cædinō ante wæwente pönëninque ñimpo cædāmaī imīni ininque mīnitō tōmāmīni adobaī wæmaīmīnīpa,” ante Itota apænecantapa.

Iigowæ ömæca ongompa, ante odömōnte apænecampa

⁶ Ayæ Itota, Wængonguī Awënë æbānō cæcāā, ante ëñencædānīmpa, ante imæca quëwënāni nāni cæinō ante odömōninque iīmaī apænecantapa. “Waocā tōmencodë iigowæ mīnte pæ ate tōmenca ante ponte ayongä edæ dæ ömæcawæ ongompa. ⁷ Ate wædinque tōmengä ocæ ëmænte godinque tōmencawæncōo nē aacā ingante apænedinque, ‘Edæ mēa go adoque wadepo tōmenca ante gote ayōmo edæ mānīi iigowæ cōwë ömæcawæ önonque wææ ongompa cæbii. Ömæcawæ wææ ongōwæ adinque wido tate æmæwo wido cæe.’ ⁸ Äñongä tōmencawæncōo nē aacā wæætë, ‘Awënë, ee ongōe. Botō iigowæ önōwa gäänë ææ wōdinque māmō wagada goi ænte wempo cædente tee moncabo ate

wadepo ate bitö ongöñömi edæ,⁹ do incabaimpa. Wæætë wadepo ate ayömite ömæcawæ ate wædinqe edæ æmæwo wido tate wido cæbaimpa, ante nê cæcä angampa.” Mäninque ante odömonte apænebopa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota bocæ bocæ wædingä ingante cæcä ate waa bacampa

¹⁰ Guëmanguïönæ iñonte Itota oodeoidi odömöincönë go guiddinqe odömonte apænecantapa. ¹¹ Onquiyængä mänñömö ongongä iñömö tömengä dietiocho wadepo iñonte wënæ guicä ate bocæ bocæ wæwëningä inte ædö cæte adiyæ ængæ gantiquingä. ¹² Tömengä ingante adinqe Itota aa pecä pongä ate,

—Onquiyæmi, bitö bocæ bocæ wædö ante ñöwo botö ñimæncæpote bai cæbo ate bitö waa babipa.

¹³ Äninqe tömengä ingante gampocä ate ñimæncæpote bai badinqe onquiyængä iñömö adiyæ gantidinqe wæætë, Wængongui bitö ñäö bai emömi inte waa pönï pönö cæbi æmopa, ante watapæ apænecantapa. ¹⁴ Guëmanguïönæ iñonte Itota mänömaï cæcä waa bacä adinqe tömënäni odömöincö awënë guiquënë piinte badinqe godongämæ ongönäni inänite,

—Quimæ quëwëminii. Önompo æmæmpoque go adoönæque mönö cæönæ iñonte minitö waa bacæte ante ponguënëmini iminipa. Guëmanguïönæ iñonte edæ cædämaï inguënë quëwëminii.

¹⁵ Ante piñongante mönö Awënë wæætë,

—Minitö wadö tedete nê wadö cædömini inte ëñëdäni. Minitö cæningä iñömö wagada incæ bodo incæ gue ænente wæyongante minitö

guëmanguïönæ i incæte cōwē ñi cæyænte æpæ wedeca ænte mǎo gōnōmīni gongænte becampa. ¹⁶ Wæætē māningā onquiyængā iñōmō Abadäo wodi pæingā iñongante Tatāna dietiocho wadepo iñonte goti winte bai cæcā wædingā iñongante mīnitō iñæmpa guëmanguïönæ i beyænque edæ, Tōmengā ñimæncæpodāmaï incæcāimpa, ante quīnante wææ ämīni.

¹⁷ Angā eñente wædinque nē piinte änāni guingo imonte wæyönāni godongāmæ ongōnāni guiquënë, Bamönengæ pōni Itota waa pōni cæcampa, ante adinque nanguï togadānimpa.

*Mōotatamō guidimō ante odōmonte apænegacampa
(Māateo 13.31-32; Mäadoco 4.30-32)*

¹⁸ İinque Itota tōmēnāni inānite, “Wængonguï Awënë Odeye nempo nāni quēwencabo iñōmō quīnō bai ināni. Edæ, Æbānō nanguï yebænte badāni, ante botō inguipoga quīnō pæte yebænte bai i adinque, Mānīnāni adobai yebænānipa, ante eñenguï. ¹⁹ İimai impa. Waocā mōotatamō tōmēmō ænte mǎo tōmēmoncodē quiyacā bocate pæ ininque ñænæñeque bayonte ayamōidi pōninque awænēmæ ongōnānipa. Mōotatamō guidimō incæ mǎnōmaï pæ bai Wængonguï Awënë nempo quēwēnāni iñōmō wædænque inīnāni incæ nanguï yebænguīnāni inānipa,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

*Päo yedæ æmpoquï da wenguï ante odōmonte apænegacampa
(Māateo 13.33)*

²⁰ Itota ayæ angantapa. “Wængonguï Awënë iñōmō tōmengā nempo quēwēnāni inānite æbānō

cæcää, ante odömoncæte ante botö, Ìimaï cæcampa, ante odömonte apænebo eñenguimīnii. ²¹ Edæ ìimaï impa. Onquiyængä ñænængade tee manguincade ænte tee mäningue ædina nāni ämö ænte mem-poga go adopoque da wëningue ayæ, Päö yedæ æmpocæimpa, ante adoyömö pönö da wëningue wempo wempo ædæmö cædengä ate päömo yedæ æmpote tömäo näämænta bapa. Yedæ æmpote ate päömo tömäo näämænta ba bai öönædë Awënë nempo mini quëwencabo ìñömö tömämini nö eñente bamīnīpa,” ante Itota odömonte apænecantapa.

Odemö guiyänemö, ante

(Máateo 7.13-14, 21-23)

²² Itota mänīñedë Eedotadëe taadö godinque nanguï nāni quëwëñömö wodo pænta godinque wædænque nāni quëwëñömö wodo pænta godinque wayömö wayömö gote odömonte apænecäimpa. ²³ Goyongante adocanque,

—Awënë, bitö æmi beyænque në quëwenguināni ìñömö wædænque inānīpa, ämitawo.

Äñongante Itota,

²⁴ —Odemö guiyänemö guiicæte ante edæ nanguï cædäni. Edæ nanguï ināni incæ guiicæte ante cædinque guidämaï incædänīpa, ämo eñëmaimīnīpa. ²⁵ Ìimaï impa. Oncö në ëacä ængæ gantidīnque odemö tee mönecä adīnque mīnitö ìñömö tömengä oncö boyæ gote ongöningue aa pedīnque, “Awënë, wi ænebi guiquimōnii.” Ante wæyöminite tömengä, “Æmīnidö imīnii, ante ayæ, Ædönö gämænö quëwente pömīni imīnii, ante botö adāmaï imopa,” ancæcäimpa. ²⁶ Angä eñëningue mīnitö wæætë, “Ìñæmpa mönitö bitö tönö

godongämæ cænte becongamönimpa. Ayæ bitö mönitö taadö ponte cægöningue odömonte apænebi ëñengamöni ae,” ancæminimpa. ²⁷ Äñömïni tömengä iñömö, “Æminidö imïni, ante, Ædönö gämænö pömïni imïni, ante botö ëñenämaï imopa. Edæ do antabopa. Ñowo në wïwa cægaïmïni inte edæ botö weca ongönämaï. Edæ wadæ goedäni, ämopa,” ancæcäimpa, ante Itota apænecantapa.

²⁸ “Ïinque mïnitö gomö ayömïni Wængonguï beyæ në apænegainäni tönö dodäni Abadäo wodi Itæca wodi Aacobo wodi tönö tömänäni Wængonguï Awënë Odeye ömæ godongämæ ongöñönäni mïnitö imïnite edæ yabæque wido cæcä ate wædinque mïnitö wæætë guingo imonte pïinte wædinque edæ Ca ca wæcæminimpa. ²⁹ Wadäni wæætë edæ nænque tamönö pönäni tönö nænque guidö pönäni ayæ betamonca æmataæ æmataæ pönäni tönö Wængonguï Awënë Odeye oncönë ponte tæ contadinque ææmæ bete cængoncædänimpa. ³⁰ Ïinque ayæ ate ëñënëni incæ pancadäniya yæcado ongönäni bate toyönäni mïnitö guiquënë do ëñënimïni inte yæcado ongömïni incæte pancamïniya wæætë yæmiñæ gote ongonte wæcæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Eedotadëë quëwënëni beyæ ante Itota wæcampa
(Mäateo 23.37-39)*

³¹ Mäniñedë Paditeoidi pancadäniya tömengä weca pöninque,

—Awënë Edode bitö imite wænoncæ angantaye.
Bitö ongönämaï wayömö wadæ goe.

³² Änäni ëñëninque Itota,

—Edode congãñe bai babæ cædongä iñongante mīnitō tōmengä weca godinque, Itota iimāi angampa, ante apænemīni eñngædāni. “Edode eññemi. Botō ñōwoñæque bañæque wænæidi inānite iinque wido cædinque iinque godō cæbo waa badāni ate iñabæ guingä iñonte botō edæ māññedē edæ idæwaa cægaimo bacæboimpa, ante Itota apænecampa,” ante apænemīni eñngædāni, ämopa. ³³ Incæte botō ñōwoñæ godinque bañæ godōmenque godinque edæ wañæ godōmenque botō goquēnēnō godinque Eedotadēē gocæboimpa. Edæ Wængonguī beyæ nē apænegaināni incæ Eedotadēē iñōmō tōmēnāni nāni wængaiññōmō iñonte botō Wængonguī beyæ nē apænebo adobo inōmo inte edæ ædō cæte wayōmō ongonte wænguimoo.

³⁴ Ante apænedinque Itota Eedotadēē iñōmō quēwēnāni beyæ ante pōnente wædinque, “Eedotadēē quēwēmīni eññedāni, angantapa. Wængonguī beyæ nē apænedāni inānite mīni wænongaincabo inte ayæ Wængonguī nānō da pōnōnāni inānite dicaca tacamīni iñōmīnite botō iñōmō mīnitō imīnite waadete pōnō cæinente nanguī wæbopa. Tawadiya wæmōnā iñōmō, Botō wēnāni, ante gompodinque tæcæēnēmæ wēä pōnō ö ænā bai botō adobai, Botō wēnāni pōedāni, ante æpogadō aññōmote mīnitō, Wīi pōinente awædō, ante Baa ämīni wætabopa. ³⁵ Ñōwo iñōmō mīnitō onconcoo edæ önonconcooque baconcoo tamēñedāni. Ñōwo edæ botō dæ aññōmo mīnitō, ‘Awēñē Wængonguī emōwo beyænque pōinque bitō toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’ ante mīni anguinganca mīnitō edæ botō imote adāmāi

incæminimpa ante ämo ëñeedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

14

Æpæ ëñate nē wædongä ingante Itota cæcä waa bacä

¹ Itota guëmanguiönæ iñonte Paditeoidi awënë oncönë cæncæte ante go guiiyongante godongämæ ponte ongönäni guiquënë, Itota æbänö cæquiringää, ante waa agönänitapa. ² Tömengä weca adocanque æpæ ëñate nē wædongä inte a ongongä. ³ Adinque idægoidi nāni wææ angainö ante nē ate ëñänäni tönö Paditeoidi inänite apænedinque Itota iimaï angantapa.

—Wængonguï æbänö ante wææ angacäi. Waa bacædänimpa, ante guëmanguiönæ iñonte mönö waa cæquënëmö imöö, ante pönëmini. Wæætë edæ, Guëmanguiönæ iñonte cædämaï inguënëmö imöö, ante pönëmini.

⁴ Äñongä edæ pæ wëenedänitapa. Itota iñömö edæ nē æpæ ëñate wædongä ingante gampocä waa bacantapa. Ayæ, Goe, angä gocantapa. ⁵ Angä gocä ate Itota wæætë tömënäni inänite iimaï angantapa.

—Minitö waocabo iñöminite adocanque tömengä wëñängä onguiñängä incæ tömengä wagada onguiñängä incæ æpæ ante nāni ææ wodiiñömö goyæ guicä ininque mæmpocä iñömö guëmanguiönæ iñonte edæ dicæ töö tadönämaï inguingää. Mänömaï goyæ guicä wædinque minitö tömämini guëmanguiönæ i incæte do gote näwæ gongæninque edæ quingæ töö tadömaïminipa.

⁶ Ante Itota añongante tōmēnāni ædō cæte wæætē anguinānii. Edæ pæ wēenedānitapa.

Monguimæno ante awēnē beycē gote nē wente cēnāni, ante

⁷ Ayæ Paditeo awēnē nānō nē añedināni pōninque nāmanque ante pōnēninque, Yæcado ongōñōmote botō imote waa acædānimpa, ante cædinque waa pōni tæ contaī iñōmō tæ contadāni Itota acantapa. Īninque tōmengā, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquīi, ante ēñencædānimpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque ĩmaī apæncantapa.

⁸ —Bitō imite, Monguimæno pō bee, ante nē wente ængā ēñēninque bitō pōninque yæcado inō waēmō iñōmō tæ contadāmaī incæbiimpa. Īñæmpa wacā tōmengā nānō nē waadecā pongā ĩninque ⁹ minatō iminate nē wente ængā iñōmō bitō weca pōninque, “Bitō gā goyōmi botō nē waadecā wæætē tæ contaquingā,” ante āmaingampa. Īninque bitō gā godinque wīi waēmō iñōmō wæætē tæ contadinque guingo imonte wæbaīmipa. ¹⁰ Wæætē nē wente ængā ēñēninque bitō monguimæno pōninque yæmiñæ pōni wēnæ wēnæ iñōmō tæ contae. Edæ nē wente ængā ponte ayongā bitō wēnæ wēnæ iñōmō tæ contabi adinque tōmengā wæætē bitō imite, “Botō nē waadebi inōmi inte bitō ñōwo yæcado pōni pō tæ contae, āmopa,” āmaingampa. Mānōmaī angā ēñēninque godongāmæ cæ cōnāni iñōmō, Nē ēacā nānō nē waadebi bitō imi amōnipa, ante bitō imite waa abainānipa. ¹¹ Edæ, Botō nāmā nē waa cæbo inōmo inte edæ yæcado ongonguēnēmo imopa, ante nē

cæcä iñömö tömengä iñömö wææntodonte bai guingo imonte wæcæcäimpa. Wæætë edæ, Botö önömoque imopa, ante yæmiñæ nē ongongä iñömö tömengä guiquënë ængö cæte tocæcäimpa, ante Itota apænecantapa.

¹² Tömënäni inänite iinque apænedinque nē wente æningä ingante Itota godömenque angantapa.

—Bitö, Pö cæe, ante ææmænoca wente æninque bitö æmigoidi inänite wente ænämaï ie. Bitö tönñadäni inänite wente ænämaï ie. Bitö guidënäni inänite wente ænämaï ie. Eyequei owote mäincoo nē eädäni inänite wente ænämaï ie. Edæ bitö tömënäni inänite wente æmi iinque tömënäni wæætë bitö imite wente æmäinänipa, ante wææ cædinque bitö iñömö, Botö godönö wæætë eyepæ pönönäni mäninque æninque öönädë wæætë ænämaï imaïmopa, ante wædinque edæ tömënäni inänite wente ænämaï ie. ¹³ Wæætë ææmæno ante wente æninque ömæpodäni inte wæwënäni inänite cömante wæwënäni inänite bee ñante wæwënäni inänite babetamönäni inänite wente æe. ¹⁴ Mäninäni inänite wente æninque edæ bitö toquinque ingæimpa. Tömënäni wæætë ædö cæte adopo pönönäni ænguïmii. Edæ nē nö cædäni nänï ñänï ömæmonguïönæ iinque bayonte edæ mönö Mæmpo Wængonguï incæ bitö imite adopo pönongä æncæbiimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Ææmæ ante Itota odömoncæte ante apænecampa

(Mäateo 22.1-10)

¹⁵ Angä eñëninque Itota tönö nē cængongä adocanque tömengä ingante apænecantapa.

—Wængonguī Awēnē Odeye pongā ate tōmengā tōnō godongāmæ nē cængā iñōmō edæ tōmengā nānō watapæ toquinque cænguingā.

¹⁶ Apæ necā ēñēninque Itota wæætē tōmengā ingante odōmoncæte ante apæ necantapa.

—Waocā ææmæno ante cædinque nanguī ināni inānite māo apænedinque, Īncayæ ate āmo ate pō bete cæedāni, ante cæcantapa. ¹⁷ Ææmæno beyedē iinque bayonte tōmengā ingante nē cæcā ingante āninque, “Īiōnæ ææmæno iinque cætimpa. Pōedāni,” ante bitō tē tē wente ænte pōe, ante da godongā. ¹⁸ Godinque wente ængā ēñēninque do nānō nē āñedināni wæætē, Ædō cæte ponguimōnii, ante tōmānāni adoyōmō wædānipa. Tānocā iñōmō, “Botō ōmæ ante tæcæ godonte æninque botō acæ goquimo inte botō ææmæ becæ godāmaī ĩmopa. Incæte nē wente æningā weca adodō gote bitō botō beyæ apænebi ēñēninque tōmengā wæætē botō ĩmote piināmaī incæcāimpa,” angampa. ¹⁹ Wacā guiquēnē, “Wagada onguīñæna nāna goti wimencacaya nāna goti wimencacaya ōnompō æmæmpoque ganca mānimpodāni ināni inānite godonte ænimo inte botō, Æbānō cædānii, ante acæ gocæ cæbopa. Īninque botō ææmæ becæ pōnāmaī ĩmo incæte awēnē ingante āmi botō ĩmote piināmaī incæcāimpa,” angampa. ²⁰ Wacā guiquēnē, “Botō tæcæ mōnimo inte ædō cæte ponguimoo,” angā. ²¹ Ēñēninque nē cæcā iñōmō awēnē weca adodō pōninque tōmēnāni nāni cædōnō ante tōmāā apæ necā ēñente wædinque nē ēacā iñōmō ænguī badinque tōmengā ingante nē cæcā ingante, “Bitō mōnō quēwēñōmō wacā taadō

wacä taadö ñænænö incæ guiyänö incæ tömäo gote adinque nē ömæpodäni inänite, nē cömäinäni inänite, nē biyaate inäni inänite, nē babetamönäni inänite adinque ænte pöe.”²² Angä eñente cædinque nē cæcä wæætë awënë ingante, “Awënë, bitö äninö ante do cæbo incæte bitö oncö wii eyede impa.”²³ Ante apænecä eñente wædinque awënë wæætë, “Önömæca iñömö ñænænö incæ guiyänö incæ gote diqui diqui minte wadäni inänite ate ämi pönäni ininque botö oncö eyede ponte cæncædänimpa.²⁴ Edæ bitö imite ämopa, Wëenëñedë botö wente æninäni incæ bedämaï incædänimpa,” ante nē ëacä angampa. Mäninque ante apænebopa, ante Itota apænegacäimpa.

*Itota miñæ goccete ante æbänö cæquii, ante
(Mäateo 10.37-38)*

²⁵ Itota tönö nanguï inäni godongämæ godänitapa. Tömënäni inänite apænecæte ante tömengä dadi ëmænte adinque apænecantapa.

²⁶ “Minitö iñömö, Itota gämænö ponguïmo, äminitawo. Iñæmpa botö weca pöninque waocä mæmpo tönö wäänä inate ante wädämaï incæcäimpa. Tömengä nänöogængä ingante ante wädämaï inte tömengä wëñænäni tönö tömengä nänö tönïñadäni inänite ante wädämaï incæcäimpa. Mänimpodäni inänite piinte bai pönëninque tömengä, Nämänque ante quëwencæboimpa, ante wädämaï inte piinte bai pönëninque botö imote wæætë godömenque nanguï waadete pönenguëngä ingampa. Mänömaï ante pönënäni iñömö tömënänique edæ botö miñæ nē godäni badänipa.

²⁷ Ayæ botö miñæ poncæ cædinque waocä,

Awæ botö wænguiwæ, ante næænte ponte bai cædinqe, Wænönäni wæmo incæte Itota miñæ cöwë gocæboimpa, ante poncæcäimpa. Mänömainö ante wii cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö nē emiñængä ædö cæte baquingää. ²⁸ Æi gomö aquincö mænoncæ cædinqe bitö, Æpodö godonte æninqe iinqe mænonguimo. Botö eyepæ mantawo, ante täno pönenämai inte edæ ædö cæte mænonguimii. ²⁹ Täno pönëë cönämai imi ininqe bitö ongonto ontowæ do näñe ñongæninqe godömenque ængui ante ömæpobi badinqe iinqe edæ mænönämai imaïmipa. Ayæ edæ mænönämai imi adinqe godongämæ ongönäni wæætë, ³⁰ Æ bitö mænoncæ cædimi incæ iinqe mænönämai imipa töö, ante badete tobainäni, angantapa.

³¹ Ayæ, “Imæca awënë wabæca awënë ingante guädö guëa piinte cæcæte ante cædinqe ædö cæte täno pönenämai inte cæquingää. Iïmai pönente cæquënegä ingampa. Botö tontadoidi guiquënë diete miido ganca iñönänite wabæca awënë tömengä tontadoidi guiquënë bæinte miido ganca inäni awædö. Tömengä tontadoidi nanguï inäni tönö piincæte ante pönongante botö æbänö cæte edæ wææ cæquimoo, ante täno pönëë congüënë ingampa. ³² Ayæ, Botö iñömö tæi piñæmo imopa diyæ tömënëni inänite wido cæquimoo, ante pönengä ininqe tömengä edæ wabæca awënë gobæ ongönongante mäo wææ angüënegä ingampa. Edæ, Botö æbänö cæbo ate bitö wæætë piyænë cæte ee ate gobi quëwëmoe, ante wææ angüënegä ingampa. ³³ Mini cabo adobai iminipa. Mäincooque impa, ante godonte bai cædinqe mïnitö tömancoo

ëmö cædinque tōmānāni īnānite ëmō cædinque botō miñæ poncæminimpa. Īñæmpa ëmō cædāmaī ĩmini ĩninqe mīnitō botō nē ëmiñæmīni ædō cæte baquīmīni,” ante Itota angacāimpa.

Cati incæ nongæ bapa, ante

(Mäateo 5.13; Mäadoco 9.50)

³⁴ Ayæ apænedinque Itota, “Cati quimonte cæi ĩñömō waëme inte gæpæ ëmompā, angacāimpa. Incæte nongæmonte ba adinque mīnitō wæætē æbānō nō cæmīni wæætē gæpæ ëmonguīi.

³⁵ Īñæmpa gönea inguipoga cati wāne cædāni ĩninqe tōmēmō cati beyæ pædāmaī ingæimpa. Ayæ wagada goi tōnō wempodente wāne cædāni ĩninqe tōmēmō cati beyæ pædāmaī ingæimpa. ĩninqe edæ cati nongæ ba ate wido cædānipa. Mānōmaī apænebo ëñēninqe ëamonca ongonte ëñēedāni,” ante Itota apænegacāimpa.

15

Cæningä wë womōnimpa, ante odömōninqe apænecampa

(Mäateo 18.10-14)

¹ Odömāno awënë beyæ nē ænāni tōnō Wængonguī ingante ëñēnāmaī inte nē cædāni tōnō tōmānāni Itota apænecā ëñencæte ante godongāmæ pōnāni ĩnōnānimpa. ² Adinque Paditeoidi tōnō nē odömōnāni guiquënë Itota ingante ante piīninqe,

—Īngä ĩñömō, Pödāni, āninqe nē ëñēnāmaī cædāni tōnō cæ congä awædō.

³ Ante piinte tededāni wædinque Itota, Wængonguī Awënë nempo quëwēninqe æbānō

cæquīi, ante eñencædänimpa, ante imæca quëwënäni nāni cæinö ante odömöninque iimāi apænecantapa. ⁴“Minitö iñæmpa. Mini waocabo iñöminite adobi iñömö bitö obegaidi tiëë ganca ëabi iñömi obega adocanque incæ wë womonte edæ dæ bacä ininque bitö iñömö æbänö cæbaimii. Edæ nöobenta i nöebe ināni ayæ ongoncoo inānite yabæque ëmö cæte godinque önömæca gote wë womöningä ingante bitö ædö cæte diqui diqui mināmaï imii. Bitö aganca cöwë edæ diqui diqui mīmaimipa. ⁵Ayæ diqui diqui minte ëadente ate, Ñöwo ëadëmopa, ante todinque önönancapæ wo ææntodöninque, ⁶oncönë mongæante pöninque bitö guidënäni tönö bitö æmigoidi tönö añete pönāni ate, ‘Badogaa, botö wë womö wædö dobæ ëadente i abopa. Edæ mönö watapæ toquinque impa,’ ante në ëabi iñömö ämaimipa. ⁷Öönædë quëwënäni iñömö adobaï cædänipa, ante apænebo eñëedäni. Waodäni nöobenta i nöebe ganca ināni në nö cædönāni inte wë womönāmaï inte ayæ ongönāni adinque öönædë quëwënäni wædænque todänipa. Wæætë waocä adocanque incæ në womöningä iñömö tömengä edæ wënæ wënæ nänö cædinö ante wæwente pönëninque ñimpo cæte pongä adinque öönædë quëwënäni iñömö godömenque watapæ todänipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Onquiyængä tiguitamö nänö wë wodönintamö ante

⁸ Godömenque apænedinque Itota odömongantapa. “Ayæ wæætë onquiyængä tiguitamö diete ganca mäñongä adotamonque wë wodonte ba adinque, Ñäö gongængæimpa,

ante tica wodönodique tömengä oncö tömäo wadæ ñëmæ wadæ ñëmæ cæte diqui diqui minte ængampa. ⁹ Do æninque tömengä guidënäni tönö tömengä æmigoidi tönö añete pöñönänite, ‘Botö wë womontamö wädö dobæ éadente abopa. Mönö edæ watapæ toquinque impa,’ angampa. ¹⁰ Ìninque mīnitö imīnite apænebopa. Adocanque incæ wënæ wënæ nänö cædinö wæwente pönëninque ñimpo cædinque pongä adinque Wængonguī anquedoidi incæ watapæ todänipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mäincoo nē ewengä ingante mæmpocä waadete pönö cæcä

¹¹ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mæmpocä tömengä wëñæna mënaa iñönote, ¹² ayæmengä iñömö wæmpocä ingante apænedinque, ‘Mæmpo, bitö éacoo incæ æmæncooque pä cæte botö ænguënencooque pönömi æmoe.’ Angä Ao äninque wæmpocä pä cædinque wacä ingä pædæ wacä ingä pædæ godongä æna. ¹³ Ate wantæ ate ayæmengä iñömö ænte næænte wabæca godinque quingämë bai önonque towente quëwëninque wæmpocä nänö pönönincoo incæ eye cæpote ba. ¹⁴ Ate mäniömæ cænguī dæ ba ate nāni gæwænte wæpāmo pö ïninque tömengä mäincoo ænguëngä inte wæwengä. ¹⁵ Ìninque tömengä mäniñömö quëwengä weca gote äninque, Bitö ïmi nē cæbo bacæboimpa, añongante Ao äninque, Botö ömæ odæ wængänäidi nāni cæmancadë gote nē aabi bacæbiimpa, ante da godongä. ¹⁶ Gote aadinque tömengä gue ænente ömædengä inte

odæ wængänäidi nāni cæntapodē incæ cæīnente wæyongante cænguī dicæ pönönāniyaa.”

¹⁷ “Ante wædinque tōmengä nāmanque pönēē cōninque, ‘Īñæmpa botō wæmpo ingante nē cædāni ĩñōmō önönānique incæ eyepæ pōni cæññōnāni botō ĩñōmō edæ gæwænte wænguī wæ. ¹⁸ Botō mæmpo weca edæ wadæ gocæboimpa. Gote pōninque botō tōmengä ingante, Mæmpo ēñēmi. Öönædē quēwengä ingante botō godō ēñēnāmaī cædinque bitō ayōmite pönō wēnæ wēnæ cæbo ĩñōmote, ¹⁹ bitō ñōwo edæ, Botō wēmi, ante ædō cæte anguīmii. Wæætē edæ, Bitō botō ĩmote, Nē cæbi bae, āmi ate botō bitō ĩmite nē cæbo bacæboimpa, ancæboimpa.’ ²⁰ Ante pönēninque wadæ godinque wæmpocä weca gocantapa,” ante apænedinque Itota godömenque odömonte apæncantapa.

“Ayæmengä mänōmaī gote gobæ pōni dibæ pōñongante wæmpocä ĩñōmō gomō adinque ĩñontobæ pönō waadete wæcampa. Pogodo pōni godinque tōmengä wengä ingante waa waadedinque bæi ongonte queē bemongampa. ²¹ Tōmengä wengä ĩñōmō, ‘Mæmpo ēñēmi. Öönædē nē quēwengä ingante botō godō ēñēnāmaī cædinque bitō ayōmite pönō wēnæ wēnæ cæbo ĩñōmote bitō ñōwo edæ, Botō wēmi, ante ædō cæte anguīmii.’ ²² Ante tæcæ apæneyongante mæmpocä ĩñōmō nē cædāni ĩnānite āninque, ‘Weocoo waëmoncoo quingæ ö ænte māmō daga wēñaquīmīni. Öonmpo timpoi ænte pōninque godō da timpodinque awæncata ö ænte godō da wēwaedāni. ²³ Ayæ wagada wēñængä nanguī cænte oguīmo pōni ĩnongä inte wænonte ænömīni ate mönō cænte

tocæimpa. ²⁴ Edæ botö wengä iñömö do wænte bai inongä incæte ñöwo mïngä pongä aedäni. Botö nē wē womongä wædongä incæ edæ ñöwo dobæ ëadente tobopa.’ Ante wæmpocä angä ëñëninque ææmæ cædinque nanguï todänitapa,” ante Itota godömenque odömonte apænecantapa.

²⁵ “Ææmæ cæte toyönäni bamoncadengä guiquënë gönea ayæ cædongäimpa. Ìnque cæte ate obo ponte ëñëñongä ämotamini ante äwadäni.

²⁶ Ëñente wædinque nē cæcä ingante äñecä pöñongante, Æbänö cædäni, ante wæcampa.

²⁷ Äñongante, ‘Bitö biwi incæ do pongä adinque bitö wæmpo, Botö wengä mïngä ëñadente tobopa, ante adinque wagada wengä uguïmo pöni inongä ingante do angä wænonte ææmæ cæte todänipa.’

²⁸ Ante apænecä ëñëninque bamoncadengä iñömö edæ ænguï badinque oncönë guidämaï, Baa angä. Wædinque wæmpocä iñömö oncodo taodinque tömengä ingante waadete apænedinque, Oncönë pö guïe, angampa. ²⁹ Bamoncadengä wæætë,

‘Ïñæmpa bitö beyæ ante wadepo iñö wadepo iñö botö ancaa cædinque bitö änö tömänö ante do cæbo iñömote bitö wæætë, Bitö æmigoidi tönö cænte tocæminimpa, ante dicæ ämiyaa. Caboda wengä incæ dicæ pönömi æmogaa. ³⁰ Wæætë mäningä bitö wengä guiquënë onquiyænäni mäincoo beyæ ante nē towente quëwënäni tönö quëwëninque bitö ëadincoo incæ nē ëwënegä inte pongä adinque bitö wæætë wagada wē uguïmo pöni inongä incæ mäningä beyæ do wænömipa, ante awædö,’ angantapa.”

³¹ “Ante piiñongante wæmpocä, ‘Botö wëmi

ēñēmi. Bitō iñōmō cōwē edæ botō weca ongōmi
 ïmipa. Botō mǎincoo ïni edæ bitō mǎincoo cōwē
 impa. ³² Incæte mǎningā bitō biwī, Do wæmāi
 ingampa, ante mōnō nē pōnēnongā inte ñōwo
 mīngā ingā pongā ae. Nē wē womōningā
 ingante do ēadente ate edæ ææmæ cæte toquēnē
 ïnimpā, ante bamoncadengā ingante mæmpocā
 angampa.” Mǎninque ante apænebopa, ante Itota
 apænegacāimpa.

16

Nē aaquēnengā incæ nō cædāmāi ingampa, ante

¹ Itota tōmengā mīñæ nē godāni ïnānite
 godōmenque apænedinque, “Wacā adocanque
 mǎincoo nanguī ēacā iñongante wadāni, Bitō
 mǎincoo nē aaquēnengā incæ ōnonque pōni
 wido cæcā ae. ² Ānāni ēñēninque nē ēacā iñōmō
 nē aaquēnengā ingante añecā pongā ate ïmāi
 angampa. ‘Bitō quīmæ cæbii, ante adinque
 tededāni edæ ēñēmopa. Ñōwo idæwaa botō mǎincoo
 inte nē aadīmi inte edæ abæ tawæ gocæbiimpa.
 Ämo ate ēñente wædinque bitō botō mǎincoo ïni
 ante edæ, Æbānō aadinque cæboo,’ ante apænebi
 ēñēmoe.”

³ “Ante pīinte angā ēñente wædinque nē aad-
 ingā iñōmō nāmāneque tededinque, ‘Botō awēnē,
 Gobāwe, angā ēñēninque botō abæ tawænte gote
 awædō. Botō cæte ænguēnenta ñōwo ænāmāi
 ïninque æbānō cæte ænte quēwenguimo. Botō,
 Wadāni beyæ onguipoi ææ wobo ate pōnōnāni
 ænte quēwencæboimpa, ante pōnēmo bai edæ tæi
 pīñæmopa diyæ ææ woquimoo. Ayæ, Ōnonque

pönömīni æmoedāni, ante ædō cæte anguīmoo. Guĩñēnete awædō. ⁴ Æ. Tæcæ pönēmopa. Botō awēnē angā botō abæ tawænte goyōmote wadāni wæætē, Botō oncōnē pō guīie, ancædānimpa, ante cædinque botō ñōwo iīmaī cæcæboimpa, ante iīmaī cæcampa,” ante apænedinque Itota godōmenque apænecantapa.

⁵ “Wadāni iñōmō iingā awēnē pönongā æninque adodō pönönāmaī ināni inte debe inönānimpa. Iināni inānite adocanque adocanque tōmānāni inānite angā pññōnānite nē aadingā iñōmō tāno pōningā ingante apænedinque, ‘Botō awēnē ingante bitō ayæ æpodō pönönāmaī iīmii.’ ⁶ Añongante, ‘Oguinguiþæ incæ botō tiēē ganca tanquebo encadedē awēnē ingante pönönāmaī inte debe imopa.’ Ante apænecā eñēninque ‘Mānimpocadedē debe imipa,’ ante awēnē nānō yewæmōninta pædæ godōninque nē aadingā iñōmō, ‘Bado, bitō iinta ænte pönōmenque ante yewæmōninque edæ, Botō tincoenta ganca encadedē debe imopa, ante edæ quingæ tæ contate yewæmōe,’ angā eñēnte cæcampa. ⁷ Ayæ pōningā ingante nē aadingā angantapa. ‘Bitō guiquēnē æpodō pönönāmaī iīmii.’ Añongante, ‘Todigo incæ tee manguincade ñænængade pōni tiēē ganca encadedē botō debe imopa.’ Ante apænecā eñēninque awēnē nānō yewæmōninta pædæ godinque nē aadingā, ‘Bado bitō iinta ænte pönōmenque ante yewæmōninque, Otenta ganca debe imopa, ante yewæmōe,’ angā cæcampa.”

⁸ “Iinque nē aaquēnengā mānōmaī önonque wīwa cæcā wædinque awēnē tōmengā ingante, Bitō ocai

nanguī encabi inte nāmanque ante pōnēwēnīnque cæbitapa, angampa, ante Itota nē aaquēnengā ingante ante mānīnque apænecantapa. Ayæ godongāmæ ongōnāni inānite godōmenque apænedīnque, Inguipogaque ante quēwēnāni iñōmō nāni caboque nanguī ēñente cæyōnāni botō ñāo iñōmō nē quēwēnāni nāni cabo guiquēnē wīi nanguī ēñente cædānīpa,” ante Itota odōmoncæte ante apænecantapa.

⁹ Ayæ, “Mīnitō imīnite ñōwo āmo ēñēedāni. Māningā nē aacā ocai encate cæcā bai mīnitō iñōmō adobai inguipogaque wīwa cæcæte ante nāni godonte æinta māmīni inīnque ocai encate tōingā pōnente cæedāni. Inguipoga inīnque bayedē mānīnta iñōmō edæ dæ bacæīmpa, ante pōnente wædīnque, wadāni beyænque ante godō waa cæedāni. Mānōmaī cæmīni inīnque mīnitō ōmæpomīni inte oōnædē nāni cōwē wantæpiyæ quēwencōnē æite godīnque pōñōmīnite, Oncōnē pōedāni, āmaīnānīpa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁰ Ayæ, “Waoçā māincoo wædænque pōnī ænīnque ædæmō aacā inīnque tōmengā wæætē nanguī māincoo ænīnque adobai ædæmō aaquingā ingampa. Wæætē edæ māincoo wædænque pōnī aaquēnengā incæ babæ cæcā inīnque tōmengā wæætē nanguī ænīnque cōwē babæ cæquingā imaingampa. ¹¹ Inīnque māincooque ante mīni wædoncoo ænīnque mīnitō ædæmō aadāmaī imīni adīnque mīnitō imīnite, Wo ēwēnāmāincoo aacæbiīmpa, ante dicæ pōnōnāni ænguimīniyaa. ¹² Ayæ wacā mīnitō imīnite, Botō qui ædæmō aadāni, ante pōnongā ænīmīni inte mīnitō ædæmō aadāmaī imīni adīnque, Tōmēmīni

quī, ante mīnitō īmīnite pōnōnāmaī incædānimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

13 Ante apænedinque Itota godōmenque apænecantapa. “Mēnaa awēnēna īna beyæ waocā ædō cæte cæquingāā. Adocanque awēnē ingante pīīninque wacā ingante waadebaingampa. Wæætē adocanque miñæ godinque wacā ingante wīī waa abaingampa. Mīnitō adobaī īmīni inte Wængonguī ingante nē cæmīni īninque māincooque ante ædō cæte cæquīmīni,” ante Itota angacāimpa.

14 Itota apænecā ēñēninque Paditeoidi guiquēnē māincooque ante nē wæwēnāni īnōnāni inte, Quīmæ ānewēē, ante badete togadānimpa. 15 Adinque Itota wæætē tōmēnāni īnānite, “Mīnitō iñæmpa, Mōnitō īmōnite adinque waodāni, Nē nō cædāni īnānipa, ante pōnencædānimpa, ante nē babæ cæmīni īmīnipa. Incæte Wængonguī mīnitō mīmōnē mīni entawēnō ante edæ do acampa. Waodāni nāni waa adō ante Wængonguī wæætē, Wentamō pōnī ī awædō, ante pīingampa,” ante Itota apænecantapa.

Wængonguī Awēnē nānō wææ angainō cōwē ongompa

16 Äninque Itota, “Wēēnēñedē iñōmō Wäō nānō ponganca dodāni Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni angainō ante apænete quēwengadānimpa. Nōwo guiquēnē, Wængonguī Awēnē Odeye nempo guite quēwengæimpa, ante watapæ apænete impa. Īīne ante ēñēninque tōmānāni Awēnē nempo guicæte ante edæ pæ pagænte cædinque da godō guidānipa,” ante apænecantapa.

17 Ayæ apænedinque, “Incæte öönæ tönö inguipo æmæwo edæ dæ nāni baganca edæ Wængongui nānō wææ angainō iñömō edæ cōwē mæ ongongæimpa. Mānīne ante yewæmōninque dodāni nāni tænoncagai iñömō edæ guiyä pōni incæ cōwē wadæ cædāmaï ingæimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Nāni pämænte wædö ante Itota apænecampa
(Māateo 19.1-12; Mäadoco 10.1-12)*

18 Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Æcänö nāwä nānōogængä ingante pämæninque wacä onquiyængä ingante godö möna iñömō tömengä edæ wiwa towengä do bacampa. Adobai, tömengä nānōogængä iningä iñongante wacä möninque edæ do towente bacampa,” ante apænecantapa.

Tæcæ wodi tönö Datado, ante Itota odömonte apænecä

19 Godömenque odömonte apænecæte ante Itota iïmaï ante apænegacäimpa. “Onguïñængä adocanque nē ëacä inte cæncadencoo waëmoncoo wëñadinque awënëidi nāni opatawæ ëmoncoo bai yabæque wëñadongäimpa. Tömengä tæcæ wodi inongä inte waëme cænguincocooque æninque iïmō iñö iïmō iñö ææmæ cædinque nanguï todinque quëwënonngäimpa. 20 Tæcæ wodi yabædemō inö wacä tömengä ëmōwo Datado ingante ænte māmō ñö cædāni ñongængantapa. Iñgä iñömō, Pönömi æmoe, Pönömi æmoe, ante nē änewënonngä inte quëmoncoo tömäo baate wædongäimpa. 21 Ayæ tæcæ wodi weca cæninque eyepodāni wæænte öñoncoo adinque tömengä ænte cæncæte ante wæwënonngäimpa. Ayæ edæ tömengä nanguï

baate ñömænte wæyongä guintaidi incæ pö yædæ yædæ beyadönänimpa. ²² Tömengä nē, Pönömi æmoe, Pönömi æmoe, ante anewēnongä inte nāñe wængä adinque Wængongui anquedoidi tömengä önöwoca ingante Abadäo wodi weca ænte mæidāni æicantapa. Ayæ ate tæcæ wodi adobaï nāñe wængä adinque tömengä baö ini daga wēnānitapa.”

²³ Ante apænedinque Itota tæcæ wodi ingante ante godömenque apænecantapa. “Tömengä önöwoca guidömēmō taadō wææ gote mæ māmante bai iñömō ongöningue nanguï ämogate wæwēnongä inte gomō ayongä Abadäo wodi a ongongä acantapa. Datado wodi adobaï Abadäo wodi weca a ongongä acantapa. ²⁴ Adinque tæcæ wodi iñömō Abadäo ingante aa pedinque, ‘Mæmpo Abadäo eñēmi. Botö gonga bæcoyömō guiite nanguï ämogate wæwēmo cæbii. Botö ämogate wædö ante pönö waadete waa cædinque bitö Datado ingante da pönömi pöninque tömengä æpæ ada ipomencacä botö cōñe bamencaboe.’ ²⁵ Äñongante Abadäo, ‘Botö wēmi, Datado imæcayedē wēnæ wēnæ ämogate wæwēñongante bitö mæincoo waëmoncooque ænte todinque quēwēnōmiimpa. Nöwo diyæ bitö ämogate wæwēñömite Datado ingante wæætē ædæmō cæbo ate wampo pönëningue tömengä ñöwo iñömō watapæ quēwente tocampä. ²⁶ Ayæ godömenque ämo eñēe. Nänënë i apa anewēe. Botö weca ongongä inte ædö cæte bitö weca goquingää. Wæætē bitö weca ongongä inte botö weca ædö cæte ponguingää. Guiibæ pönï iñömō taadö impa taquiii. Edæ dæ ampa,’ ante Abadäo wodi

angampa, angantapa.”

²⁷ “Angä eñente wædinque tæcæ wodi wæætë, ‘Mæmpo Abadäo eñëmi. Datado ingante ämi eñente tömengä botö mæmpo oncönë adodö gocæcäimpa. ²⁸ Mäniñömö botö tönïñadäni önompo æmæmpoque ganca mänimpodäni inänipa. Ininque bitö Datado ingante ämi tömënäni weca gote, Wænompadäni, ante wææ angä eñëninque tömënäni wæætë iñömö nanguï pöni ämogate wæwëñömö pönämaï incædänimpa.’ ²⁹ Äñongante Abadäo wæætë, ‘Möitee wodi nänö wææ ante yewæmongainta Wængonguï beyæ nê apænedäni nani yewæmongainta do mänäni inte edæ bitö tönïñadäni iñömö mäninta adinque, Æbänö i, ante do eñenguënänäni inänipa.’ ³⁰ Ante apæneyongä tæcæ wodi wæætë, ‘Iñæmpa mæmpo Abadäo eñëmi. Wacä nê wængaingä inte ñäni ömæmonte tömënäni weca gote apænegä eñëninque botö tönïñadäni tömënäni wënæ wënæ cædinö ante wæwente pönëninque do edæ ñimpo cæbainänipa.’ ³¹ Ante wæyongante, ‘Iñæmpa Möitee wodi nänö wææ angainö ante Wængonguï beyæ nani apænegainö ante eñënämaï inäni inte tömënäni nê wænte ñäni ömæmöningä apæneyongante cöwë eñënämaï imainänipa,’ ante Abadäo wodi angantapa.” Tæcæ wodi ingante ante apænedinque Itota mäninque ante apænegacäimpa.

17

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nani wæquinque

*cædänipa**(Mäateo 18.6-7; Mäadoco 9.42)*

¹ Ayæ tömengä miñæ nē godäni inänite apænedinque Itota, “Nē pönänäni incæ pancadäniya wii eñente do oda cædänipa. Cöwē mänömaï impa. Incæte, Oda cæcæcäimpa, ante nē cæcä iñömö edæ tömengä nanguï nänö caate wæquinque cæcampa. ² İinque edæ, Wēñængä adocanque guiyangä pönï incæ oda cæcæcäimpa, ante nē godö cæcæ cædingä iñömö edæ, Wii cæcæcäimpa, ante mönö edæ wææ cæcäimpa. Waodäni nänï dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninque nē godö cæcæ cæcä önömenca æ wëmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædäni İinque tömengä edæ, Wēnæ wēnæ cædämaï inte wæmo beyænque Wængonguï botö imote pänämaï ingampa, ante tömengä waa toquēnengä İmaingampa. ³ Mänömaï ämo eñēmīni inte mīnitö, Oda cæcæcäimpa, ante nē cæcä bai cædämaï incæboimpa, ante edæ nämä wææ aedäni,” äninque Itota iïmaï apænecantapa.

“Wacä wēnæ wēnæ cæcä adinque bitö wæætē tömengä ingante, Cædämaï incæbiimpa, ante wææ æ. Ämi eñēninque tömengä wēnæ wēnæ nänö cædinö beyæ guingo imonte wædinque, Wiwa cætabopa, ante apænecä eñēninque bitö wæætē piyænē cædinque tömengä ingante ñimpo cæbi ee gocæcäimpa. ⁴ Tömengä wæætē adoönæque iñonte önompo æmæmpoque go mempoga mänimpoga bitö imite wiwa cædingä inte tömengä guingo imöninque, ‘Bitö imite wiwa cætabopa,’ ante adopoga apænecä eñēninque bitö wæætē tömengä ingante adopoga

ñimpo cæbi ee gocæcäimpa,” ante Itota angantapa.

Mönö tæi piñænte entawenguinque wede pönëmompa

⁵ Mönö Awënë tömengä nänö nē da godöninäni iñömö tömengä ingante äninque,

—Wædænque pönëmöni iñömönite bitö pönö cæbi æninque mönitö ædæmö wede pönëmöni bacæmönimpa.

⁶ Änäni eñëninque mönö Awënë wæætë,

—Möotatamö guiyämö pönö nänö inganca minitö pönënö mäninganca wædænque pönëmünitawo. Mäningancaque pönëmüni incæte minitö möodedawæ nänö äwæ inte apænedinque, “Awæ eñëmi. Bitö bæ wite godö gäwapæ minte pæbäwe,” ante ämüni bai awæ incæ dobæ edæ eñente cæcædönimpa, ante Itota apænecantapa.

Wacä ingante nē cæcä incæ iümai cæquënegä ingampa

⁷ Ayæ godömenque apænedinque, “Müni waocabo iñömünite adobi nē äabi ümi ünique bitö ümite nē cæcä ingante edæ æbänö cæbaiümi. Tömengä gönea mangæ mangæ wodinque ayæ cænünäni ünänite ünique aadinque pö guicä adinque bitö iñömö edæ, ‘Pö tæ contate cæe,’ ante edæ dicæ ämiyaa. Edæ nē äcä ingampa diyæ täno cænguingää. ⁸ Wæætë nē äabi ünömi inte bitö, ‘Botö beyæ cængüi ænöninque bitö weocoo topo cædinque pönömi æninque botö cænte bebo ate bitö mäniñedë ate edæ cænte becæbiümpa,’ ante cöwë ämaümpa. ⁹ Ayæ, Cæe, ante bitö äninö ante tömengä eñente cæcä beyænque bitö, Waa cæbi æmopa, ante dicæ angüümi. ¹⁰ Ünique mönö

Awënë, Cæedäni, ante nänö angainö ante eyepæ pöni cædinque mīnitō adobai ante pönenguënēmīni īmīnīpa. ‘Mōnitō nē cæmōnique inte önömōnique inōmōni inte wēnæ wēnæ cæte awædō. Mōnitō tōmengä nänö änonque mānīnque cæte ate tōmengä beyæ ante dicæ godōmenque nanguī cæmōniyaa,’ ante pōnente wæquënēmīni īmīnīpa,” ante Itota tōmengä miñæ nē godāni īnānite apænegacāimpa.

Itota angä ate diete ganca ināni waintai baadānīpa

¹¹ Mānī Eedotadēē īñōmō gocæte ante godinque Itota Tāmadiabæ æmætæ Gadideabæ æmætæ tæcæguedē pōni godinque, ¹² waodāni nāni quēwēñōmō tæcæ pōñongä nē baate wædāni önompo tipæmpoga īnāni pō bee tēnānitapa. Pō gobæ næ gongæninque pōmō adinque, ¹³ aa pedānitapa.

—Itota nē Awënë īnōmi inte ēñēmi. Mōnitō wædō ante pōnō waadete waa cæe, æmōnīpa.

¹⁴ Äñōnānite gomō adinque Itota,

—Mīnitō guiquēnē Wængonguī oncōnē godinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni īnānite mīnitō æmontai māo odōmōmīni acædānimpa.

Angä ēñente tōmēnāni idōmæ godinque īñontobæ waintai baagadānimpa. ¹⁵ Īninque adocanque watapæ todinque, Wængonguī bitō ñäö apāite bai īnōmi inte edæ waa cæbi æmopa, ante yedæ apænedinque adodō pongantapa. ¹⁶ Tōmengä īñōmō wabæca Tāmadiabæ nē quēwēningä incæ pō Itota önōwa īnō guidōmēmæ ñongæninque waa ate pōnēninque, Bitō pōnō cæbi

ate waintai baabopa, ante apæ necä. ¹⁷ Æñëninque Itota wæætë angantapa.

— Æñæmpa mîni cabo ðnompõ tipæmpõga mænimpõmîni inõmîni inte edæ wîi tõmämîni waintai baamînitawõ. Æninque wadäni ðnompõ æmæmpõque go mænæa go mænæa inäni Æñõmõ edæ ædõnõ gote dæ änäni. ¹⁸ Ængä Æñõmõ wabæca quëwëningä incæ adocanque Wængonguï ingante waa põni apæ necæte ante ponte quëwëñongä wadäni guiquënë tõmænäni põnämaï inänitawõ.

¹⁹ Äninque Itota tõmengä ingante,

— Bitõ wede pönënõ beyænque waintai baadîmi inte ængæ gantite goe, angantapa.

Æmaï Ænque bayonte Awënë Odeye poncæcäimpa, ante

(Mäateo 24.23-28, 36-41)

²⁰ Paditeoidi Itota ingante, Wængonguï Awënë æyedënõ ponte Awënë Odeye baquingä, ante wæyönänite tõmengä wæætë, Æñæmpa wîi waomîni ayõmîni Wængonguï Awënë Odeye pongä ingampa.

²¹ Æninque, “Tõmengä Æñõmõ ponte ongongampa,” ante ayæ wæætë, “Tõmengä wayõmõ gote ongongampa,” ante edæ ædõ cæte anguïi. Mînitõ weca në quëwengä incæ Awënë Odeye bayongante waodäni tõmengä nempo do quëwënäni apa änewëmîni, ante Paditeoidi inänite angacäimpa.

²² Ayæ tõmænäni inänite Ænque apænedinque Itota tõmengä nänõ në ëmîñænäni inänite wæætë apæ necantapa.

— Æncayæ ate mînitõ, Waocä në ëñagaingä ingante adoönæque incæ äinëmõnipa, ante wæcæmînimpa. Wæmîni incæte adämaï

incæminimpa. ²³ Wadäni mīnitō īmīnite, “Īñōmō ongongä tamēñedäni,” ānīnque ayæ, “Wayōmō ongongä tamēñedäni,” āñōnāni mīnitō acæ godāmaī iedāni. Tōmēnāni mīñæ edæ godāmaī īmāewedāni. ²⁴ Botō ponguīōnæ iīnque bayonte botō īñōmō edæ Waobo nē ēñagaīmo inte edæ ñāō æmataæ æmataæ nāinte bai ēmōnīnque edæ edonque pōnī ponte a ongoncæboimpa. ²⁵ Incæte botō ñōwo guīquēnē tāno nanguī āmogate wæwencæboimpa. Ayæ ñōwodāni īñōmō botō īmote edæ Baa ānīnque wido cæcædānīmpa, ante Itota apænecantapa.

²⁶ “Botō Waobo nē ēñagaīmo inte botō ponguīōnæ iīnque bayedē guīquēnē Nōwee wodi Docā nāni angaingā nānō quēwēñedē dodāni nāni quēwengāi bai adobaī edæ quēwenguīnāni īnānīpa. ²⁷ Docā Nōwee wodi ñænæ wipoboga oncō bai mænōnīnque tōmengā nānō guīganca tōmēnāni ōnonque cænte bete monte quēwengadānīmpa. Monguīna, ante ñānonte quēwengadānīmpa. Māniñedē edæ tōmēnāni nāni capo bedō wænguīnque edæ æpæ do angatīmpa. ²⁸ Dooto wodi nānō quēwengāiñedē dodāni adobaī cænte bete quēwengadānīmpa. Nē mānāni godongadānīmpa. Æīnēnāni wæætē godonte ængadānīmpa. Mīnte pæcæīmpa, ante cædīnque onconcoo mænonte quēwengadānīmpa. ²⁹ Incæte Dooto wodi Todōmä īñōmō quēwente nānō tao gogaīōnæ īñonte gonga tōnō atopodemō nanguī ocoi bæcomō cōōnæ cæ bai wæænīnque māo bæco īnīnque māniñōmō quēwēnāni tōmānāni gonte wængadānīmpa. ³⁰ Botō Waobo ēñagaīmo inte edonque botō a ongōñedē mānīnō nāni bæco

gonte wængaī bai adobaī bacæimpa, ante ämo eñëmaimīnīpa,” ante Itota angacäimpa.

³¹ Ayæ godömenque apænedinque, “Mäniönæ iñonte mīnitö oncömanca ongöninque, Botö mäincoo, ante oncönë wæi guīdinque ænämaī inte wodii winömæwedäni. Ayæ gönea cædinque mäincoo ante oncönë ocæ emænte æncæ pönämaī imæwedäni.

³² Iñæmpa, Dooto nänöogængä wodi æbänö dadi emænte adinque edæ gonte wængacäi, ante pönëmīniyaa.

³³ Inguipogaque cöwë quëwencæboimpa, ante në pönengä iñömö tömengä iñömö edæ quëwënämaī incæcäimpa. Wæætë edæ inguipoga mönö guëmante quëwenguimämo ante në wädämaī ingä guiquënë tömengä iñömö edæ cöwë wænämaī quëwencæcäimpa, ante ämo eñëmaimīnīpa,” ante Itota apænegacäimpa.

³⁴ Ayæ, “Mäniñedë woyowotæ i iñinque mënaa añömonque öñöna adocanque ingante bæi ongonte goyönäni adocanque ingante emö cæte godäni a ongoncæcäimpa.

³⁵ Ayæ onquiyæna cænguī ante guëa dicaca dacæ dacæ cæte godö wëñöna adocanque ingante bæi ongonte goyönäni adocanque ingante emö cæte godäni a ongoncæcäimpa.” ³⁶ “Ayæ onguiñæna gönea guëa cæyöna adocanque ingante bæi ongonte goyönäni adocanque emö cæte godäni a ongoncæcäimpa.”

³⁷ Ante apænecä eñente wædinque tömënäni wæætë,

—Awënë, bitö änö æyömönö incæ mänömaī baquī.

Äñönänite,

—Baö æyömömë wænte öñöñömonte abadæidi wë ongonte edæ do godongämæ pönäni bai waodäni, Mönitö Awënë pongampa, ante do ëñëninque godongämæ poncædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

18

Në apænte änongå tönö owæmpoingä æbänö cædaï, ante

¹ Ayæ tömengä miñæ në godäni cöwë Wængonguï ingante apænedinque wæntæte badämaï incædänimpa, ante cædinque Itota inguipoga quëwënäni nänäni cæinö ante odömonte apænegacäimpa. ² “Wayömö nänäni quëwëñömö adocanque waodäni nänäni në apænte änongå inte quëwënongåimpa. Wængonguï ingante guiñënämaï inongä inte tömengä iñömö, Waodäni æbänö änänii, ante wædämaï inongäimpa. ³ Adoyömö tömënäni quëwëñömö onquiyængä adocanque owæmpoingä inte në wædongä inte quëwënongåimpa. Tömengä guiquënë mäningä në apænte adongä weca wæætë wæætë pöninque, Botö imote adocanque në piingä iñongante bitö ämi ëñente wæætë nö cæcæcäimpa. ⁴ Ante ancaa pöninque änä ëñente wædinque në apænte änongå iñömö edæ cöwë Baa Baa angä. Incæte ayæ ate nämäneque tedinque tömengä, ‘Onquiyængä iñömö ancaa angä awædö, äninque, Wængonguï ingante guiñënämaï imo inte botö, Waodäni æbänö änänii, ante wædämaï imo incæte, ⁵ mäningä owæmpoingä pö pö cæcä wædinque botö, Ancaa ponte angä wæcæ wæ, ante wæætë tömengä ingante waa cæcæboimpa. Tömengä ingante në piingä ingante botö, Nö cæe, ante wææ

ämo wæcæcäimpa.’ Äninqe nē Baa äningä incæte owæmpoingä beyæ do waa cæcampa. Mäninqe ante odömömopa.”

⁶ Ante odömönte apænedinqe mönö Awënë iñömö godömenque apænecantapa. “Nē apænte angä iñömö wiwa cæcä incæte, Tömengä æbänö apæneçää, ante mīnitö eñente pönemæwedäni.

⁷ Wængongui nänö nē apænte ængaimīni inte mīnitö itæde woyowotæ wæætē wæætē aa pe aa pe cæyöminī Wængongui edæ ædö cæte Baa anguingää. Wææ ämi ate nö cæcædänimpa, ante äñöminite tömengä iñömö edæ, İncayæ ate cæcæboimpa, ante ædö cæte anguingää. ⁸ Wæætē quingæ edæ do cæcæcäimpa. Nē piinte cædinäni iñönänite Wængongui wææ angä ate tömēnäni mīnitö imīnite wæætē nö cæcædänimpa, ante ämo eñemaiminipa. Incæte Wao Wëmo eñagaïmo inte botö ponte ayömo wede pönēnäni wabänö inguipoga mæ ongönäni aquïmo, ante wæbopa,” ante İtota angacäimpa.

Paditeo tönö awënë beyæ nē ænongä æbänö cæda, ante

⁹ Ayæ pancadäniya, Wadäni önönänique iñönäni mönonque nö cæmö imompa, ante pönewëninque wadäni inänite piinte adänipa. Mänömainö ante nē anewēnäni inänite İtota, Wængongui ingante æbänö apænequïi, ante eñencædänimpa, ante imæca quëwëna nana apæneinö ante odömöninque apænecantapa. ¹⁰ “Woda mënaa Paditeo tönö odömäno awënë beyæ nē æwengä iñömö Wængongui ingante apænecæte ante Wængongui oncö ñænæncö yabæcönē æi guiidatapa.

11 Paditeo iñömö adiyæ gongæninque nãmä incæ apænedinque, ‘Wængonguï eñëmi. Wadäni bai wii imopa. Botö iñömö godömenque waëmö imopa, ante toдинque botö mänömaï beyæ bitö imite waa ate apænebopa, anewengampa. Edæ wadäni guiquënë wacä qui ö ænänipa. Wadäni inänite wiwa cædänipa. Tömënäni nänöogængä inämaï iñongante godö guëa mönänipa. Botö iñömö mäninäni bai inämaï inömo inte botö mäniñömö ongongä odömäno awënë beyæ në æwengä bai wii imopa, ante adinque botö Wængonguï bitö imite waa ate pönëninque apænebopa. 12 Botö iñömö, meönaa go meönaa iñonte, meönaa go meönaa iñonte bitö imite apænecæte ante cænämaï quëwëmopa. Ayæ botö ænincoo tömancoo ate adinque botö önompo tipæmpoga mänimpocoo mä ongöñoncoo adocooque æninque, Wængonguï qui, ante cöwë pædæ pönömo ae,’ ante apænewengampa.”

13 “Odömäno awënë beyæ në ænongä guiquënë guingo imöninque nãmä tæi tæi yatawëninque, ‘Wængonguï eñëmi, botö në wiwa cæbo adinque bitö waadete pönö pïinämaï incæbiimpa, ämopa,’ angä. Mäninque angampa. 14 Mänömainö ante odömoncæte ante apænedinque Itota, Nöwo ämo eñëdäni, angantapa. Ìngä awënë beyæ në æwengä mänömaï añongante Wængonguï do, Botö ayömo bitö nö cæbi babipa, ante godö badongä ate tömengä edæ nö pönëngä inte tömengä oncönë gocampa. Wæætë Paditeo, Nämänque waëmö imopa, ante në anewëningä ingante Wængonguï, Nö cæbi bacæbiimpa, ante godö badönämaï incæcäimpa, ante ämo eñëmaïminipa. Edæ,

Nāmanque waa cæbo ïmopa, ante nē ængö cæcä guiquënë edæ wææntodonte bai inte wæcæcäïmpa. Wæætē, Nāmanque wënæ wënæ cæbo ïmopa, ante nē apæ necä guiquënë edæ ængö cæte bai inte tocæcäïmpa,” ante Itota apænegacäïmpa.

Wëñænäni ïnänite gampo cæcadinque Itota waa apæ necä

(Mäateo 19.13-15; Mäadoco 10.13-16)

¹⁵ Ayæ ate wadäni, Wëñænäni ïnänite Itota pönö gampo cæcadinque waa apæ necæcäïmpa, ante cædinque tömengä weca guiyänäni ïnänite ænte pö ænte pö cædäni adinque tömengä miñæ nē godäni guiquënë, Ænte pönämaï ïedäni, ante Baa änäni. ¹⁶ Adinque Itota wæætē wëñænäni ïnänite aa pecä pöñönäni tömengä miñæ nē godäni ïnänite apæ necantapa.

—Wëñænäni ïnänite botö weca ee amïni poncædänïmpa. Ìñæmpa mäninäni näni pönönö bai adobaï pönänäni inte edæ Wængonguï Awënë Odeye nempo do quëwënäni ïnänpa. Ìnïnque mïnitö ïñömö wëñænäni ïnänite Baa änämaï ïedäni. ¹⁷ Edæ näwangä apænebo ëñëedäni. Wëñængä do pönengä inte Ao angä ingä bai Wængonguï Awënë Odeye ingante do pönëninque nē Ao änäni ïñömö tömënanïque tömengä nempo guïdinque quëwënänïpa. Wadäni guiquënë Wængonguï Awënë Odeye ingante Baa ante pönënämaï ïnäni guiquënë tömënanï ædö cæte tömengä nempo guïdinque quëwënguïnänii, ante Itota apænegacäïmpa.

Mäincoo nangü ëacä inte Itota weca ponte apæ necampa

(Mäateo 19.16-30; Mäadoco 10.17-31)

18 Mäniñedē Itota ingante wacā awēnē angantapa.

—Awēnē nē waa Odömōmi apænebi eñēmoe. Botō æbānō cædinque wænāmaī wantæpiyæ quēwēmaīmoo.

19 Añongante Itota tōmengā ingante,

—Wængonguī adocanque nē waa cæcā iñongante bitō botō imote, Nē waa cæbi imipa, ämii. 20 Äninqe Itota godōmenque apænecantapa. İmaī cæedāni, ante Wængonguī nānō wææ angainō ante bitō tōmēmi edæ do eñēmipa. “Bitō nānōogængā ināmaī iñongante bitō godō guēa mōnāmaī ie. Wacā ingante godō wænōnāmaī ie. Wacā quī adinque awēmō ænāmaī ie. Wacā wēnæ wēnæ cæcā atabopa, ante godō babæ wapiticæ änāmaī ie. Wæmpocā ingante wäänā inante waa adinque tōmēna inate godō waadete cæe,” ante wææ yewæmongacäimpa, ante bitō edæ do eñēmipa, angantapa.

21 Ante apænecā eñēninque mäningā awēnē wæætē,

—Botō mäninō bitō änō bai tōmänō ante eñente cædinque pægaboī ae.

22 Ante apænecā eñēninque Itota wæætē,

—Adodeque ayæ eñente cæquēnēmi imipa, ante ämo eñēe. Öönädē bitō waëmoncoo ænguinque edæ imæca bitō mänincoo tōmancoo godonte æninqe bitō æninta wæætē ömæpodāni inte wædāni inānite tōmanta godōmi æncædānimpa. Ayæ edæ botō imote tee empote pōe.

23 Angā eñente wædinque tōmengā mäincoo nanguī éadongā inte mänincoo beyænque ante pōnēninque mäningā awēnē iñömō wæwente

bacantapa. ²⁴ Īninque Itota tōmengä ingante gomō adinque,

—Wængonguī Awēnē Odeye nempo guite quēwencæte ante cædinque waodāni ōmæpodāni inte botō miñæ pōnānīpa. Māincoo nanguī ēacā guiquēnē æbānō cæte ōmæpocā inte botō miñæ ponte guite quēwenguingää, angantapa. ²⁵ Cāmeyo iñōmō guiyangä ingampa diyæ daagō guiyampite pædæ tacää. Īninque cāmeyo pædæ tadāmaī ingä bai nē ēacā iñōmō adobaī ingampa. Tōmengä nāmā ayongä ñænængä inongä inte edæ æbānō cæte Wængonguī Awēnē Odeye nempo do wäänē guite quēwenguingää.

²⁶ Mänōmaīnō ante Itota apænecä ēñēninque nē ēñēnāni wæætē,

—Īñæmpa mänōmaī ī ĩninque æcānō wäänē guite quēwenguingää.

²⁷ Ante wæyōnānite,

—Waomīni mīni, Ædō cæte cæquīī, ante mīni wædō incæ Wængonguī iñōmō do cæcampa, ante Itota apænecä.

²⁸ Eñente wædinque Pegodo,

—Awēnē ēñēmi. Mōnitō ēadincoo owæ caate bitō miñæ tee empo pōmōni abīpa.

²⁹ Añongante Itota tōmēnāni inānite wæætē,

—Mīnitō nāwangä oncodo tao godinque mīnitō nānōogængä ingante mīnitō tōññadāni inānite wæmpoda inate wēñænāni inānite emō cæte botō miñæ pōmīnitapa. Īninque iīmaī ante nāwangä āmopa. Æcānō Wængonguī Awēnē Odeye beyænque botō miñæ mänōmaī pōna iñōmō, ³⁰ tōmengä iñōmō inguipoga quēwēninque

nänö ëmö cædincoo adopocoo æninque ayæ wæætë godömenque nanguï æncæcäimpa. Ayæ iincayæ ate öönæde godinque edæ tömengä cöwë wantæpiyæ wænämaï quëwencæcäimpa, ante ämo ëñëmaïminipa, angacäimpa.

Itota, Wæncæboimpa, ante wæætë adodö ante apænecä

(Mäateo 20.17-19; Mäadoco 10.32-34)

³¹ Äninque tömengä miñæ, Dote, ante näni gocabo inänite Itota nänënë ænte mäocä goyönäni iïmaï ante apænecantapa. “Ñöwo iñömö mönö edæ Eedotadëe iñömö æicæimpa. Wængongui beyæ në apænegainäni iïmainö ante yewæmöninque, Në Waocä iincayæ ate ëñate pæcä adinque tömengä ingante æbänö cæquïnäni, ante yewæmongadänimpa. Ñöwo mönö Eedotadëe iñömö æi pö gongæmö ate edæ mäninö dodäni näni angainö bai edæ do iinque bacæimpa. ³² Botö edæ mänimodö ëñagaïmo iñömote oodeoidi botö imote ö æninque wadäni inänite pædæ mäo godönäni ö æninque tömënäni wæætë tawimæ botonga towæ tänongadinque botö imote badete todinque piinque wiwa anguïnäni inänipa. ³³ Ayæ æmontaimenca tæi tæi pänäni ämogate wæyömote botö imote godömenque wænönäni wæncæboimpa. Wæætë meönaa go adoönæque iñonte edæ botö do wænimo inte edæ ñäni ömæmonte wæætë quëwencæboimpa,” angantapa.

³⁴ Tömengä miñæ në godäni iñömö mäninö, Tömengä æbänö bate wæquiringää, ante adodeque incæ edæ ëñënämaï ingadänimpa. Tömengä nänö apænedö edæ wë wodonte bai iñonte tömënäni

önömoncaque eñëninque, Æbänö ante apænecää,
ante wii edonque eñënanitapa.

*Itota angä ate babetamongä iningä incæ do waa
acampa*

(Mäateo 20.29-34; Mäadoco 10.46-52)

³⁵ Itota mäninö godinque Eedicoo iñömö
obo pöñongä onguinängä babetamö inte nē
wædongä inte taadö wedeca, Pönömi æmoe,
ante ä necönongäimpa. ³⁶ Nangui inäni cægönäni
eñëninque babetamongä iñömö, Quinante
cægönäni, ante wæyongante, ³⁷ Itota Näatadeta
quëwëningä inte edæ ñowo wodo tebæ gocampa,
ante apænedäni. ³⁸ Eñëninque tömengä iñömö aa
pedinque,

—Itota eñëmi. Bitö Awënë Dabii wodi pæimi
inömi inte botö wædö ante edæ ñowo waadete
pönö waa cæe.

³⁹ Äñongante täno godäni wæætë tömengä
ingante, Apocænë inguënë anewëë, ante wææ
añönäni tömengä godömenque nangui äninque,

—Awënë Dabii pæimi inömi inte edæ botö wædö
ante pönö waadete waa cæe, ante wæcä.

⁴⁰ Wædinque Itota næ gongæninque, Tömengä
ingante ænte mämömini pongædäni. Angä obo
ænte mämönäni pöñongante Itota,

⁴¹—Æbänö ante ämi. Bitö beyæ quinö cæquimoo.

Äñongante,

—Awënë, wëenë botö ëmongai bai cæbi
acæboimpa.

⁴² Angä eñëninque Itota wæætë,

—Wëenë bitö ëmongai bai abäwe. Edæ wede
pönëmi inte edæ waa bamömipa.

⁴³ Ante nänö äñedē nē babetamöningä do waa bamöninge Itota miñæ godingue Wængonguī ingante, Bitö ñäo apäite bai emömi inte edæ waa cæbi æmopa, ante togacäimpa. Mänömaī cæcä adingue tömänäni adobai Wængonguī ingante waa adingue, Bitö ñäo bai emömi inte waa cæbipa, ante togadänimpa.

19

Itota tönö Taqueo

¹ Itota mänii Eedicoo pöninge tæcæ wodo tebæ gocä ingantapa. ² Mäniñömö adocanque Taqueo nāni ānongä iñömö tömengä odömāno awenē beyæ nē ænāni awenē inongä inte nanguī māincoo ēadongä inongäimpa. ³ Tömengä ñowo, Itota æcänö ingää, ante acæte ante ponte ayongä wadāni nanguī ināni wææ ongönāni adingue, Botö ocāa pönī inömo inte edæ Itota ingante ædö cæte aquimoo, ante wæcantapa. ⁴ Adāmaī inte wæyongante wadāni, Itota iinö gämænö pö wodo tebæ goquingä, ante tededāni ēñēninge tömengä Itota ingante acæte ante pogodo tāno gote awāa ticāmodōwāa nāni āwāa daēwa æi næ gongænte a ongongantapa. ⁵ Itota obo pöninge æmō ayongä Taqueo a ongongä adingue tömengä ingante,

—Taqueo, quingæ wææe. Ñowoönæ edæ pö bitö oncönē ēñaquēnemo imopa.

⁶ Angä ēñēninge Taqueo quingæ wææ ti wææninge, Ao, botö oncönē waa poncæbiimpa, ante watapæ todingue edæ tömengä oncönē māmongä pongacäimpa. ⁷ Itota mänömaī cæcä adingue wadāni, Æ nē wiwa cæcä weca Itota

quimæ ēñacæ gocää, ante tömänäni püinte tedegadänimpa. ⁸ Taqueo iñömö edæ tömēnāni ayönāni ængæ gantite adiyæ ongöningue mönō Awēnē ingante,

—Awēnē ēñēmi. Botō mǎincoo tæcæguedencoo pä cædinque ömæpodāni inte wæwēnāni iñānite ñōwo godōmo ænāni ae. Ayæ botō wacā qui ante babæ āninqe ö æmo wæcā iñinqe wēēñēdē botō ö ænincōo adopocoo bai incæ godōmenque mem-poga go mempoga godōmo æncæcäimpa.

⁹ Ante apæncä ēñēningue Itota wadāni iñānite apænedinqe,

—Taqueo adobāi Abadäo wodi pæingä iñongante botō nē æmo iñōmo inte tömengä oncönē nāni owocabo quēwencædänimpa, ante ñōwoönæ pontabopa. ¹⁰ Botō Waobo ēñagaïmo iñömö æmo beyænque quēwencædänimpa, ante cædinque wē womonte bai iñāni iñānite diqui diqui mincæ pontabopa, ante Itota apænegacäimpa.

*Minata nāni godonte æinta ante odömongampa
(Mäateo 25.14-30)*

¹¹ Mänömaï apæncä ēñēnāni inte tömēnāni, Itota Eedotadēē obo pongampa, ante adinqe, Wængonguï Awēnē Odeye nempo mönō oo pōni quēwenguingue impa, ante pōnente edæ oda cædānitapa. Iñinqe Itota, Wængonguï Awēnē æbānō cæqingää, ante ēñencædänimpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odömōningue apænecantapa.

¹² Iimainō ante apænecantapa. “Waocä adocanque awēnē odeye pæingä iñongä inte, Botō gobæ wabæca gote imæca pancabaa awēnē

odeye bate pömoedäni. ¹³ Äninqe tömengä ingante nē cädäni diete ganca inäni inänite äñete pönäni ate tömengä oodo minata nāni äinta wantæpiyæ cæte nāni æinta incæ æninqe adocanque ingante adotaque pædæ wacä ingante adotaque pædæ godöninge tömänäni inänite godongä adopota adopota ænänipa. ‘Minitö mäninta æninqe godonte æi godonte æi cædinque, Yebængæimpa, ante botö gote pompoga cædäni.’ ¹⁴ Ante wadæ gocä adinque tömengä nempo quëwënäni guiquënë tömengä ingante püinte cædinque pancadäniya inänite äninqe, Minitö tömengä miñæ godinque awënëidi inänite gode äninqe, Mäningä iñömö wii mönitö awënë odeye bacæcäimpa, ante wææ ämini ëñencädänimpa, ante da godönäni godänitapa,” ante apænedinque Itota ayæ godömenque apænecantapa.

¹⁵ “Incæte awënëidi do änäni ate awënë odeye badinque tömengä ömæ pongantapa. Pöninqe tömengä, Botö beyæ nē cädäni iñömö godonte æi godonte æi cædinque æbänö godömenque nanguï edæ ænte mänänii, ante acæte ante cædinque, Botö oodo minata nē æninäni inänite äñete pöedäni, angä. ¹⁶ Äñete pönäni ate tömengä weca täno pöningä iñömö, ‘Awënë ëñemi. Bitö oodo minata adotaque incæ önompo tipæmpoga mänimpota edæ ñowo yebænte bapa.’ ¹⁷ Ante apænecä ëñëninque tömengä ingante, ‘Botö imote nē cæbi imi waa cæbi æmopa. Wædænque incæ ænimi inte bitö ædæmö aate cæbipa, ante adinque botö önompo tipæmpoga nāni quëwëñömö quëwënäni iñönänite bitö nempo pönömo æninqe nē ämi inte aabi æmoe.’ ¹⁸ Ante

tömēnāni awēnē angā ate ayængā pōninque, ‘Awēnē ēñēmi. Bitō oodo mīnata adotaque incæ ōnompō æmæmpoque mānimpota ñōwo yebænte bapa.’
 19 Ante apæ necā ēñēninque tōmengā ingante adobaī apænedinque, ‘Ōnompō æmæmpoque nāni quēwēñōmō quēwēnāni iñōnānite botō bitō nempo godōmo ænte aabi æmoe,’ angantapa,” ante Itota apæ necantapa.

20 Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Awēnē angā ate tōmengā guiquēnē pōninque, ‘Awēnē ēñēmi, tōmēmi mīnata æe. Botō weocodē ædæmō wīni caadinque wææ aate mantabopa. 21 Äninque, Bitō wīi bitō ñōnōni incæ wacā ñōnōni incæ ō ænte māmi awædō. Ayæ wīi bitō mīmi pæ incæ wacā mingā pædi incæ tā pebi imipa, ante pōnente wædinque cætabopa. Bitō tæēmō inōmi imipa, ante guiñente wædinque botō oodo mīnata botō æninta wīni caapote weocodē ædæmō wææ aabo ae.’
 22 Äñongante tōmengā awēnē iñōmō, ‘Iñæmpa bitō nē wīwa cæbi imi nāmā bitō tededō beyænque bitō imite apænte ancæboimpa. Botō tæēmō imo inte wīi botō ñōnōni incæ wacā ñōnōni incæ ō æmopa. Wīi botō mīmo pædi incæ wacā mingā pædi incæ edæ do tā pebo imopa. Mänōmaī impa, ante bitō dicæ ēñēnāmaī imitawogaa. 23 Do ēñēnīmi inte bitō ēñente edæ cæquēnēmi imitapa tōō. Botō oodo mīnata godonte æinta æninque edæ nē godonte ænāni weca baanco weca quīnante wīi guidonte æmitawo. Mänōmaī cæbi baī botō ocæ emænte pōninque edæ botō quī do æninque wadāni nāni guidōninta tōnō edæ do æncædōmoimpa tōō,’ angampa.”

24 “Äninque godongämæ ongönāni inānite

awënë apænecantapa. ‘Minitö ñowo iingä mînata nänö nææninta ö æninqe edæ mînata önompo tipæmpoga nē næængä ingante pædæ godömini æncæcäimpa.’ ²⁵ Angä eñëninque tömënäni, ‘Awënë iñæmpa, iingä diete ganca mînata do mangä apa ämii.’ ²⁶ Ante wæyönäni awënë wæætë, ‘Iñæmpa nē éadäni inänite tömänäni inänite godömenque godonte ingæimpa. Wæætë edæ éadämaï inte ömæpocä ingä guiquënë tömengä nänö éadincoo wædænque pöni i incæte edæ ö ænte dæ ba wæcæcäimpa. Ante apænebo eñëmaïminipa. ²⁷ Ayæ botö imote nē pïinäni guiquënë botö imotedö ante apænedinque, Bitö wiï mönitö awënë odeye bacæcäimpa, ante nē Baa änäni guiquënë, tömënäni inänite botö weca ænte pöninque botö ayömo wænömïni wæncædänimpa, ämopa,’ awënë angantapa. Mäninque ante odömonte apænebopa,” ante Itota apænegacäimpa.

Eedotadëe iñömö Itota pongampa

(Mäateo 21.1-11; Mäadoco 11.1-11; Wäö 12.12-19)

²⁸ Mäninganca apænedinque Itota Eedotadëe æicæte ante täno gocantapa. ²⁹ Godinque Odi-bowænquidi nänäni anquidi ontacamö goinö Beta-paguee nänäni quëwëñömö obo pöninque Betänia ganca pöninque Itota tömengä miñæ nē goda mënaa inate da godöninque, ³⁰ iïmaï angantapa.

—Mänii nänäni quëwëñömö ongö amïna. Tömëñömö go guite ayömïna bodo wë picængä incæ waocä ingante mongænämaï iningä inte ñäni ñæingä a ongongä acæminaimpa. Adinque ñi cæyænte ænte pöeda. ³¹ Ayæ wacä mînatö iminate, Quinante ñi cæyæmïnaa, ante wææ angä ininque

mīnatō wæætē, Mōnō Awēnē nānō ænguēnēnō
ante æmōnapa, ante apæneedā, angantapa.

³² Tōmengā nānō nē da godōna wadæ gote ayōna
Itota nānō ānī bai bodo wē a ongō. ³³ Adinque nī
cæyæñōna bodo wē nē ēadāni tōmēna īnate,

—Bodo wē quīmæ nī cæyæwēmīnaa.

³⁴ Wææ añōnānite tōmēna wæætē,

—Mōnō Awēnē nānō ænguēnēnō ante æmōnapa.

³⁵ Ante āna ēñēnīnque Ao ānāni īnīnque awæ
ñā cæyæñōmō nī cæyænte bodo ingante tōi tōi
ænte pōnatapa. Ayæ ænte pōnīnque tōmēna weocoo
yabæcooque æidāmæ wo cæyabædinque āna ate
Itota wænōmēnæca īnō æi tæ contate gocantapa.

³⁶ Bodoga æi tæ contate taadonque goyongā
tōmengā nānō goquīnō ante waodāni weocoo
wæænō bee podōwadānitapa. ³⁷ Odibowænquidi
wæænōmēmō īñōmō pōnōmenque pōñongante
tōmengā miñæ nē godāni godongāmæ nāni
poncabo tōmānāni īñontobæ nanguī todinque
ogæ tededānitapa. Itota bamōnengæ nanguī
cæcā atamōnipa, ante nāni adīnō ante pōnēnīnque
Wængonguī ingante waa ate apænedānitapa.

³⁸ —Mōni quēwengūnque impa, ante, Badogaa,
ante tomōnipa. Awēnē Wængonguī emōwo
beyænque pōmi īnīnque bitō toquinque edæ
Wængonguī bitō imite waa cæcæcāimpa. Oōnæde
nē quēwengā pōnō piyænē cæcānō anguēnē.
Æibæ pōni quēwēnongā īñōmō ñāō bai emongānō
anguēnē. ³⁹ Ante nanguī ināni godongāmæ
godinque āmotamīni ante bai añōnāni pancadāniya
Paditeoidi inōnāni inte Itota ingante,

—Nē Odōmōmi ēñēmi. Bitō miñæ nē godāni
inānite wææ āmi apocænē inānie.

40 Æñönänite tömengä wæætë,

—Minitö iminite näwangä ämopa. Waodäni pæ wëenedäni inique dicacoo incæ botö imote waa ate bai edæ yedæ ämainänpa, ante Itota apænegacäimpa.

41 Ayæ pönömenque pöningue Eedotadëë gomö adinque Itota mäniñömö quëwënäni inänite ante pönëningue Ca ca wædinque, 42 iimaï angantapa. “Minitö iñömö edæ ñowoönæ mïni gänë pönëningue botö imote edonque pöni adinque Ao ämïni bai waa incädönimpa. Incæte mïnitö, Æbänö cæte gänë pönënguimö, ante edæ wë wodonte bai i inique mïnitö adämaï imïnipa.

43 Iincayæ ate mïnitö iminite në pïinäni incæ mïnitö wææ cæinca gäänë pönö tee mongate godämæ wææ ongönäni adinque mïnitö edæ ædö cæte tao wodii winonguimïni. 44 Botö mïnitö weca pömo incæte mïnitö awincaque adinque, Wængonguï ñowoönæ ponte æncæcäimpa, ante dicæ amïniyaa. Mänömaï beyænque në pïinäni iñömö mïnitö iminite bæ tadäni tæ go wææñömïnite wænönäni wæncæmïnipa. Ayæ wëñænäni wææ cæte iñömö quëwëñönänite tömënäni inänite edæ wænönäni wæncædänimpa. Dica mïni mænongainca incæ bæ tadäni ate dica adocaque incæ wænömënæca inö ongönämaï ingæimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wængonguï oncö tæiyæ waëmö baccäimpa, ante cæcampa

(Mäateo 21.12-17; Mäadoco 11.15-19; Wäö 2.13-22)

45 Ayæ Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë go guuidinque Itota mäniñömö në godonte æncæte

ante nē mǎnāni īnānite da tadongā tao goyōnānite,
⁴⁶ Ayǣ tōmēnāni īnānite angantapa.

—Wǣngonguī beyǣ īimainō ante yewǣmongatimpa. “Waadāni botō oncōnē pō guiidinque botō īmote apǣnecǣdānimpa,” ante Wǣngonguī angā incǣte mīnitō wēnǣ wēnǣ cǣmīni beyǣnque Wǣngonguī oncō incǣ nē awēmō ō ǣnāni nāni womōincōnē bai wentamō bapa tōō.

⁴⁷ Ayǣ īimō īñō īimō īñō Wǣngonguī oncō ñǣnǣncōnē yabǣcōnē go guiidinque Itota odōmonte apǣnecǣ ēñēnānitapa. Māniñōmō, Wǣngonguī quī, ante nē godōnāni ñǣnǣnāni tōnō nē odōmōnāni tōnō tōmēnāni awēnēidi guiquēnē, Itota ingante wǣnonte wido cǣcǣimpa, ante ancaa cǣyōnāni, ⁴⁸ wadāni tōmānāni, Tōmengā ǣbānō odōmongāā, ante ēñēē cōnāni adinque awēnēidi wǣǣtē, Tōmengā ingante mōnō ǣdō cǣte wido cǣquīi, ante wǣdinque ñimpo cǣgadānimpa.

20

Awēnē īmipa, ante ǣcānō ānāi, ante Itota ingante ānānipa

(Mǣateo 21.23-27; Mǣadoco 11.27-33)

¹ Īincayǣ ate Itota Wǣngonguī oncō ñǣnǣncōnē yabǣcōnē go guīite waodāni īnānite odōmonte apǣnedinque Wǣngonguī Awēnē ingantedō ante watapǣ apǣnecǣ ēñēnānitapa. Apǣnecǣ ēñēñōnāni, Wǣngonguī quī, ante nē godōnāni ñǣnǣnāni tōnō nē odōmōnāni īñōmō nē aadāni nāni Picǣncabo tōnō tōmengā weca ponte ānānitapa.

² Ponte apǣnedinque,

—Ācānō nē angā inte bitō īmite angā cǣbii. Bitō īmite ǣcānō, Nē āmi babipa, āna ēñēninque cǣbii.

³ Ante añönänite Itota,
 —Botö wæætē mīnitō īmīnite ämo ēñente
 apænemīni ēñēmoedāni. ⁴ Wäö wodi īñömō
 quīnante æpænē guidongantawo, ante pönēmīni.
 Öönædē nē owocā angä ēñente cæcantawoo.
 Waodānique änāni ēñente cæcantawoo. Æbänō ante
 pönēmīni. Mīnitō wæætē apænemīni ēñēmoedāni.

⁵ Añongä tōmēnāni īñömō nāni caboque
 tedinque, “Īñæmpa mōnō, Wængonguī öönædē
 inō angä Wäö ēñente cæcampa, ämō bai Itota
 wæætē, ‘Quīnante tōmengä ingante pönēnāmaī
 īmīni,’ ante mōnō īmonte pīncædongäimpa. ⁶ Ayæ
 wæætē, Waodānique änāni ēñente cægacäimpa,
 ämo bai godongämæ ongönāni īñömō, Wængonguī
 beyæ nē apæncä Wäö wodi ingacäimpa, ante
 nē pönēnāni inte tōmānāni mōnō īmonte dicaca
 tacadāni wæncædömōimpa.”

⁷ Ante pönente wædinque tōmēnāni wæætē Itota
 ingante, Wa. Æcämē angä ēñēninque Wäö wodi
 cægacäi, ante ēñēnāmaī īmōnipa, änāni. ⁸ Wædinque
 Itota wæætē,

—Botö adobaī, Æcänō nē angä inte pönō äna
 ēñēninque botö mānōmaī cæboo, ante mīnitō īmīnite
 apænedāmaī incæboimpa, angacäimpa.

*Nē aadāni inguēnēnāni incæ wīwa cædānipa, ante
 (Māateo 21.33-44; Mäadoco 12.1-11)*

⁹ Ayæ godongämæ ongönāni inänite Itota,
 Wængonguī Awēnē æbänō cæcää, ante
 ēñencædānipa, ante īmæca quēwēnāni nāni
 cæinō ante odömōninque iīmaī apæncantapa.
 “Onguīñægä adocanque yowementacodē minte
 pæyonte wadāni ömæ wite aate nē tā pedāni inänite,

Botō yowementacodē incæ ömæ wite aedāni. Aayöminite botō, Minitō qui, ante pancamonga pönömo æncæminimpa, angä Ao änāni ate nē ēacä iñömö edæ wantæpiyæ wabæca quëwencæ gocantapa. ¹⁰ Yowedepo iinque bayedē nē cæcä ingante nē ēacä iñömö, Bitō yowementacodē nē aadāni weca godinque pancamonga ämi æninque botō weca wæætē mämömi æmoe, angä. Gote pongä adinque yowementacodē nē aadāni guiquënë nē æncæ pöningä ingante bæi ongonte tæi tæi päninque da tadönāni ömæpocä inte gocantapa. ¹¹ Ayæ wæætē nē ēacä iñömö wacä tömengä ingante nē cæcä ingante angä gote pongä adinque yowementacodē nē aadāni adobai tæi tæi pänāni wæyongante, Guingo imonte wæcæcäimpa, ante godö wiwa cædāni wæyongante da tadönāni ömæpocä inte gocampa. ¹² Ayæ mënaa inate da godongä ömæpoda pöna adinque nē ēacä iñömö wacä nē cæcä ingante angä gote pöñongante tömënāni godö mæ yete wido cædānitapa,” ante odömöninque Itota godömenque apænecantapa.

¹³ “Mänömai cædānipa, ante ëñente wædinque yowementacodē nē ēacä iñömö, ‘Botō iñömö æbänö cæquënëmo imoo, ante wædinque, Botō edæ iimai cæcæboimpa. Botō wengä onguiñængä botō nē waadecä iñongante da godömo gocæcäimpa. Tömëmo wengä da godömo gocä adinque tömënāni wabänö guiñente wædinque ee abainānipa,’ ante pönëninque da godongä. ¹⁴ Gote dicæ pongä adinque yowementacodē nē aadāni guiquënë, ‘Tömengä ingampa. Wæmpocä mäincoo ini edæ iingä iñömö nē ænguingä ingampa cæmöö. Mönö edæ mäo wænömö wængä ate edæ mönö qui

babaimpa.’ ¹⁵ Änewëninque tömënäni tömengä ingante wææ cæte iñömö yabæque wido cædinque godömenque wænönäni wængantapa.”

Ante Itota, Mäninque ante apænebopa, ante tömënäni inänite angantapa. “Mänömaï cædäni adinque yowementacodë në ëacä iñömö tömënäni inänite æbänö cæquiringää, ante pönëmini. ¹⁶ Tömengä edæ do pöninque në aaquënänäni inänite godö wænöninque wadäni inänite wæætë yowementacodë godongä æninque në aadäni bacædänimpa.”

Itota mänömaï angä ëñente wædinque godongämæ ongönäni iñömö,

—Mänömaï cædämaï inguënë änewëë, ante wædänitapa.

¹⁷ İninque Itota tömënäni inänite gomö adinque,

—İñæmpa ëñënämaï cæmini iñöminite Wængongui pänämaï inguingää, ante pönëmitawo. İninque mïnitö, İimaï ante quïnante yewæmongatimpa, ante pönëmini.

“Dica ænte adinque, Wënæ wënæ inca, ante në mænönäni näni wido cædinca incæ

gomonga waëmonca inca İninque täno näni ñönöninca bæbængapa do bacapa,”

ante yewæmongadänimpa. ¹⁸ Botö iñömö mänii dica waëmonca bai inömo inte ämo ëñëninque në wæcä iñömö tömengä iñömö mänincaa tæ go wææninque tobænte wæte bai botö önöwa gäänë ædæ wææncæcäimpa. Wæætë æcänö ingante Wængongui pïinte mänincaca tacacä inaa tömengä guiquënë quiëmë bai yaintai bai

goquingänö anguënë, ante pönëmīniyaa, ante Itota apænegacäimpa.

19 Ante nē aaquënēnāni nāni cæinō ante odömōninque Itota apænecä ēñente wædinque nē odömōnāni tönō, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni iñömō, Iñæmpa mōnō imonte pīinte angä awædō, ante pönēnānitapa. Iñinque tōmēnāni, Mōnō ñōwo pōnī tōmengä ingante bæi ongongæimpa, ante cædānitapa. Incæte tæcæ bæi ongongcæ cædinque, Wadāni pīināni wæcæ wæ, ante wædinque ee adānitapa.

*Tæiyæ Awënë nānō äintamō ante tededānipa
(Māateo 22.15-22; Mäadoco 12.13-17)*

20 Iñinque, Mōnō Itota ingante bæi ongōninque odömāno gobedōnadodo awënë nempo godömō æninque tōmengä wæætē nē angä inte edæ Itota ingante apænte ancæcäimpa, ante ñænænāni incæ tōmengä ingante cōwä adānitapa. Ayæ wadāni inānite āninque, Mīnitō Itota mīñæ tee empote gote nōingä ante bai apænedinque wæætē babæ cæedāni. Babæ cæmīni beyæ tōmengä adod-eque incæ wapiticæ tedecä ēñēninque mīnitō ocæ emænte ponte apænemīni ēñencæmōnimpa, ānāni ēñente godinque ñænænāni nāni ānīnō bai babæ cædānitapa. 21 Iñinque ñænænāni nāni nē da godōnīnāni iñömō Itota weca pōninque,

—Awënë nē Odömōmi ēñēmi. Bitō apænedō nō impa, ante do ēñēmōnipa. Bitō ayōmi mōnō waocabo adoyōmō pōnī imōnipa, ante adinque bitō tōmāmōni imōnite adoyōmō pōnī cæbi æmōnipa. Ayæ, Wængonguī taadō ante bitō nō pōnī odömōmi imipa, ante ēñēmōnipa. 22 Iñinque apænebi

ēñēmōnii. Odömāno gobiedōno beyæ ante tæiyæ awënë Tetædo tigitamō nānō ānintamō ante æbānō wææ yewæmōnte i, ante ēñencæte ante wæmōnipa edæ. Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætē wēnæ wēnæ cæte intawo.

²³ Āñōnānite Itota iñōmō, Tōmēnāni wēnæ wēnæ ancæte ante babæ cædānipa, ante do ēñente wædinque,

²⁴ —Deēnadio tigitamō odömōmīni aboedāni. Æcānō awinca bai yewæmōnte badonte i. Æcānō emōwo ante yewæmōnte ongō, ante edæ apænemīni ēñēmoedāni.

Āñongante,

—Awënë Tetædo awinca bai yewæmōnte badonte impa. Adocā emōwo ante yewæmōnte ongō amōnipa.

²⁵ Ante apænedāni ēñēninque,

—Awënë Tetædo qui i ininque edæ Tetædo ingante godongæimpa. Wæætē Awënë Wængonguī qui i ininque Wængonguī ingante godonguī i apa ānewēmīnii.

²⁶ Ante Itota tōmānāni ayōnānite nō apænecā ēñente wædinque ñænænāni nāni da pōnōnīnāni wæætē, Mōnō ædō cæte pīnguī, ante guingo imonte wædinque pæ wēenegadānipa.

Ædō cæte ñāni òmæmonguī, ante wædānipa

(Māateo 22.23-33; Māadoco 12.18-27)

²⁷ Tadoteoidi nē, Waocā wæninque ñāni òmæmōnāmaī æmæwo wængampa, ante nē ānewēnāni inte Itota weca pōninque, Mōni ānō ante apænebi ēñēmaīmōnipa, ānānitapa.

²⁸ —Awënë nē Odömōmi ēñēmi. Mōnō beyæ ante Mōitee wodi iīmaī ante wææ yewæmongacāimpa.

Onguiñængä monte ate wēñæ tapæidāmaï inte wængä ïninqe tömengä tönĩñacä incæ owæmpoingä ingante möninqe, Botö tönĩñacä wodi wēnāni wæætē pæcædānimpa, ante tapæicæcäimpa, ante yewæmongacäimpa. ²⁹ Ìninqe wadāni ïimaï cædānitapa, ante apænemöni ēñēe. Edæ önompo æmæmpoque go mengäa nāni caipæ ïñönānite bamoncadengä möninqe wēñæ tapæidāmaï manguiwēninqe edæ nāñe wængä. ³⁰ Ate ayæmengä wææ adocä ingante möninqe wēñæ tapæidāmaï inte nāñe wængä. ³¹ Ayæ wææ wacä möninqe adobaï nāñe wængä, ayæ wææ wacä möninqe nāñe wængä, ayæ wææ wacä möninqe nāñe, ayæ wææ wacä möninqe nāñe, ayæ wææ wacä möninqe nāñe wængampa. Önompo æmæmpoque go mēnaa ïnāni owæmpoingä ingante möninqe edæ wēñæ tapæidāmaï inte edæ tömänāni nāñe wænāni. ³² Ate onquiyængä tömengä nāñe wængä. ³³ Ìninqe, Mönö ñāni ömæmonguiönæ, ante mīni äönæ ïñonte mäningä owæmpoingä ïñömö æcänö nänöogængä baquingää. Edæ tömengä ingante ïñömö edæ tömänāni manguiwengadānimpa.

³⁴ Äñönānite Itota,

—Inguipoga quëwēninqe edæ mīni waocabo ïñömö do mömīnīpa. Wacä ingante do godö ñänömīni mongampa. ³⁵ Wæætē, Mīnguipoga bayonte ïnānique eyepæ inte ñāni ömæmonte öönædē æite quëwencædānimpa, ante Wængongui nänö nē angaināni ïñömö tömēnāni mönāmaï ïninqe wadāni ïnānite godö ñänönāmaï incædānimpa. ³⁶ Ayæ Wængongui anquedoidi

baī inönāni inte tōmēnāni Wængonguī nānō nē angaināni iñōmō ædō cæte wæætē wænguinānii. Tōmēnāni nē ñāni ömæmongaināni inönāni inte edæ Wængonguī wēñænāni inānipa. ³⁷ Wæætē Möitee wodi incæ ocāñeque bæcoñeque ante nānō yewæmongainta adotaa yewæmöninque, Waodāni dobæ ñāni ömæmonte quēwencædānimpa, ante edonque odömongacäimpa. Tömengä iīmaī ante yewæmongacäimpa. Mönō Awēnē inongä iñōmō Abadäo Wængonguī ingaingä inte ayæ Itæca Wængonguī ingaingä inte adocä Aacobo wodi Wængonguī ingänō anguēnē, ante yewæmongacäimpa. ³⁸ Iñæmpa Wængonguī iñōmō nē quēwēnāni Wængonguī inongä inte tōmengä nē wængaināni Wængonguī ināmaī ingampa. Wæætē tōmengä ayongante do wængaināni incæ tōmānāni mīināni quēwēnānipa.

³⁹ Ante apæneyongante nē odömönāni pan-cadāniya,

—Awēnē nē Odömömi eñēmi. Bitō nöingä ante apænebi awædō, ante apænedānitapa.

⁴⁰ Ayæ wadāni tōmānāni guiñente wædinque godömenque änāmaī ingadānimpa.

Codito æcänö Pæingä inongä ingää, ante (Mäateo 22.41-46; Mäadoco 12.35-37)

⁴¹ Ayæ tōmēnāni inānite Itota,

—Awēnē Dabii wodi Pæingä inongä wææ Codito ingampa, ante quīnante änānii, ante pönēmīni, angantapa. ⁴² Iñæmpa Dabii wodi incæ tōmengä nānō ämotamīni äintaa iīmaī ante yewæmongacäimpa.

“Botō Awēnē ingante apænedinque Awēnē Wængonguī incæ iīmaī ante apænegacäimpa.

Bitö botö tömëmæ inö tæ contate a ongöe.

⁴³ Ongöñömite botö bitö imite në pïinäni inänite bæ tate cæbo ate,
bitö önöwa gäänë ongönäni inänite pïnä gäwacæbiimpa,” ante Awënë Wængonguï apænegacäimpa.

⁴⁴ Codito në Awënë ingampa, ante awënë Dabii wodi nänö në angaingä inongä inte edæ adocä Codito iñömö ædö cæte näëmæ Awënë Dabii wodi Pæingä inguingää. ante pönenguënë änewëminii, ante Itota angacäimpa.

*Në wææ odömönäni inänite Itota pïngampa
(Mäateo 23.1-36; Mäadoco 12.38-40; Odoca 11.37-54)*

⁴⁵ Ayæ tömänäni ëñëë cöñönänite tömengä miñæ në godänique inänite Itota apænecantapa.

⁴⁶ “Cædämaï, ante wææ ante nani yewæmongainta në ate odömönäni inänite mïnitö gomö aedäni. Tömënäni iñömö doyæncoo waëmoncoo wëñate mongænte todänipa. Waodäni nani godonte æiñömö cægöñönänite wadäni pö bee ténique tömënäni inänite, Në odömömi, bitö imite waa amönipa, ante apænedäni ëñëinque edæ në odömönäni iñömö nanguï todänipa. Ayæ tömënäni odömöincönë go guidinque tömënäni nämanque ante pönëinque waëmompaa pöni tæ contate todänipa. Ayæ ææmæ becæ godinque tömënäni, Botö tåno bete tocäimpa, ante waëmompaa pöni tæ contate bete todänipa. ⁴⁷ Ayæ owæmpoinäni oncö yo mongænte bai cædinque ö æwënäni inte në wææ odömönäni iñömö, Botö imote waa acædänimpa, ante cædinque Wængonguï ingante nöingä apænete bai cædinque habæ

cædinqwe wantæpiyæ tededänipa. Tömënäni edæ nāni nanguī pōnī pante wæquinque mänōmaī nāmā beyænque ante cædänipa, ante adinqwe mīnitō īñōmō ee gomō aedāni,” ante Itota wææ angacäimpa.

21

Owæmpoingä incæ, Wængonguī qui, ante godongampa

(Mäadoco 12.41-44)

¹ Itota Wængonguī oncönē ongonte gomō ayongä nē nanguī ēadāni, Wængonguī qui, ante nāni wēnoncadedē pō daga daga wēnāni acantapa.

² Ayæ ayongä onquiyængä owæmpoingä ömæpocä inte önontamonque mentamonga pō daga wengä.

³ Adinqwe Itota iīmaī ante apænecantapa.

—Nāwangä ante apænebo ēñēedāni. Wadāni tōmänāni wædænque pōnī godonte bai wīi eyepæ daga wēñōnāni iingä owæmpoingä īñōmō ömæpocä inte wædongä incæte godömenque nanguī godonte bai godongä abopa. ⁴ Tömënāni nanguī ēadāni inōnāni inte, Quēwenguinta impa, ante cō cædinqwe tōmënāni nāni wīi æinentaque ayæ ongōintaque godönänipa. Iingä ömæpocä ingä guiquēnē tōmengä nānō quēwenguinta incæ, Wængonguī qui bacæimpa, ante tōmanta edæ daga wengampa, ante Itota apænegacäimpa.

Wængonguī oncö ñæncencö bæ tate bacæimpa, ante

(Mäateo 24.1-2; Mäadoco 13.1-2)

⁵ Wēēñēedē Wængonguī oncö ñæncencö mænōninque wadāni dicacoo waëmoncoo pōnī

tee bædāni waa ongoncadompa. Ayæ wacoo waëmoncoo pōni ænte pōninque, Wængonguī qui impa, ante pædæ godōnāni ongōnompa. Nōwo iñōmō Itota miñæ nē godāni pancadāniya gomō ayōnāni, Dicacoo tōnō wadāni waa pōni nāni ænte pōnoncoo waëmoncoo pōni ongō amōnipa, ante tededānitapa. Tedeyōnānite Itota,

⁶—Mānincoo mīni acoo incæ iincayæ ate tōmanca bæ tadāni wæænca adinque panguimæ panguimæ godinque dica adocaque pōni incæ wænōmēnæca ongōnāmaī ingæimpa, ante apænegacāimpa.

Oo iinque bacæimpa, ante æbānō ate eñenguī, ante

(Māateo 24.3-28; Mādoco 13.3-23)

⁷Mānōmaī apænecā eñēninque tōmēnāni wæætē, —Awēnē nē Odōmōmi eñēmi. Mānī bitō ānīnō ante æyedēnō iinque baquī, ante eñencæte ante wæmōnipa. Ayæ, Īmaī cæbo ate mīnitō, Oo pōni impa, ante eñencæmīnipa, ante Wængonguī æbānō mā cæquingāā, ante apænebi eñēmōnie.

⁸Āñōnāni Itota, “Wapiticæ odōmōñōnāni mīnitō wæætē, Mōnō oda cædāmaī ingæimpa, ante nāmā wææ aedāni. Edæ Īmaī baquī ī ataqueedāni. Wadāni nanguī ināni ponte botō emōwo ante apænedinque, ‘Coditobo imopa,’ ante babæ ante tedequināni inānipa. Ayæ, ‘Oo pōni impa,’ ante ponte nanguī ināni tedequināni inānipa. Mānōmainō ante ponte tedeyōnānite mīnitō wæætē tōmēnāni miñæ tee empote godāmaī imæwedāni. ⁹Ayæ, Wabæca awēnē tōnō pō bee tēninque wæætedō wæætē cædapa, ante tededāni eñencæmīnipa. Ayæ, Adobæca quēwēninque

incæ awënë ingante wido cæcæte ante ængæ gantidänipa, ante tededäni ëñëninque mïnitö iñömö edæ guiñënämaï iedäni. Mänömaï edæ täno cöwë bacæimpa. Incæte iinque baönæ botö äönæ æiquedö ponguïi.”

10 Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Adobæca quëwënäni iñönänite wabæca quëwënäni ponte bee tëninque guëadö guëa cæquinäni inänipa. Adobæca awënë odeye nempo quëwëñönänite wabæca awënë odeye nempo quëwënäni mämö bee tëninque guëadö guëa cæte wænonte wænguinäni inänipa. 11 Ayæ wayömö wayömö goinque nanguï pönï ocæ ocæ cæcæimpa. Ayæ waodäni nänäni cæinente wænguinque cænguï incæ tömää capo wængæimpa. Ayæ quingæ nänäni wodonte wënæ wënæ inte wæwenguïmämo incæ edæ do pongæimpa. Edæ ancai nänäni guiñenguïmämo edæ pongæimpa. Öönädë iñömö nänäni wo go wo go cæwënguïmämo edæ ate bai bacæimpa.”

12 Ayæ apænedinque Itota, “Mänimämo nänäni guiñenguïmämo tömämämo ayæ pönämaï iñonte mïnitö imïnite togænte yao ongonte tömënäni odömöincönë ænte go guidinque apænte äninque mïnitö imïnite mäo tee mönecädänimpa. Ayæ botö ëmöwo beyæ mïnitö imïnite tömämæ awënëidi odeyeidi weca ayæ pancabaa awënëidi gobedönadodoidi weca ænte mäodäni gote gongæncæmïnimpa. 13 Mïnitö awënëidi weca godinque gongænte apænemïni ëñëninque awënëidi incæ, Itota æcänö ingää, ante ëñencädänimpa. 14 İininque mïnitö imïnite awënëidi

weca ayæ ænte godāmaī iñedē incæ mīnitō iūmaī ante nāmāneque pōnēdāni. Botō awēnē weca ongōninque æbānō ante wææ anguūmoo, ante edæ wædāmaī incæboimpa, ante piyæñē cæedāni. ¹⁵ Iñæmpa botō pōnō nō apænebo eññēmīni inte mīnitō wæætē adodō ante apænecæmīnimpā. Mānōmaīnō ante apænemīni eññēninque nē pīnāni guiquēnē nō pōni mīni apænedō ante ædō cæte wido cæquīnāni. Wæætēdō wæætē ædō cæte anguīnāni. ¹⁶ Mīnitō mæmpoidi incæ mīnitō tōniñadāni incæ mīnitō guīdēnāni incæ mīnitō æmigoidi incæ, Iñgā ingampa, ante godō odōmōninque mīnitō imīnite wadāni nempo pædæ godōnāni ō æncædānimpā. Æninque pancamīniya imīnite godōmenque wænōnāni wænguūmīni imīnipā. ¹⁷ Ayæ, Coditoidi imīnipææ, ante tōmānāni botō emōwo beyænque mīnitō imīnite nanguī pīncædānimpā. ¹⁸ Incæte mīnitō baō incæ ocaguī incæ adoguinque incæ æmæwo ewēnāmaī ingæimpā. ¹⁹ Iñinque mīnitō botō imote pīnāmaī inte wæntædāmaī inte ee cæmīni iñinque botō æmo beyænque quēwencæmīnimpā.”

²⁰ Ante apænedinque Itota godōmenque apænecāimpā. “Wabæca tontadoidi pōninque Eedotadēē godongāmæ wææ ongōnāni adinque mīnitō, Bæ tate nāni wido cæquūmāmo oo pompa, ante do edæ eñncæmīnimpā. ²¹ Mānōmaī cædāni adinque Oodeabæ quēwēmīni iñōmō ānanquidi do wodii wīnonte æibæwedāni. Ayæ Eedotadēē quēwēmīni iñōmō edæ yabæque taobæwedāni. Ayæ yabæque quēwēmīni inte Eedotadēē iñōmō pō guīdāmaī imæwedāni. ²² Māniñedē edæ

Wængonguī nānō panguiōnæ incæ Wængonguī beyæ nāni yewæmonte angaiōnæ incæ iinque baquīnō anguēnē. ²³ Māniōnæ iinque bayedē edæ yædemadā ināni tōnō goōmæ nē gānōnāni tōnō tōmēnāni nāni wæquīmāmo baquīnō anguēnē. Īmæca quēwēnāni edæ māniñedē nanguī pōni caate wæquīnāni inānīpa. Idægoidi inānite edæ nanguī pōni pīinte cæquīnō anguēnē. ²⁴ Pancadāniya inānite yaēmenca wido tadāni wænguīnāni inānīpa. Ayæ pancadāniya inānite bæi ongonte māo wabæca ænte goquīnāni inānīpa. Wængonguī doyedē apænedinque, Oodeo ināmaī ināni iinque nāni cæpoga cæcædānimpa, angacāimpa. Īinque tōmengā nānō angaimpoga iinque baganca oodeoidi ināmaī ināni incæ Eedotadēē iñōmō pōninque nanguī cægōninque pīnā gāwate bai bæ tadāni wæquīmīni imīnīpa, ante apænebo eñēmaimīnīpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Waobo eñagaīmo inte botō ūmaī ponte cæcæboimpa, ante

(Māateo 24.29-35, 42-44; Māadoco 13.24-37)

²⁵ Ayæ, “Oo pōni impa, ante edæ eñencæmīnīmpa, ante cædinque Wængonguī angā ate nænque tōnō apāicā nēmoncoo mā pōni edæ wacoo bai bacæimpa. Inguīpoga guīquēnē ñænængade pōni gāwapæntibæ tadōmengadæ mængonta mængonta cædinque nanguī ä eñente wædinque tōmāmæ quēwēnāni edæ, Æbānō cæquīmōō, ante edæ nanguī pōni guīñente wæquīnāni inānīpa. ²⁶ Ayæ waodāni æmō ayōnāni oōnædē tæi ongongaincoo incæ wançæ wançæ cæte bai wapiticæ go ate adinque tōmēnāni ancaī guīñente wædinque,

Inguipoga mōnō quēwēñōmō edæ quiēmē bai bacæimpa, ante wædinqe iñontobæ nangæ bate wæcæðanimpa. ²⁷ Māniñedē edæ botō Waobo nē ēñagaīmo inte boguīmancodē pōninqe tæi pōni piñæmo iñinqe edæ ñāō apāite bai waēmō emonte wææmo acæðanimpa. ²⁸ Iñinqe mǎnōmaī tæcæ ba ate wædinqe mīnitō ocabo guīni æmencadinqe, Badogaa, āninqe edæ, Oo pōni mōnō abæ tawænte goquinque impa, ante amæwedāni,” ante Itota apænegacāimpa.

²⁹ Ayæ, Wængongi Awēnē oo poncæcāimpa, ante æbānō ēñenguī, ante ēñencæðanimpa, ante Itota imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninqe iīmaī apænecantapa. “Igowæ aedāni. Ayæ quiwæmē incæ tōmāwæ aedāni. ³⁰ Oñabo tǎnā nā boca adinqe mīnitō iñōmō, Oñabo nānō bocānepo inte nænque nāwantedæ baquinque bocapa, ante pōnēninqe edæ do ēñēmīnīpa. ³¹ Ayæ adobaī mǎnīnō botō apænedō bai do edæ ba adinqe mīnitō, Wængongi Awēnē Odeye do odemō pōni ongōninqe inguipoga oo poncæcāimpa, ante ēñencæmīnīpa,” angacāimpa.

³² Ayæ apænedinqe Itota, “Nāwangā amopa. Ñōwomīni mīimīni quēwēninqe wænte godāmaī iñōmīni edæ mǎnīnō botō ānīnō bai tōmānō edæ do iñque baquinō anguēnē. ³³ Edæ oñnædē ongōñōmō inguipoga tōnō wo ewente bai dæ ba incæte botō angaīnonque guiquēnē dæ badāmaī inte edæ cōwē tæi ongongæimpa,” ante apænecantapa.

³⁴ Ayæ, “Mīnitō iñōmō edæ, Mōnō quingāmē bai wīwa quēwēmō iñinqe mōnō mīmō omædēmō bate wæcæ wæ, ante nāmā wææ aedāni. Tī nāmæ bete

quidi quidi dowäninque mīmō ömædēmō bacæ wæ, ante nāmā wææ aedäni. Ayæ, Inguipoga quëwëmō inte quiëmë beyænque wædinque mīmō ömædēmō bacæ wæ, ante nāmā wææ cæedäni. Mīmō ömædēmō inte wæyömonte mänionæ wii iñontobæ pö wæcæimpa, ante mīmō ömædēmō badāmaï ingæimpa, ante nāmā wææ cæedäni.

³⁵ Iñæmpa waodäni tömänäni inguipoga tömämæ quëwëñönänite edæ iñontobæ ba wæcædänimpa.

³⁶ Iñinque woyowotæ itæde cöwë wänö cöninque mīnitö Wængongui ingante cöwë apæneedäni. Mīnitö, Mäninö iñinque ba adinque mönö eyepæ inte aamö cæte wodi winongæimpa, ante Wængongui ingante apæneedäni. Ayæ, Waocä në ëñagaingä weca mönö eyepæ gongængæimpa, ante adobaï edæ Wængongui ingante apæneedäni,” ante Itota angacäimpa.

³⁷ Itota mäninæde Wængongui oncö ñænæncönë iimö iñö iimö iñö yabæcönë go guiite odömonte apænecä ëñënäni ate tömengä wæætë gäwadecæ iñö gäwadecæ iñö tao godinque Odibowænquidi æite owodongäimpa. ³⁸ Ayæ tömengä Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë ongonte apænecä ëñencæte ante tömänäni wæætë baänæ iñö pö baänæ iñö pö bee tönönänimpa.

22

Itota ingante bæi ongongæimpa, ante cædänipa
(Mäateo 26.1-5, 14-16; Mäadoco 14.1-2, 10-11;
Wäo 11.45-53)

¹ Päo yedæ æmpoqui ömæmō i nāni cænguiönæ ante oodeidi, Patowa mönö wodo pänta gogaiönæ ææmæ oo pöni bacæimpa, ante

cædönänimpa. ² Wængongui qui, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē odömönāni iñömö, Itota ingante mönö wido cæcæimpa, ante cöwē cædönänimpa. Incæte, Wadāni piināni wæcæ wæ, ante guiñente wædinque tömēnāni māniñedē, Mönö æbānō cæte awēmö bæi ongongæimpa, ante wægadänimpa.

³ Ayæ Itota miñæ nāni, Dote, ante gocabo iñönāni Codaa Icadote nāni änongä adocä inongäimpa. Tatāna māniñedē tömengäa pö guicantapa. ⁴ Ìninqe nē godönāni ñænænāni tönö Wængongui oncö nē wææ wänönāni awēnēidi iñömö godongämæ ongöñönāni Codaa tömēnāni weca godinque iimaï ante apæncantapa. Itota æyömönö ongongäa, ante botö æbānō odömonte pædæ pönömo ate ænguimīni. Angä ëñēninqe tömēnāni tömengä tönö mäninö ante godongämæ tedegadänimpa. ⁵ Tömengä, Odömonte pædæ pönömo æncæminimpa, ante apæneyongante tömēnāni nangui todinque wæætē, Tiguitamö padatamö pönömöni æncæbiimpa, ante apænedāni. ⁶ Ëñēninqe tömengä Ao ante wadæ godinque, Wadāni adāmaï iñönānite botö æbānō cæte iināni inānite awēmö odömonte godömo ænguīnāni, ante cöwä adinque cægacäimpa.

Awënë Itota päö tönö owæta godongä cænte bedänipa

(Mäateo 26.17-29; Mäadoco 14.12-25; Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

⁷ Päö yedæ æmpoqui ömæmö i nāni cænguionæ iñonte wodo pænta gogaionæ bai i ininqe Patowa ææmæ bete cænguionæ do iinque batimpa. Mäniönæ iñonte oodeoidi cöwē cæningä codotedo

ingante wænōninque, Wængonguī qui, ante godonguēnēnāni inōnānimpa. ⁸ Inique Pegodo tōnō Wāō inate da godōninque Itota iīmaī angantapa.

—Mīnatō inōnō gote, Patowa ææmæno impa, ante ænōmīna ate mōnō cængæimpa.

⁹ Angā ēñēninque tōmēna,

—Æcōnēnō go guiite æænonguīmōna, āmii.

¹⁰ Āñōnate tōmengā wæætē,

—Waa aeda. Mīnatō mānīi nāni quēwēñōmō go guiyōmīna onguīñægā incæ cadabodē æpæ iyænte næænte gocā adinque tōmengā ingante edæ tee empote goeda. Tee empo goyōmīna tōmengā oncōnē go guicā adinque, ¹¹ mīnatō wæætē oncō nē ēacā ingante iīmaī ante aeda. “Mōnō Awēnē nē Odōmongā incæ bitō imite iīmaī angampa. Bitō æcōnēnō āmi guidinque botō nē ēmiñænāni tōnō Patowa ææmæ ante cænguīmōnii, angampa,” ante apæneedā. ¹² Mānōmāinō ante apænemīna ēñēninque nē oncō ēacā iñōmō æmongapaa mæi goyōmīnate oncō ñænæncō awæmpaa do nānō cōnōincō odōmongā adinque mīnatō mānincōnē tōmāā eyepæ cæcæmīnaimpa, ante Itota da godongā godatapa.

¹³ Mānōmaī angā godinque apæneyōna, Itota nānō ānō bai adobai tōmāā batimpa, ante adinque tōmengā nānō nē ēmiñæna, Patowa ææmæno impa, ante cædatapa.

¹⁴ Inique ææmæno nāni cæñedē iinque bay-onte Itota awæmpaa gāānē pō tæ contayongā tōmengā nānō nē da godōnināni godongāmæ pō tæ contadāni. ¹⁵ Adinque Itota tōmēnāni inānite apænecantapa.

—Botö iñömö caate wæte wænāmaï iñedē mīnitō tönō godongāmæ Patowa ante cænte tocæimpa, ante cæinente nanguï wætabopa. ¹⁶ Apænebo eñeedāni. Botö Wængonguï Awënē inōmo inte Awënē Odeye badinque māniñedē ate waodāni inānite æmæwo pōni ata cæpocæboimpa. Māninganca botö ata cæpoganca botö ñōwo, Wængonguï Awënē dodāni inānite ata cæpodinque wodo pænta gogacäimpa, ante Patowa ææmæno ñōwo iinque cæncæ cæbopa. ¹⁷ Äninqe ayæ Itota bequïmæ owætaca bæi ongonte æninqe Wængonguï ingante waa ate apænedinque tōmēnāni inānite angantapa.

—Mīnitō owæta iinta æninqe godongāmæ beedāni. ¹⁸ Ämo eñeedāni. Yowepæ ñōwo bedinque botö Wængonguï Awënē inōmo inte Awënē Odeye botö baganca edæ ñōwo æmæwo bebopa.

¹⁹ Ante apænedinque Itota pāo æninqe Wængonguï ingante waa ate pōnente apænedinque pā æninqe pædæ godōninqe apænecantapa.

—Ïi pāo botö baö bai impa. Botö, Mīnitō quëwencæminimpa, ante botö baö godonte bai cædinque wæncæboimpa. Botö pā ænte pædæ pönōmo bai mīnitō iincayæ ate botö imote ante pönēninqe adobai cæte wacä ingä wacä ingä pædæ godonte cæedāni, angantapa. ²⁰ Mänōmaï angä iinque cænāni ate owæta adobai ænte apænedinque tōmengä,

—Botö wepæ iimæ bai impa. Wængonguï do apænedinque, Botö pönō cæbo ate mīnitō Ao ämīni iinque mönō godongāmæ waa cæte quëwengæimpa, angacäimpa. Ñōwo adobai botö

wepæ mīnitō beyæ pædæ godōmo ate mīnitō
 Ao ante æmīni inique mōnō godongāmæ waa
 cæte quēwengæimpa. ²¹ Incæte botō imote nē
 pōnō odōmonte pædæ godonguingā iñōmō botō
 ōnompo gāānē cænguimpaa adoyōmō ongō aedāni.
²² Wængonguī do nānō angainō bai botō nē Waobo
 eñagaimo inte wænte gocæboimpa. Nāwangā
 impa. Incæte botō imote nē pōnō odōmonte pædæ
 godonguingā iñōmō edæ tōmengā nānō nanguī
 wæwenguinge edæ mǎnōmaī cæcā ingampa tōō.

²³ Ante Itota apæneyongā tōmēnāni nāni
 caboque tededingue edæ, Æcānō ingante ante
 apænecāā, ante wædānitapa.

Æcānō yæcado ongonguingāā, ante tededānipa

²⁴ Ayæ adobai, Mōnō cabo iñōmonte æcānō
 ñænængā inte edæ yæcado ongonte bai nē angā
 baquingāā, ante wædīnque tōmēnāni wæætedō
 wæætē ānīnque nanguī tedewēnāni. ²⁵ Adīnque
 Itota tōmēnāni inānite, “Idægoidi ināmaī ināni
 awēnēidi iñōmō tōmēnāni nempo quēwēnāni
 inānite, Botō āmo eñente cædāni, ante nanguī
 piinte ānewēnānipa. Incæte nē piinte ānewēnāni
 iñōnānite tōmēnāni nempo quēwēnāni wæætē,
 Mōnitō awēnēidi nē Pōnō Cædāni inānipa, ante
 babæ ante pemōwēnānipa. ²⁶ Wæætē mīnitō
 guiquēnē inguipoga awēnēidi nāni cæī bai
 cædāmaī iedāni. Mīni cabo incæ nē yæcado
 ongongā inte yæmiñængā bai baquēnengā
 ingampa. Ayæ nē angā inongā inte wacā beyæ
 nē cæcā bai baquēnengā ingampa. ²⁷ Æbānō
 ante pōnēmīni. Æcānō ingante, Awēnē bai
 ingampa, ante nanguī waa adānii. Nē cænguimpaa

gäänē tæ contate cængä ingante waa adänitawo. Wæætē awënë beyæ ante ænte mämö pönongä ingante waa adänitawo. Iñæmpa nē contacä ingante näwangä waa adänipa. Incæte botö iñömö önömoque bai cædömo inte mīnitö weca pöningue nē ænte mämö pönongä bai inte nē pönö cædömo imopa,” ante Itota apænecantapa.

²⁸ Ayæ apænedinque, “Botö caate wæwēñömote mīnitö iñömö botö tönö godongämæ iñacabo cædimīni imīnipa. ²⁹ İninque botö Mæmpo botö imote, Awënë Odeye bacæbiimpa, ante nänö pönö cægai bai botö wæætē, Botö tönö iñacabo cædimīni inömīni inte mīnitö awënë odeyeidi adobai bacæminimpa, ante pönö cæcæboimpa. ³⁰ Ayæ, Botö nē Awënë Odeye bayömote mīnitö botö awæmpaa gäänē tæ contadinque godongämæ edæ cænte becæminimpa, ämopa. Ayæ idægoidi önompo tipæmpoga go mencabodäniya iñönänite mīnitö awënë tæ containpaa tæ contadinque tömēnāni inänite nē apænte ämīni bacæminimpa,” ante tömengä miñæ nē godāni inänite Itota apænegacäimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, ante anguingä ingampa, ante

(Mäateo 26.31-35; Mäadoco 14.27-31; Wäö 13.36-38)

³¹ Itota ayæ,

—Timönö, eñēmi. Timönö, bitö imite ämopa. Waocä tömēmö ænte wancæ wancæ cæcä ontapo wææ bai mīnitö imīnite Tatāna incæ bæi ongonte wēnæ wēnæ cæcæte ante angampa.

³² Wæætē, Bitö wede pönēningue nangæ badāmai

incæbiimpa, ante botö do edæ Wængonguï ingante apænetabopa. Ìninqe bitö iñömö edæ iincayæ ate botö gãmænö ocæ emænte ponguïmi ïmipa. Pöninge, Bitö tönĩñadäni wæætë tæi piñænäni bacædänimpa, ante tömënäni inänite godö töö æmænte bai cæe.

³³ Ante apænecä eñëninque Timönö wæætë,

—Awënë eñëmi. Bitö ïmite tee mönedäni ininqe botö do bitö tönö go guiibaïmopa. Bitö ïmite wænönäni wæmi ininqe edæ botö bitö tönö do wæmaïmopa.

³⁴ Ante apænecä eñëninque Itota angantapa.

—Pegodo, bitö ïmite ämo eñëe. Tawadiya ñowoönæ ayæ pedämaï iñonte bitö botö ïmotedö apænedinque, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguïmi ïmipa, ante Itota apænegacäimpa.

Botö caate wæquïmämo oo baccäimpa, angampa

³⁵ Ayæ wæætë tömënäni inänite,

—Botö wëenëñedë mïnitö ïmïnite da godöninge, Godonte æinta da wente ænguincadedë ænämaï inte goedäni, antabopa. Mäincoo da wente ænguï næænämaï inte awæncata næænämaï inte goedäni, ante botö da godömo godinque mïnitö ænguënëmïni inte wämïnitawo.

Äñongante,

—Ænguënente wædämaï intamönipa, änänitapa.

³⁶ Itota wæætë tömënäni inänite,

—Ñowo iñömö æcänö godonte æinta da wente ænguincade mäna tömengä mänincade næænte gocæcäimpa. Ayæ mäincoo da wente ænguï adobaï næænte gocæcäimpa. Ayæ yaëmë

mänämaï ingä inte weocoo yacoo nē mäningä wacä ingante godonte æninque wæætē yaēmē godonte æncæcäimpa. ³⁷ İmaï ante dodäni nāni yewæmongainö bai botö imote cæcädänimpa. “Nē eññämaï nāni cæcabo iññänite tömengä adocä inongä ingampa, ante änänitapa,” ante yewæmongatimpa. Mänömaï impa, ante pönëninque botö İmaï ämopa. Botö imote æbänö cæquïnānii, ante nāni yewæmongainö bai botö imote tömänö iinque cæquïnö anguënē. Botö imote ante nāni yewæmongainö bai cædinque ñöwo iññömö edæ eyepæ ba aedäni.

³⁸ Ante apæneyongante tömënäni,
—Awënë, yaēmē mēa mæ ongö ae.
Änänitapa. Tömengä wæætē,
—Idæwaa, angacäimpa.

Guetëmānii iññömö Itota Wængonguï ingante apænecampa

(Mäateo 26.36-46; Mäadoco 14.32-42)

³⁹ İinque apænedinque Itota wadæ godinque cöwē nänö æidö bai æidinque Odibowænquidi go æiyongante tömengä miñæ nē godäni tee empo æigadänimpa. ⁴⁰ Æi cöwē nänö æi ongöñömo pöninque tömënäni inänite,

—Minitö ñöwo Wængonguï ingante nämä beyænque apænedinque, Mönitö wiï wënæ wënæ cæinēmöni bacæmönimpa, ante apæneedäni.

⁴¹ Äninque Itota wadæ godinque dica mönö wido cæganca mäninganca godinque da guicapodinque Wængonguï ingante apænecantapa. ⁴² Apænedinque, “Mæmpo eññemi. Bitö Ao äninque edæ ti nä wænguimæ bai ö ænte bai

cædinque botö imote edæ, Wænāmaï incæbiimpa, ämi ïinque botö edæ waa tobaïmopa. Incæte botö änönö bai wïi cædinque wæætë tömëmi änönö bai cæe, ämopa.”

⁴³ Ante apæneyongä Wængonguï öönædë nänö da pönöningä anquedo Itota weca ponte a ongöninge, Tæï piñænte entawencæbiimpa, ante cædinque pönö töö æmænte bai cæcantapa.

⁴⁴ Incæte Itota iñömö edæ nanguï wæwente badinque Wængonguï ingante ancaa apæneçä ïinque edæ tömengä owæmæ wepæ Gowete bai tadinque onguipoiya petæ petæ wææntapa.

⁴⁵ Ayæ ïinque apænedinque tömengä ængæ gantite godinque tömengä miñæ në pöninäni weca ponte ayongä tömënäni nanguï wæwente wædinque mö ñönäni. ⁴⁶ Adinque edæ tömengä tömënäni ïänite,

—Ïñæmpa möwo mömïni. Edæ ængæ gantidinque, Wænæ wænæ cæinente badāmaï incæmönimpa, ante Wængonguï ingante apæneedäni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte çente godänipa

(*Mäateo 26.47-56; Mäadoco 14.43-50; Wäö 18.2-11*)

⁴⁷ Ante tæcæ apæneyongä nanguï ïnäni iñontobæ ponte a ongönänitapa. Itota miñæ näni, Dote, ante gocabo ïiningä incæ Codaa iñömö täno beyænte pöninque Itota ingante waa cæte bai queë bemoncæte ante pongä. ⁴⁸ Adinque Itota tömengä ingante,

—Codaa iñæmpa, botö Waobo eñagaïmo iñö mote bitö, Ìngä ingampa, ante queë bemöninge odömonte pædæ godömi ænguïnänii, angantapa.

⁴⁹ Mänömaï cæcæ cædänipa, ante adinque tömengä miñæ nê godäni guiquënë,

—Awënë, yaëmenca godö tao cæquïmöni ämii, änänitapa.

⁵⁰ Wængonguï qui, ante nê godongä ñænængä pöni inongä ingante nê cæcä iñömö mänñömö ponte a onongä adinque Itota miñæ nê pöningä adocanque wæætë yaëmë æninge mäningä önömonca tömëmonca inö wangö tamoncacä wæcantapa. ⁵¹ Adinque Itota wæætë,

—Idæwaa, äninge gampo cæmoncacä waa bamoncacäïmpa. ⁵² Ayæ, Wængonguï qui, ante nê godönäni ñænænäni incæ Wængonguï oncö ñænæncö ante nê wææ wänönäni incæ nê aadäni näni Picæncabo incæ tömengä ingante æncæte ante nê pöninäni iñönänite Itota tömënäni inänite, Botö miñæ nê godäni tönö botö dicæ awënë ingante wido cæcæte ante cæbogaa. Incæte minitö, Nê wido cæcä ingampa, ante bai cæmïni awædö. Edæ canta teëmenca mïni badöinca tönö yaëmë næænte botö weca pöminii. ⁵³ Iñæmpa botö æpogadö Wængonguï oncö ñænæncönë iïmö iñö iïmö iñö yabæcönë go guidinque minitö weca a ongöñömote minitö wæætë bæi ongoncæte ante pædæ gopodämaï iïminitapa. Edæ ñöwo wëmö mæ mämonte bai iñonte edæ mïni nê wënæ wënæ cæyedë impa, ante apænægacäïmpa töö.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(*Mäateo 26.57-58, 69-75; Mäadoco 14.53-54, 66-72; Wäö 18.12-18, 25-27*)

⁵⁴ Ìininque Itota ingante bæi ongonte ænte mǎo, Wængonguï qui, ante nē godongǎ ñænængǎ pōnī ïnongǎ weca ænte godānitapa. Gobæ godāni ïininque Pegodo ïñömō ayæ ayæ gocantapa. ⁵⁵ Ñænæ oncō yacōmoyæ ïñömō wææ wānōnāni gonga tǎnonte godāmæ pō tæ contadāni adinque Pegodo tōmēnāni weca pō tæ contacǎ. ⁵⁶ Adinque nē cæcǎ onquiyængǎ tōmengǎ gongapamō ongongǎ adinque tōmengǎ ingante cōwǎ adinque,

— Ìingǎ adobaï mǎningǎ miñæ tee empo gocǎ ingantapa.

⁵⁷ Äñongante Pegodo,

— Onquiyæmi ēñēmi. Botō mǎningǎ ingante dicæ abogaa, angantapa.

⁵⁸ Ayæ wantæ ate wacǎ pōninque Pegodo ingante waa adinque,

— Bitō adobaï tōmengǎ miñæ nē gobi ïmitapa tōö.

Ante apæ necǎ ēñēninque,

— Onguiñæmi ēñēmi. Botō dicæ tōmengǎ miñæ gobogaa. Edæ wabo ïmopa.

⁵⁹ Ayæ wacǎ adobaï wantæ wantæ adoque ooda go ate äninque,

Ìingǎ ïñömō Itota miñæ nē godingǎ ingampa. Nāwangǎ impa. Gadideabæ quēwēningǎ inte edæ pongǎ aedāni.

⁶⁰ Angǎ ēñēninque Pegodo,

— Onguiñæmi, quiēmē baï apænebipa, ante botō ēñēnāmaï ïmopa.

Ante tæcæ mēnea añongante tawadiya iñontobæ aa aa pecantapa. ⁶¹ Itota incæ tōmengä gāmænō dadi ēmænte pōmō acä adinque Pegodo iñontobæ, Æ, äninque, “Tawadiya ñōwoönæ pedāmaï iñonte bitō botō imotedō ante wadō ate apænedinque, Dicæ abogaa, ante tededinque mempoga go adopoque anguimi imipa,” ante Itota wēenēñedē apænecä ēñentabopa. ⁶² Ñōwo nänō pequinque do pecampa, ante pōnente wædinque Pegodo oncodo tao godinque Ca ca wægacäimpa.

*Itota ingante badete todirque cædänipa
(Mäateo 26.67-68; Mäadoco 14.65)*

⁶³ Itota ingante nē wææ wänönäni iñömō tōmengä ingante mäniñedē badete todirque edæ tæi tæi pänänitapa. ⁶⁴ Ayæ tōmengä awinca wini cæmöninque tōmēnāni,

—Æcänō bitō imite tæi tæi pänaa, ante Wængonguï apænecä ēñente ate apænebi ēñēmönie.

⁶⁵ Ante badete todirque quiēmē bai ante godō babæ änewēnänitapa.

*Nē apænte änäni weca Itota ongongampa
(Mäateo 26.59-66; Mäadoco 14.55-64; Wäö 18.19-24)*

⁶⁶ Ñäö bayedē, Wængonguï qui, ante nē godönäni ñænænäni tönō nē odömönäni iñömō idægoidi inänite nē aadäni nāni Picæncabo inönäni inte edæ godongämæ go bee tēninque tōmēnāni nāni apænte anguimpaa gäänē ongöñönäni Itota ingante tōmēnāni weca tōö æmænte ænte mäo gönönäni gongængantapa.

⁶⁷ Tōmengä ingante nē apænte änäni iñömō,

—Apænebi eñēmōnie, āninque, Bitō mōnitō
Codito inōmi ĩmitawoo.

Äñönānite Itota wæætē,

—Botō apænebo ĩninqe mīnitō wæætē
eñēnāmaï ĩmaïmīnīpa. ⁶⁸Ayæ wæætē botō eñencæte
ante āmo ĩninqe mīnitō wæætē botō ĩmote
apænedāmaï ĩmaïmīnīpa. ⁶⁹Incæte āmo eñēedāni.
Botō ĩñōmō nē Waobo eñagāimo inte ĩncayæ ate
Wængonguï nē tæi Pīñængä tōmēmæ ĩnō tæ contate
ongoncæboimpa.

⁷⁰Ante apænecä eñēninqe tōmānāni,

—Īñæmpa, bitō Wængonguï Wēmi ĩmitawoo.

Äñönānite,

—Botō māñimodō ĩmopa. Tōmēmīni edæ
mānōmaï āninque edæ nō apænemīnīpa.

⁷¹Ante apænecä eñēninqe,

—Idæwaa. Tōmengä nāmā incæ edæ, Wængonguï
Wēmo ĩmopa, ante wænæ wænæ apænecä
do eñentamōmpa. ĩninqe mōnō ñōwo edæ,
Wadāni, Itota wænæ wænæ cæcampa, ante
apænecädānīpa, ante quīnante godōmenque dīqui
dīqui mingūi, ante wægadānīpa.

23

Pidato weca gote Itota ongongampa

*(Māateo 27.1-2, 11-14; Māadoco 15.1-5; Wäö
18.28-38)*

¹ ĩninqe māññōmō ongōnāni tōmānāni
godongāmæ ængæ gantidinqe Itota ingante
awēnē Pidato weca ænte gogadānīpa. ² Godinqe
tōmēnāni, Itota ĩmaï nē wænæ wænæ cæcä
ingampa, ante pīininqe,

—Mönitö cōwā ayömöni iingä iñömö wapiticæ odömönte apæ necä eñëninque mönitö ömæ quëwënäni oda cæte eñënämaï cædäni wæmönipa. Edæ odömāno awënë Tetædo nānō äninta godönāmaï iedäni, ante tömengä wææ angampa. Ayæ tömengä, Botö iñömö Awënë Odeye Coditobo iñömo imopa, ante nämä ante angampa töö.

³ Ante godö piinäni eñëninque Pidato iñömö Itota ingante,

—Bitö oodeoidi Awënë Odeyebi imitawoo.

Äñongante Itota wæætë,

—Bitö tömëmi änö bai botö mänimodö imopa, angantapa. ⁴ İninque nē godönäni ñænænäni tönö wadäni godongämæ ongöñönänite Pidato wæætë,

—Botö ayömöte iingä dicæ eñënämaï cæte wentamö mongængä abogaa, angantapa.

⁵ Ante Pidato apæ necä incæte tömënäni godömenque äninque,

—İñæmpa tömengä Gadideabæ täno odömöninque ñöwo iñömö ganca pöninque Oodeabæ tömāo godinque odömönte apæ necä eñëninque waodäni edæ piinte badäni apa cæbii, änänitapa.

Edode weca Itota gote ongongampa

⁶ Mänömainö änäni eñente wædinque Pidato wæætë, İingä iñömö nāwangä Gadideabæ quëwëningä inte pongantawoo. ⁷ Äñongante,

Mäningänö ingampa, ante apænedäni eñëninque tömengä, Gadideabæ nē quëwëningä inte tömengä awënë Edode nānō nē enempodongä ingampa, ante tæcæ eñengantapa. Ayæ, Edode ñöwo Eedotadëe ponte quëwengampa, ante do eñëningä inte

Itota ingante Edode weca Pidato da godongä gocantapa. ⁸ Doyedë iñömö wadäni, Itota æbänö cæcää, ante tededäni ëñëninque Edode, Itota botö weca pöninque wabänö bamönengæ pöni cæcä abaimopa, ante pönëninque tömengä ingante wantæpiyæ aïnengä ïnongäimpa. Ìninque Itota ingante ñowo adinque Edode nanguï togacäimpa. ⁹ Ìninque, Apænebi ëñëmoe, ämi ëñëmoe, ante Edode wæætë wæætë añongante Itota iñömö edæ pæ wëenete apænedämaï ingacäimpa. ¹⁰ Edode weca adoyömö ongöninque në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni guiquënë ænguï badinque, Itota wënæ wënæ cæcä ingampa töö, ante nanguï piïnte angadänimpa. ¹¹ Ayæ Edode tönö tömengä tontadoidi tönö Itota ingante piïninque, Waa cæte bai cæcantedö abi, ante badete todänitapa. Önonque badete tocæte ante tömënäni waëmö pöni weocoo daga wëñadinque tömengä ingante adodö Pidato weca da godönäni gogacäimpa. ¹² Ìninque do näna guëadö guëa piïncaya ïnäna ïnte edæ Edode tönö Pidato mäniönæ edæ guëa piyænë cæte näna æmigocaya bagadaimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa

(Mäateo 27.15-26; Mäadoco 15.6-15; Wäö 18.39-19.16)

¹³ Pidato iñömö në godönäni ñænænäni tönö awënëidi tönö önönäninque ïnänite añecä pönäni ate tömengä, ¹⁴ tömänäni ïnänite äninque,

—Ïngä ingante botö weca ænte pöninque minitö, Tömengä wapiticæ odömonte apænecä ëñëninque wadäni oda cædinque ëñënämaï cædänipa, ante piïminipa. Incæte minitö edonque ayöminite

botö, Itota æbänö cæcää, ante eñencæte ante cöwä ayömo edæ tömengä wënæ wënæ nänö cædö ante mīni änewënö ante edæ dæ ä abopa.

¹⁵ Ayæ Edode adobaī tömengä ingante apænte äninque wënæ wënæ nänö cædinö ante adāmai inte wædinque adodö botö weca da pönongä ponte a ongongä aedāni. Edæ, Tömengä nänö wænguinque, ante nänö cædinö edæ dæ ä apa änewēmīni.

¹⁶ İninque botö önonque tæi tæi päninque ñimpo cæbo gocæcäimpa, ante Pidato angantapa. ¹⁷ Wadepo iñö wadepo iñö tömënāni ææmæ nāni cæyedë, Nè tee mönete ongongä adocanque gocæcäimpa, ante cöwë godö ñimpo cæquënengä inongä inte awënë Pidato ñöwo mänömainö ante cæcantapa.

¹⁸ Mänömainö angä eñëninque tömänāni adoyömö ogæ tedinque,

—Itota ingante wido cædinque Badabato ingante wæætë pönö ñimpo cæbi æmönie, änānitapa.

¹⁹ Badabato guiquënë tömënāni nāni quëwëñömö awënë ingante wido cæcæte ante cædinque godömenque waocä ingante wænöningä inte edæ ñöwo tee mönete ongönongäimpa.

²⁰ Pidato iñömö, Itota ingante æbänö cæte ñimpo cæbo goquingää, ante wædinque tömënāni inānite wæætë aa aa peyongante, ²¹ Oodeoidi wæætë,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönāni wængæe töö, ante wæætë wæætë adodö äninque Yæ änānitapa.

²² Quimæ änewēmīni, ante do mempoga äningä inte Pidato ñöwo mempoga go adopoque äongä inte,

—Quinö wënæ wënæ cæcantawogaa, angantapa. İñæmpa, Quinö wënæ wënæ cæcantawo, ante cöwä

ayömo edæ dæ ampa. Ìinque botö ämo ate edæ tömengä ingante tæi tæi päinque ñimpo cædäni gocæcäimpa, ämopa, angantapa.

²³ Incæte awënëidi tönö wadäni godömenque Yæ äinique, Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönäni wæncæcäimpa, ante, Cöwë wængongæimpa, ante ancaa aa pedänitapa. Ìinque tömënäni nani Yæ yæ änö beyænque Pidato ñimpo cæcantapa. ²⁴ Ìinque ancaa wææ änäni ëñente wædinque tömengä, Tömënäni nani änö bai godö cæcæboimpa, ante nämäneque pönengantapa. ²⁵ Mäniñedë Badabato në, Awënë ingante wido cæcæimpa, ante cædinque në wænöningä inte ayæ tee mönete ongönongäimpa. Pidato ñöwo, Ìingä guiquënë oodeoidi nani në äningä ingampa, ante godö ñimpo cæcantapa. Itota ingante wæætë, Oodeoidi nani änö bai cæcæimpa, ante cædinque Itota ingante wæætë tontadoidi nempo pædæ godongä ænte godänitapa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa

(Mäateo 27.32-44; Mäadoco 15.21-32; Wäö 19.17-27)

²⁶ Itota ingante ænte goyönäni Tidënebæ në quëwengä Timönö wayömö gote pöninque eyepæ pöni nämö bee tengantapa. Tömengä ingante adinque bæi ongöninque tömënäni, Ñænquedimæ möni cædiwæ Itota miñæ ænte goe, äinique ñö cædancapænäni næænte gocantapa.

²⁷ Goyongante Itota miñæ nangui inäni godänitapa. Onquiyænäni incæ Yæ yæ ante wo ca wo ca wædinque tee empote godänitapa. ²⁸ Ìinque Itota dadi ëmænte adinque tömënäni inänite,

—Onquiyæmîni, Eedotadëë quëwëmîni inte mînitö botö beyæ ante wædamaï ïedäni. Wæætë tömëmîni nämä beyænque ante wæedäni. Ayæ mînitö wëñænäni beyæ ante pönente wæedäni, ämopa. ²⁹ Ìincayæ ate mînitö caate wædinque ïïmaï ante wæquimîni ïmînipa. “Wëñæ nê mänämaï ingä ïñömö edæ tömengä nänö waa toquinque. Goömæ nê gänönämaï ingä ïñömö edæ tömengä nänö toquinque impa,” ante wæquimîni ïmînipa. ³⁰ Mänïñedë edæ, “Waadäni ïïmaï ante wæcædänimpa. Onquiyabo onguipo æmæwo cabæñö goyæ guimönie. Änanquidi wææ mönitonga capo ñongæñö wë womonte bamönie, ante wæcædänimpa,” ante dodäni nâni yewæmongainö bai edæ bacæimpa. ³¹ Edæ awæ müiwæ ïñonte gonga wædænque wo cædäni bai ñowo ïñömö waodäni wïi nanguï wënæ wënæ cædänipa. Wæætë awæ amimö bayonte tï wodönoyönäni dobæ wo bæco bai waodäni ïincayæ ate quingämë bai cæquinäni ïnänipa, ante Itota mäninö godinque apænegacäimpa.

³² Ayæ, Mäo wænongæimpa, ante nê ænte godäni ïñömö mënaa nê wënæ wënæ cædîna ïnate tömengä tönö godongämæ ænte gogadänimpa. ³³ Ocatainö, nâni äñömö ænte pöninque awæ ñænquedimæ nâni badöniwäa Itota ingante töö godonte timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidënanitapa. Ængæ gantidënanî ate wægöñongä tömënäni nê wënæ wënæ cædîna ïnate adobai Itota tömëmæ ïnö adocanque tömengä dipæmæ ïnö adocanque timpote gönönäni gongænatapa. ³⁴ Mänömaï cædäni adinque Itota,

—Mæmpo eñēmi. Tömēnāni eñēnāmaī ināni inte iīmaī cædānīpa cæbii. Wēnæ wēnæ nāni cæinō ante bitō wæætē edæ ñimpo cæbi quēwencædānīpa āmopa, angacāimpa.

Māniñedē tōmengā weocoo inī ante, Æcānō quinca nō ta adinque tōmengā badincoo æncæcāimpa, ante tōmēnāni wæntodōninque adocooque adocooque ænānitapa. ³⁵ Wadāni, Æbānō cæquiringā, ante acæte ante godongāmæ a ongōnānitapa. Awēnēidi incæ tōmengā ingante ante badete todinque,

—Tōmengā, Quēwencædānīpa, ante wadāni inānite ængā quēwēnānitawo. Ayæ Wængonguī iñōmō, Codito ingampa, āninque tōmengā ingante ængantawo. Īninque tōmengā Wængonguī nānō nē ængaingā inongā inte edæ nāmā aamō cæte quēwencæcāimpa, ante badete togadānīpa.

³⁶ Tontadoidi guiquēnē obo pōninque tōmengā ingante badete tote baī cædinque edæ, Yowepæ tī nāmæ becæcāimpa, ante pædæ æænōninque, ³⁷ tōmengā ingante,

—Oodeoidi Awēnē Odeyebi imi ĩninque bitō nāmā aamō cædinque quēwēmāwe, ante towengadānīpa.

³⁸ Ayæ, “Īngā oodeoidi Awēnē Odeye inongā ingampa,” ante yewæmōninque tōmēnāni tōmengā dæca inō wo cædāni owotapa.

³⁹ Nē wēnæ wēnæ cædīna guiquēnē tōmengā tōnō ongōñōna adocanque tōmengā ingante godō wēnæ wēnæ ante badete tocantapa.

—Bitō iñæmpa, Codito inōmo imopa, āmitawo. Mānīmi inōmi ĩninque bitō tōmēmi aamō cæte gote

quëwëninque mönatö imönate adobaï ñimpo cæbi
aamö cæte gomönae.

⁴⁰ Äñongante wacä wææ äninque,

—Ïñæmpa tömëmi adobaï bitö wænguinque
ongömi inte Wængonguï ingante guiñenāmaï
inte ämi awædö. ⁴¹ Mönatö wënæ wënæ cæmöna
iñömönate nē apænte änāni edæ nöingä cæte pānāni
wæmönapa. Mönatö wënæ wënæ cædinö beyæ
eyepæ tente wæmönapa. Tömengä guiquënë wënæ
wënæ cædāmaï inongä inte wængä apa änewë.

⁴² Äninque adocä wæætë Itota ingante
apænedinque,

Awënë ëñëmi. Bitö Awënë Odeye badinque botö
imote pönente cæbi ämopa.

⁴³ Äñongante Itota,

—Nāwangä ämopa. Bitö ñöwoönæ incæ wænte
godinque do wænte gogaināni nāni watapæ
quëwëñömö botö tönö guëa ongoncæbiimpa,
angacäimpa.

Itota wængampa

(Mäateo 27.45-56; Mäadoco 15.33-41; Wäö 19.28-30)

⁴⁴ Mäniñedë edæ tæcæbæcä iñedë mæ mämonte
baï tæcæ badinque ayaönāa wæiganca tömāmæ
iñömö edæ wëmö ingatimpa. ⁴⁵ Edæ nænque
nāwānāmaï i ïininque wëmö ingatimpa. Ayæ
Wængonguï tæiyæ waëmoncönë odemö nāni wææ
wodöincoo adoyedë edæ önönæca inö tæcæguedë
pöni tænguimæ wææntapa. ⁴⁶ Mäniñedë Itota ogæ
tededinque,

—Mæmpo ëñëmi. Ñöwo edæ botö önöwoca bitö
önönempo pædæ pönömo æe.

Äninqe edæ æmæwo guëmäninqe
wængacäimpa.

⁴⁷ Mänömaï cæte wængä adinqe odömäno ton-
tado capitäo incæ,

—Näwangä impa. İngä İñömö edæ nö pöni
cæcä İnogä inte edæ wængä abopa, äninqe,
Wængonguï ñäo apäite bai emönongä inte mänömaï
cæcä abopa, ante apænegacäimpa.

⁴⁸ Ayæ, Æbänö cæquïi, ante godongämæ ponte a
ongönäni İñömö tömänäni, Itota mänömaï wængä
awædö, ante wædinque edæ nämä öontawë tæi tæi
tompotawëninque wadæ gogadänimpa. ⁴⁹ Wæætë
Itota ingante në do adinänique İñömö gobæ
ongonte pömö agönänitapa. Wëenëñedë tömengä
Gadideabæ quëwente pöñongante onquiyænäni
tömengä miñæ në pöninäni inte tömënäni ñöwo
adobai gobæ ongonte pömö agönänitapa.

Itota wodi baö İni mäo daga wënänipa

(*Mäateo 27.57-61; Mäadoco 15.42-47; Wäo 19.38-42*)

⁵⁰ Oodeoidi näni Apænte Äincabo İñönänite
adocanque tömengä emöwo Ootee İnogäimpa.
Tömengä cöwë waa cædinque në nö cædongä
İnogäimpa. ⁵¹ Do İñömö, Itota ingante
wængongæimpa, ante oodeoidi näni Apænte
Äincabo godongämæ pönente cæyönänite adocä
Ootee İñömö edæ Baa ante tömënäni tönö
godongämæ cädämaï İnogäimpa. Tömengä,
Wængonguï Awënë Odeye nempo mönö æyedënö
quëwengæimpa, ante wänö conte bai quëwëngä
İnogäimpa. Tömengä Oodeabæ Adimatea İñömö
në quëwëngä inte ñöwo pöningä ingantapa.

⁵² Mäningä Ootee iñömö awënë Pidato weca do gote apænedinque, Itota wodi baö ini pönömi ænte daga wëmoe. ⁵³ Angä eñëninque awënë Ao angä eñente gocantapa. Godinque tömengä Itota wodi baö ini wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte godinque waëmö weocoo nino nani änoncoo wini wini caate dicamontaa wointatodë önantatoque iñömö daga wengantapa. Do nani wënämaï intatocæ iñonte daga wengantapa. ⁵⁴ Oodeoidi nani, Gäwadecæ ba ate guëmanguïönæ inguimpa, ante täno nani cæönæ i iñinque Ootee mänömaï täno cægacäimpa.

⁵⁵ Do iñömö Gadideabæ quëwente Itota tönö godongämæ në pöninäni inte onquiyænäni ñowo Ootee miñæ tee empote pöninque Itota wodido adinque, Tömengä baö æbänö ñö cädänii, ante do adänitapa. ⁵⁶ Adinque tömënäni oncönë godinque oguï wapæ oguï wayabo tönö ænte ponte öni pæcæte ante cädänitapa. Incæte, Guëmanguïönæ impa, ante wædinque waönæ ate nani goquinque tömënäni Wængonguï nänö wææ angainö bai cædinque täno guëmangadänimpa.

24

Itota do wæningä inte ñäni ömæmonte quëwengampa

(Mäateo 28.1-10; Mäadoco 16.1-8; Wäö 20.1-10)

¹ Ayæ guëmanguïönæ iñinque go ate baänæ ate ooque pönente bayonte mäninäni onquiyænäni oguï waquï nani cædincoo ñowo ænte nææninque Itota wodido pönänitapa. ² Ponte ayönäni dicabo ñænængade pöni do da tæñæi a öñö adänitapa. ³ Ayæ ontatodë guiite ayönäni edæ mönö Awënë

Itota wodi baö edæ dæ antapa. ⁴ Önontatoque i awædö, ante adinque guiñente wæyönäni edënina bai ina iñömö weocoo näämænta pöni näinte bai ëmoncoo mongæna inte edæ iñontobæ tömëna weca a ongöna. ⁵ Ate wædinque onquiyænäni iñömö ancai guiñente wædinque ædæ wæænte onguipoga bigui tëmönänitapa. Edënina bai ina iñömö onquiyænäni inänite,

—Iñæmpa mīnitō do wænīnāni weca ponte nē quēwengā ingante ante quīnante diqui diqui mīmīni. ⁶ Tōmengā iñömō edæ dobæ ñāni ömæmonte godingā inte edæ iintatodē iñömō dæ angā aedāni. Tōmengā wēēñēdē Gadideabæ mīnitō weca nānō ayæ quēwēñedē mīnitō imīnite iīmai ante apæñecā ēñēmīni inte ñōwo adodō ante pōñeedāni. ⁷ Tōmengā iñömō, Botō Waobo ēñagaimo iñōmote nē wēnæ wēnæ cædāni nempo odōmonte māo pædæ godönāni æninque tōmēnāni wæætē wænōnāni wænguēñemo imopa, ante apæñecā ēñēmīnitapa. Ayæ mēōnaa go adoönæque iñonte botō ñāni ömæmonte quēwenguēñemo imopa, ante apæñecā ēñēmīni inte pōnenguēñē quēwēedāni.

⁸ Ante edënina bai ina äna ëñente wædinque onquiyænäni iñömö, Itota æbänö angacäi, ante tæcæ pönente wæðanitapa. ⁹ İinque ontatodē tao wadæ godinque onquiyænäni iñömö Itota tōmengä miñæ nē godināni önompo tipæmpoga go adocanque ināni inänite māo apænedinque wadāni tōmānāni inänite apænedāni ēñēñänitapa. ¹⁰ Mänömainö ante Itota nänö nē da godongaināni inänite nē gote apænedāni iñömö Mäadiya Mäagadadēnā nāni änongå tönö Wäönä, Santiago

wäänä Määdiya ayæ wadäni onquiyænänique tönö godinque tömënäni inänite apænedäni eññönänimpa. ¹¹ Incæte, Mänömaï impa, ante mao apænedäni eññëninque, Onquiyænäni iñömö önonquedö ante tededäni awædö, ante Itota nänö në da godöninäni iñömö edæ pönënamäi ingadänimpa. ¹² Pegodo guiquënë quingæ ængæ gantidique pogodo godinque Itota wodido pongantapa. Ponte ædæ wææninque guimö ayongä wïni wïni cædincooque öñö adinque tömengä nämäneque pönëninque, Æbämë cætimpä, ante wædinque wadæ gogacäimpa.

Ëmaodö taadö godänipa
(*Mäadoco 16.12-13*)

¹³ Eedotadëë ongöninque wædænque inäni näni quëwëñömö Ëmao goinö iñömö onte quidömetodo ganca mäninganca taadö impa. Mänïönæ adoönæque iñonte Ëmao iñömö gocæte ante waoda mënaa idömæ godatapa. ¹⁴ Æbänö cætimpä, ante tömänö ante tedegodatapa. ¹⁵ Tedegoyöna Itota incæ mämö bee tëninque godongämæ gocä. ¹⁶ Incæte, Tömengä æcänö ingää, ante wë wodonte bai i beyæ tömëna adämaï ëmöna inte eññënamäi inatapa. ¹⁷ Itota iñömö,

—Æbänö ante wæætedö wæætë tede gomïnatawoo.

Angä eññente wædinque tömëna wæwente bai ëmöna inte edæ næ gongænatapa. ¹⁸ Adocanque tömengä ëmöwo Codeopato iñömö tömengä ingante apænedinque,

—Eedotadēē quēwēnāni tōmānāni, Æbānō ñōwo māniñōmō cætimpā, ante ēñēñōnāni bitō adobique adoyōmō quēwēninque edæ ēñēnāmaī imitawoo.

¹⁹ Āñongante Itota,

—Ædō āmīna.

Āñongā tōmēna wæætē,

—Itota Nāatadeta quēwēningā ingante ante tedomōnapa. Wængonguī beyæ nē apæncā inongā inte māningā onguīñægā iñōmō Wængonguī ayongā ayæ waodāni ayōnāni adobai tæi piñænongā inte waa pōni apænedinque nanguī cæcā inongāimpa. ²⁰ Mānōmaī iñongante nē

godōnāni ñænænāni tōnō mōnō ōmæ awēnēidi guiquēnē wadāni nempo pædæ godōninque, Itota ingante apænte āninque māo wænōmīni wængæedāni, ānāni ēñēninque iināni wæætē tōmengā ingante ñænquedimæ cæte timpote wææ tiwadinque edæ gōnōnāni wængantapa.

²¹ Mōnatō guiquēnē, Tōmengā mōnō idægocabo Awēnē badinque pōnō ængā beyænque mōnō abæ tawænte quēwenguīmō imompa, ante pōnēnimōna inte edæ ñōwo wæmōnapa. Ayæ, Tōmēnāni mānōmaī nāni cædiōnæ edæ ñōwo mēōnaa go adoōnæque impa, ante edæ mōnatō godōmenque wæmōna ae.

²² Mānōmaī i incæte mōni cabo incæ onquiyænāni pancadāniya tōmengā wodido gote pōninque, Īmaī atamōnipa, ante apænedāni ēñente wædinque mōnatō wæætē ancaī guīñente wæmōnapa.

²³ Tōmēnāni iñōmō tōmengā baō ini adāmaī ināni inte edæ wadæ pōninque Īmaī ante apænedāni wætāmōnapa. Mōnitō wīimonte bai Wængonguī anquedoda inate mā pōni atamōnipa, ānānitapa. Ayōmōnite anquedoda iñōmō, Itota

ñāni ömæmonte edæ miingä quëwengampa,
ante apænedā eñëinique edæ wadæ pömönipa,
ante onquiyænāni apænedāni eñentamönāpa.
²⁴ Mänömainö ante apænedāni eñëinique möni
cabo incæ pancadāniya Itota wodido gote adinque,
Onquiyænāni nāni āninö bai edæ nāwangä impa,
ante adāni incæte Itota ingante adāmai ināni
wæmönāpa.

²⁵ Ante apænedā eñëinique Itota wæætë tömëna
inate,

—Minatö pönëegade i apa ānewëmināa. Mimö
ömædëminā imīna inte minatö Wængongui beyæ
në apænegaināni nāni apænedö ante tömänö ante
edæ eñënamāi imīna awædö. ²⁶ Codito iñömö edæ
cöwë caate wæquënegä ingacäimpa. Ayæ wænte
ñāni ömæmöninique tömengä nāmā nānö ñäö iñömö
æiquënegä ingacäimpa, ante pönëmināa.

²⁷ Ayæ, Codito æbänö cæquiringä, ante Möitee
wodi æbänö apænete yewæmongacäi, ante
tāno apænedinique Itota mimönoque pönëinique,
Wængongui beyæ në apænedāni tömānāni æbänö
apænegadāni, ante, Codito æbänö cæquënegä
ingacäi, ante edonque odömonte apænecä
eñënatāpa.

²⁸ Mänii tömëna nāna quëwëñömö tömëna nāna
gocæ cæyömö pönönāni Itota wodo tebæ gocæ
cæte bai cæcä. ²⁹ Adinque tömëna nangui āninque
tömengä ingante edæ,

—Ñöwo gāwadecæ pönī inte wëmö ba apa.
Mönatö oncönë go guiite cænte monte baänæ
ate goe.

Ante ancaa añöna tömëna oncönë pö eñacæ gui-
icantāpa. ³⁰ Ayæ tömëna tönö cæncæte ante tæ

contadinque tömengä päö pä æninqwe Wængonguï ingante waa ate pönente apænedinque tömöna inate tæcæ pædæ godoncæ cæyongä. ³¹ Tömöna awinca wi ænete bai bayö, Tömengä ingampa, ante edæ tæcæ adatapa. Tömengä iñömö edæ adoyedë tömöna ayöna edæ dæ gocä. ³² Adinque tömöna guëa tedinque,

—Nawangä intawo. Wængonguï mönö Codito ingantedö ante apænecä ëñëninque æbänö yewæmongadänimpa, ante tömengä ponte odömongä ëñëninque mönö mïmö edæ gonga bæco bai totamompa. Wïi edæ mänömaï intawo.

³³ Ante tedinque tömöna adodö taadö quingæ godinque Eedotadëe ponte ayönote edæ Itota miñæ në godinäni iñömö onte ganca mänimpodäni iñönäni tömönäni tönö wadäni godongämæ pö bee tente a ongönäni adatapa. ³⁴ Iinäni guiquënë,

—Mönö Awënë iñömö ñäni ömæmonte miingä quëwengampa. Nawangä edæ impa. Tömengä ingante Timönö Pegodo do acantapa, ante godongämæ tededäni adatapa.

³⁵ Mänömainö ante tededäni ëñëninque tömöna wæætë, Mönatö taadö goyömönate wacä pö bee tëninque iïmaï cæcantapa, äninque, Æbänö cæcantapa, ante adodö adodö ante apænedatapa. Ayæ godömenque apænedinque, Oncönë go guiiyömöni tömengä päö pä ængä adinque mönatö, Itota ingampa, ante do ëñentamönapa, ante tömänö ante apæneda ëñengadänimpa.

*Tömengä miñæ në godinäni weca Itota pongampa
(Mäateo 28.16-20; Mäadoco 16.14-18; Wäo 20.19-23)*

³⁶ Mäninö ante ayæ tæcæ tedeyönäni Itota incæ edæ tömënäni weca tæcæguedënäni do pö guiite a ongöninque,

—Guiñenämaï gänë pönëedäni.

³⁷ Angä ëñëninque tömënäni, Önöwoca badï iïmaï, ante ancai guiñente wædinque, Yæ änäni.

³⁸ Adinque Itota,

—Quinante guiñewëminii. Mimöno quinante æmæ æmæ pönente wæminii. ³⁹ Bado botö önopmo empobo edæ aedäni. Botö önöwa ewabo aedäni. Botö baö edæ gampo caate aedäni. Iñæmpa önöwoca badï imo bai ædö cæte baö tönö bamë ëaquënëmöö. Baö tönö bamë ëadömo inte botö imo apa guiñewëminii.

⁴⁰ Äninque Itota önopmo tönö önöwa tömënäni inänite odömongä. ⁴¹ Adäni incæte tömënäni guiñente todirque wede pönënamäi iñönänite tömengä,

—Minitö weca cænguï æbänö mämïni.

⁴² Äñongante gæyæ baö do awënïi ëadäni inte pædæ godönäni ⁴³ æninque tömënäni ayönäni edæ ade cængantapa. ⁴⁴ Ayæ tömënäni inänite apænedinque Itota,

—Botö imotedö ante Möitee wodi wææ äninque æbänö yewæmongacäi, ante botö minitö weca ayæ quëwëninque do apænetabopa. Botö imotedö ante Wængonguï beyæ nè apænegainäni æbänö yewæmongadänii, ayæ ämotamïni äninque æbänö yewæmongadänii, ante apænetabopa. Mänine botö apænedö ante tömänö edæ iinque baquinö angüënë.

⁴⁵ Ante apænedinque Itota, Ocai encate eñencædänimpa, ante pönö cædinque tömënäni inänite Wængonguï angä eñëninque nani yewæmongainö ante odömönte apænecä eñëninque tömënäni edonque edæ eñëñänitapa.

⁴⁶ Ayæ godömenque apænedinque,

—Mönö Codito cöwë nantate wæninque mēönaa go adoönæque iñönte ñäni ömæmönquëngä incæcäimpa, ante edæ edonque yewæmongatimpa. ⁴⁷ Ayæ, Codito ëmöwo ante Eedotadëe iñömö täno apænete ate tömämæ quëwënäni inänite iïmaï ante apæneccäimpa. Tömënäni inänite apænedinque, Wënæ wënæ mini cædinö ante ñimpo cædinque Wængonguï gämænö pödäni. Pömini adinque tömengä wæætë pänämaï inte pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante apænequinäni incædänimpa, ante yewæmongatimpa. ⁴⁸ Minitö iñömö, Æbänö cætimpa, ante nē adimīni inte edæ nē apænequimīni imīnīpa. ⁴⁹ Ayæ edæ Wængonguï, Botö Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönömo æncæminimpa, angacäimpa. İninque botö Mæmpo nänö nē angaingä ingante botö oo da pönömo æncæminimpa. Mänömaï i ininque Wængonguï nänö tæi piñænö æncæte ante mīnitö, Wængonguï Önöwoca ingante ëwocacäimpa, ante Eedotadëe iñömö wänö cödäni, angacäimpa.

Öönædë Itota æicampa

(Mäateo 16.19-20)

⁵⁰ Itota ayæ tao godinque Betänia obo pöninque tipæmpoga pædæ æmpodinque, Minitö imīnite Wængonguï waa cæcæcäimpa, ante waa apænecä eñengadänimpa. ⁵¹ Tæcæ apænecä eñëñönäni

edæ tōmengä iñontobæ inque ingä edæ öönädë æigacäimpa. ⁵² Adinque tōmengä miñæ nē godināni iñömö ædæ wæænte apænedinque, Nāwangä Wængonguï Wengä inongä inte æicampa, ante watapæ apænedinque Eedotadëë wadæ godinque nanguï togadänimpa. ⁵³ Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë iimö iñö iimö iñö pö pö cædinque Wængonguï ingante, Bitö ñäö bai emömi inte waa pönï cæbipa, ante cöwë waa apænegadänimpa.

Wængonguï nänö Apænegainö
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690